

БП 4-32(11).01

БОЙОВИЙ СТАТУТ

“ЛОГІСТИКА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ” (ТАКТИЧНИЙ РІВЕНЬ)

БЕРЕЗЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**КОМАНДУВАННЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ
СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З ВІЙСЬКОВОЮ АКАДЕМІЄЮ
(м. ОДЕСА)**

БП 4-32(11).01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Командувача Сухопутних військ
Збройних Сил України
30 березня 2021 року № 218

БОЙОВИЙ СТАТУТ “ЛОГІСТИКА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ” (ТАКТИЧНИЙ РІВЕНЬ)

Бойова публікація
командирам військових
частин що визначає
погляди та основні
положення щодо
логістичного
забезпечення

БЕРЕЗЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**КОМАНДУВАННЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
ВІЙСЬКОВОЮ АКАДЕМІЄЮ (м. ОДЕСА)**

ПЕРЕДМОВА

Бойовий статут “Логістика Сухопутних військ Збройних Сил України” є базовим статутом військових частин (підрозділів) Сухопутних військ ЗС України з логістичного забезпечення.

В ньому розглядаються і конкретизуються основні положення з планування логістичного забезпечення, а також рекомендації щодо роботи посадових осіб з логістики тактичного рівня під час виконання завдань оборони держави.

Він призначений для посадових осіб, які планують, організовують і здійснюють логістичне забезпечення у військових частинах (підрозділах) Сухопутних військ Збройних сил України.

Зміст Бойового статуту “Логістика Сухопутних військ Збройних Сил України” погоджено з зацікавленими органами військового управління логістики Збройних Сил України.

Апробацію положень Бойового статуту передбачено здійснити починаючи з березня 2021 року. В подальшому враховуючи отримані зауваження і пропозиції до її змісту та структури, передбачається видати оновлений варіант Бойового статуту.

Усі питання, що стосуються Бойового статуту, надсилати до Командування Сухопутних військ Збройних Сил України (через управління логістики штабу), тел. 26-064.

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	10
1	ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (ПІДРОЗДІЛІВ)	13
1.1	Загальні положення	13
2	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМИ ЗАСОБАМИ, РОБОТАМИ ТА ПОСЛУГАМИ	24
2.1	Загальні положення	24
3	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЗБРОЄННЯМ, ВІЙСЬКОВОЮ І СПЕЦІАЛЬНОЮ ТЕХНІКОЮ, ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ (РЕМОНТУ)	40
3.1	Загальні положення	40
3.2	Організація технічного обслуговування озброєння, військової і спеціальної техніки	54
3.3	Введення до експлуатації (строю) озброєння, військової і спеціальної техніки	64
3.4	Застосування та облік витрат ресурсу озброєння, військової і спеціальної техніки	66
3.5	Переміщення і перевезення (транспортування) озброєння, військової і спеціальної техніки	67
3.6	Перевірка технічного стану озброєння, військової і спеціальної техніки перед застосуванням	73
3.7	Порядок розслідування та обліку експлуатаційних пошкоджень озброєння, військової і спеціальної техніки	75
3.8	Заходи з попередження пошкоджень озброєння, військової і спеціальної техніки та подій з ними	77
3.9	Організація відновлення озброєння, військової і спеціальної техніки	78
3.10	Організація приведення озброєння, військової і спеціальної техніки у готовність до застосування	107
3.11	Організація передавання озброєння, військової і спеціальної техніки	108
4	ІНЖЕНЕРНО-ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	109
5	ЗАХИСТ, ОХОРОНА ТА ОБОРОНИ ПІДРОЗДІЛІВ ЛОГІСТИКИ	112
6	СИСТЕМА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (ПІДРОЗДІЛІВ)	118
6.1	Основні складові системи логістичного забезпечення	118
7	ПЛАНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (ПІДРОЗДІЛІВ)	122

7.1	Планування логістичного забезпечення бою (бойових дій)	122
7.2	Планування застосування підрозділів логістики	131
8	УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ	152
8.1	Управління підрозділами логістики	153
8.2	Робота органів військового управління щодо організації управління підрозділами логістики	155
Додатки:		
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	160
	ДЛЯ ЗАМІТОК	161

ВСТУП

В даному Бойовому статуті “Логістика Сухопутних військ Збройних Сил України” викладені основні положення і вимоги порядку організації логістичного забезпечення і рекомендації щодо роботи посадових осіб з логістики тактичного рівня під час виконання нею (ними) завдань оборони держави, а також основи роботи органів військового управління тактичної ланки щодо планування та управління логістичним забезпеченням.

Під час ведення бойових дій напрямки логістичного забезпечення пов'язані з іншими системами забезпечення як за часом, місцем, так і в просторі.

Бойовий статут розроблено з урахуванням вимог стандарту NATO STANDARD AJP- 4 (B) “Доктрина НАТО з логістики – (Allied Joint Doctrine for Logistics, Edition B Version 1) AJP-4 (B) перспектив розвитку єдиної інтегрованої системи логістичного забезпечення ЗС України та нормативно-правових документів, а саме:

Бойового статуту механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України, частина I (бригада), затверджений Наказом КСВ ЗС України від 30.12. 2016 №8т;

Доктрина Об'єднана логістика, затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України 19.09.2020 ВКП 4-00(01).01;

Доктрина застосування сил логістики затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 04.02.2021 ВКП 4-32(03).01;

Доктрина з організації переміщень та перевезень (транспортувань) у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 19.08.2020 ВКП 4-00(03).01;

Доктрина "Забезпечення матеріально-технічними засобами, роботами та послугами" (ВКП 4-160(03).01), затверджену начальником Генерального штабу Збройних Сил України 21.01.2021;

Порядок логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 №1208;

Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 № 522;

Доктрина об'єднане планування затверджена наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 22 грудня 2020 року № 225дск;

Тимчасова доктрина застосування сил оборони держави, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 31.03.2020 № 124/дск;

Тимчасової настанови з логістичного забезпечення Збройних Сил України частина I, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 01.07.2019 № 236 та інші доктринальні документи.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Військова техніка – технічні засоби, призначені для забезпечення бойових дій, навчання військ (сил), а також для контролю та випробувань ОВСТ.

Військові запаси матеріально-технічних засобів – це запаси які призначені для забезпечення переведення підрозділів військової частини на організацію і штати воєнного часу, відмобілізування (доукомплектування) та приведення їх у бойову готовність (переведення на функціонування в умовах особливого періоду) і ведення ними бойових (спеціальних) дій (виконання завдань за призначенням).

Забезпечення (укомплектування) військових частин (підрозділів) МтЗ за класами постачання – це комплекс заходів, який містить визначення потреби військових частин (підрозділів) у МтЗ за класами постачання, витребування необхідних запасів МтЗ у постачальних органах, отримання (накопичення), збереження МтЗ, які надходять, розподіл (перерозподіл) наявних МтЗ між військовими частинами (підрозділами), подавання (доставляння) МтЗ у підпорядковані військові частини (підрозділи) з метою доведення їх рівня забезпеченості до встановленого.

Запас ходу військової техніки – це показник рухомості, який характеризується граничною (максимальною) відстанню у кілометрах, що може пройти техніка на одній повній заправці.

Запаси озброєння, військової і спеціальної техніки та матеріально-технічних засобів – визначені обсяги ОВСТ та МтЗ, які призначені для задоволення потреби в них Збройних Сил України як у мирний час, так і в особливий період.

Інфраструктура логістичного забезпечення – сукупність об'єктів, окремих споруд та транспортних комунікацій, що використовуються для логістичного забезпечення Збройних Сил України та інших складових сил оборони під час виконання ними визначених завдань як у мирний час, так і в особливий період.

Логістика – це наука і практика з планування та реалізації процесів з розгортання на місцевості, переміщення військ (сил) та забезпечення їх необхідним ОВСТ і матеріально-технічними засобами. В більш широкому сенсі – це аспекти військових операцій, які стосуються: проектування та розроблення, закупівлі (постачання), зберігання, перевезення, розподілу, утримання, евакуації, використання, вилучення та утилізації ОВСТ і матеріально-технічних засобів; перевезення особового складу; закупівля, будівництво, обслуговування, експлуатація та розміщення (розгортання) об'єктів інфраструктури; закупівлі чи надання послуг.

Логістична база даних – джерело логістичної інформації, через яку здійснюється управління даними оперативного та логістичного характеру, а також надається можливість командуванню НАТО та командувачам (командирам) національних підрозділів отримувати інформацію про спроможності системи логістики в режимі реального часу та проведення аналізу її стану

Матеріально-технічні засоби – засоби ураження, військово-технічне майно, паливо, пальне, спеціальні рідини, продовольство, речове, медичне та інше майно, крім нерухомого, які необхідні для забезпечення складових сил оборони під час виконання ними завдання з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

Озброєння – технічні засоби (системи, комплекси, зразки), призначені для ураження противника під час збройної боротьби.

Органи управління логістичним забезпеченням – органи військового управління (органи управління) ЗС України, інших складових сил оборони, на які до наданих законодавством повноважень покладені завдання з управління логістичним забезпеченням, координації і моніторингу за застосуванням підпорядкованих підрозділів логістики.

Підрозділи логістики – підрозділи військових частин, які призначені для зберігання, приймання (видавання), технічного обслуговування, діагностування, відновлення (ремонту), транспортування ОВСТ і МтЗ за класами постачання, надання послуг та задоволення побутових потреб військових частин (підрозділів);

Підрозділи логістики за належністю та обсягом завдань, які виконуються, поділяються на бригадні, полкові і батальйонні (дивізіоні).

Послуги – будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні чи дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, лізинг, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги.

Потреба військової частини (підрозділів) у матеріально-технічних засобах на ведення бойових дій – це кількість МтЗ, яка дорівнює сумі планованих витрат, прогнозованих втрат та установлених запасів на кінець дня бою (бойових дій).

Величина потреби військової частини у матеріально-технічних засобах на ведення бойових дій залежить від бойового складу військової частини, тривалості бойових дій, бойового потенціалу протидіючих угруповань військ тощо.

Ресурси – наявні в підрозділі, військовій частині, угрупованні чи виділені для задоволення їх потреб (підтримки) сили і засоби логістики, ОВСТ, МтЗ, інші активи чи можливості.

Розрахунково-постачальна одиниця – це умовно прийнята величина, яка застосовується для визначення забезпеченості військ матеріально-технічними засобами, обчислення потреби у них, а також для встановлення норм витрати і норм створення (утримання) запасів.

Розрахунково-постачальними одиницями є боєкомплект, заправка, добова видача, зарядка, комплект, умовний вагон, одиниця вимірювання маси тощо:

Бойовий комплект – розрахунково-постачальна одиниця, яку використовують для визначення потреби в ракетах і боєприпасах та забезпечення ними.

Склад бойового комплекту виробу (зразка) озброєння визначається кількістю ракет і боєприпасів, установлених нормативними документами на виріб (зразок) ОВСТ.

Склад бойового комплекту військової частини (підрозділу) розраховують на штатне (табельне) озброєння, а в разі некомплекту озброєння понад 10% (інженерного озброєння - понад 30%) - тільки на наявне озброєння військової частини (підрозділу).

Склад бойового комплекту інженерних боєприпасів для обладнання мінно-вибухових загороджень вручну встановлюють на підрозділ.

Боєприпаси спеціального призначення (постріли з димовими, запалювальними, освітлювальними (в разі ведення бойових дій вночі), агітаційними, дистанційного мінування місцевості та іншими спеціальними снарядами чи мінами) до складу бойового комплекту не входять.

Добова видача – розрахунково-постачальна одиниця, яка установлена на одного військовослужбовця складає кількість продуктів харчування (у масовому вираженні), яка йому встановлена за нормою для харчування на одну добу. Розраховується на обліковий склад підрозділу.

Заправка – розрахунково-постачальна одиниця, яку використовують для визначення потреби в пальному та забезпечення паливом.

Заправка для колісної техніки визначається кількістю пального, яка забезпечує запас ходу виробу (зразка) на встановлену відстань.

Заправка для гусеничної техніки визначається місткістю штатних паливних баків виробу (зразка).

Заправка літаків військово-транспортної авіації визначається місткістю основних паливних баків; заправка літаків бомбардувальної, винищувальної, штурмової, розвідувальної авіації визначається місткістю основних та 60 % підвісних паливних баків; заправка вертольотів визначається місткістю основних та підвісних паливних баків.

Заправка для агрегатів електроживлення визначається кількістю пального, яка забезпечує роботу агрегату протягом установленого часу.

Зарядка – розрахунково-постачальна одиниця, яка установлена для кількості спеціальних речовин, що містяться в основній ємності спеціальних машин та приладів.

Комплект – розрахунково-постачальна одиниця, яку використовують для визначення потреби запасних частин, інструменту і приладів до озброєння, військової і спеціальної техніки, а також речового, медичного та іншого майна складається з набору предметів у визначеному переліку та у установленій кількості.

Умовний вагон – розрахунково-постачальна одиниця, яку використовують для визначення кількості МтЗ за класами постачання, що можуть перевозитися залізничним транспортом.

В умовних вагонах можуть також вимірюватися можливості об'єктів зберігання МтЗ з утримання МтЗ за класами постачання.

Ліміт витрати – кількість МтЗ, які дозволяється витратити військовій частині (підрозділу) для забезпечення бойової та господарської діяльності протягом визначеного періоду (року, кварталу, місяця);

Норми витрати – кількість МтЗ, яка встановлюється вищим органом військового управління на витрати для виконання конкретного бойового завдання військовій частині (підрозділу) на ведення бойових дій і встановлюється в РПО.

Планування логістичного забезпечення – це комплекс заходів щодо визначення завдань логістичного забезпечення, послідовності, термінів, способів їх виконання, необхідних ресурсів та складу підрозділів логістики для виконання військовими частинами (підрозділами) оперативних (бойових) завдань, розподілу підрозділів логістики за угрупованнями військ, смугами логістичного забезпечення, операційними зонами (районами), організації управління системою логістичного забезпечення взаємодії, розроблення відповідних планувальних документів для виконання завдань логістичного забезпечення під час підготовки та у ході ведення бойових дій.

Система логістичного забезпечення – це сукупність органів управління логістичним забезпеченням, підрозділів логістики, призначених для виконання завдань логістичного забезпечення військових частин між якими існує зв'язок та взаємодія.

Система логістичного забезпечення включає: систему планування логістичним забезпеченням, систему управління логістичним забезпеченням з виконавчою складовою – силами і засобами логістики.

Смуга логістичного забезпечення – територія операційної зони (району), у межах якої розміщуються (розгортаються) та застосовуються угруповання підрозділів логістики.

Середньодобова норма витрати (втрати) МтЗ – середнє значення фактичної витрати (втрати) МтЗ військовою частиною (підрозділом) за добу у ході ведення бойових дій і встановлюється в РПО.

Управління логістичним забезпеченням – це цілеспрямована діяльність органів управління логістичним забезпеченням з підтримування бойової готовності підрозділів військових частин шляхом своєчасного постачання їх необхідною кількістю ОВСТ і МтЗ, підготовки підрозділів логістики до роботи в умовах воєнного часу (особливого періоду), ефективного застосування в ході ведення бою (бойових дій), а також узгодження їх дій під час виконання поставлених завдань.

Об'єкти зберігання МтЗ призначені для забезпечення Збройних Сил України та інших складових сил оборони ОВСТ та МтЗ як у мирний час, так і в особливий період, їх зберігання, прийняття (видачі), технічного обслуговування і відновлення (ремонт).

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
Основні види озброєння, військової і спеціальної техніки	
АТ	автомобільна техніка
БВКТ	батаговісні колісні тягачі
БМД	бойові машини десанту
БМП	бойові машини піхоти
БМ РА	бойові машини реактивної артилерії
БТОТ	бронетанкове озброєння і техніка
БТТ	бронетанкова техніка
БТМ	бронетанкове майно
БТР	бронетранспортер
БТР-Д	бронетранспортер-десантний
БРДМ-2	бойова розвідувально-дозорна машина
ЗА	зенітна артилерія
ЗРК	зенітний ракетний комплекс
НА	наземна артилерія
ОВСТ	озброєння, військова і спеціальна техніка
ПЗРК	переносний зенітний ракетний комплекс
ПТРК	протитанковий ракетний комплекс
РАО	ракетно-артилерійське озброєння
РА	реактивна артилерія
САУ	самохідна артилерійська установка
СЗ	стрілецька зброя
Загальні позначення	
АСУ	автоматизована система управління
АББ	артилерійська база боєприпасів
АБО	артилерійська база озброєння
Арс	арсенал
Гмз (бмз, рмз)	група (батальйон, рота) матеріального забезпечення військової частини
БВТ	база вимірювальної техніки
бк	бойовий комплект
ВТЗ	високоточна зброя
ВМЗ	взвод матеріального забезпечення
ВТОів (ВТхЗ)	взвод технічного обслуговування і відновлення (технічного забезпечення)
ВТТ	взвод танкових тягачів
ВКТ	взвод колісних тягачів
ВТР	взвод технічної розвідки

ВТО	відділення технічного обслуговування
ВТМ	військово-технічне майно
ГТР	група технічної розвідки
ГЛР	група логістичної розвідки
ЕГ (ЕК)	евакуаційна група (евакуаційна команда)
ЄСТОіР	єдина система технічного обслуговування і ремонту
ІМ	інженерне майно
ІТ	інженерна техніка
ЗІП	запасні частини, інструмент і приладдя
ЗППМ	збірний пункт пошкоджених машин
ЗПКбр	замикання похідної колони бригади (батальйону - б; дивізіону – дн; роти – р; батареї – батр; тилу - т)
ЗМУ	зброя масового ураження
ЗС України	Збройні Сили України
КСП	командно-спостережний пункт
КСЛ	Командування Сил логістики
ЛР	логістична розвідка
МтЗ	матеріально-технічні засоби
НЗ	непорушний запас (для пально-мастильних матеріалів – незнижуваний запас)
ОВСТ	озброєння, військова і спеціальна техніка
орвп	окремий ремонтно-відновлювальний полк Оперативного командування
ОКП	основний командний пункт
ОПА	обмінний пункт агрегатів
ПЛ	підрозділи логістики військової частини
ПМЗ	підрозділ матеріального забезпечення
ПММ	пально-мастильні матеріали
ПТОіВ	підрозділ технічного обслуговування і відновлення
ПБП	пункт бойового постачання
ППД	пункт постійної дислокації
ПТС	пункт технічного спостереження
ПУ	пункт управління
ПУПЛ	пункт управління підрозділами логістики
ПУСЛ	пункт управління силами логістики вищого органу військового управління
РіБП	ракети і боєприпаси
рвб	ремонтно-відновлювальний батальйон
РВП	ремонтно-відновлювальний підрозділ
РВО	ремонтно-відновлювальний орган
РемГ	ремонтна група
ремр	ремонтна рота
РЕГ	ремонтно-евакуаційна група

РяЕГ	рятувально-евакуаційна група
РяЕС	рятувально-евакуаційна служба
РФО	ремонтний фонд озброєння
РПО	розрахунково-постачальна одиниця
ТМГ ЛЗ	тимчасова модульна група логістики
ТМГ МЗ	тимчасова модульна група постачання МтЗ
ТМГ ТОіВ	тимчасова модульна група технічного обслуговування і відновлення
ТОіР	технічного обслуговування і ремонту
ТлР	тилова розвідка
ТхР	технічна розвідка
Визначення з технічного обслуговування і ремонту	
БВ	безповоротні втрати (не підлягають відновленню)
КО	контрольний огляд
КЗ	короткострокове зберігання
КР	капітальний ремонт
КТО	комплект технологічного обладнання
ПР	поточний ремонт
ОР (АвР)	оперативний (аварійний) ремонт у бойових умовах
РТО	регламентне технічне обслуговування
ТО	технічне обслуговування
ТО-1	технічне обслуговування – 1
ТО-2	технічне обслуговування – 2
ТО-1з	технічне обслуговування -1 на зберіганні
ТО-2з	технічне обслуговування - 2 на зберіганні
СР	середній ремонт
СОіР	сервісне обслуговування і ремонт
СО	сезонне обслуговування
РР	регламентний ремонт
ЩТО	щоденне технічне обслуговування

1. ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (ПІДРОЗДІЛІВ)

1.1. Загальні положення

1.1.1. Логістичне забезпечення - комплекс заходів із:

планування логістичного забезпечення; визначення потреб в озброєнні, військовій і спеціальній техніці, спеціальних і транспортних засобах, матеріально-технічних засобах і послугах;

проектування, розроблення (модернізація та модифікація) ОВСТ і матеріально-технічних засобів, їх закупівлі, постачання, зберігання, ремонту, технічного обслуговування, контролю експлуатації (використання за функціональним призначенням);

реалізації, списання та утилізації надлишкового озброєння, військової і спеціальної техніки і матеріально-технічних засобів;

планування та здійснення військових перевезень усіма видами транспорту; закупівлі робіт і послуг лазне-прального та торговельно-побутового обслуговування;

організації харчування;

розквартирування військ (сил, органів);

закупівлі або будівництва, технічного обслуговування, експлуатації об'єктів військової інфраструктури.

1.1.2. Для організації ефективного логістичного забезпечення необхідно дотримуватися наступних вимог:

наявність єдиної нормативно-правової бази з організації логістичного забезпечення;

централізація організації планування логістичного забезпечення під час постачання МтЗ підрозділам;

територіальний принцип побудови інфраструктури логістичного забезпечення;

баланс між ефективністю логістичного забезпечення і досягненням максимальної економії державних коштів;

ефективність і прозорість всіх процесів у сфері закупівель та у ланках постачання, через впровадження сучасних технологій та автоматичних процесів;

постійна мобілізаційна готовність; своєчасне постачання МтЗ підрозділам;

здатність штатних і доданих підрозділів логістики до виконання завдань з відновлення (ремонт) ОВСТ, МтЗ підрозділів військової частини і послуг;

обґрунтована пропорційність складу і структури логістичного забезпечення по відношенню до складу і структури військової частини в мирний і воєнний час;

високий рівень технічної оснащеності підрозділів логістики; постійна наявність резерву підрозділів логістики військової частини;

застосування підрозділів логістики за єдиним замислом та планом;

забезпечення визначеної автономності дій підрозділів військової частини

у вирішенні завдань логістичного забезпечення;

пріоритетність першочергового зосередження зусиль на постачанні МтЗ підрозділам, які діють на головному напрямку (напрямку зосередження основних зусиль);

своєчасне відновлення виробів (зразків) ОВСТ, що виведено з ладу в ході ведення бойових дій;

своєчасне нарощування можливостей підрозділів логістики, поповнення МтЗ підрозділів замість витрачених і втрачених за рахунок завчасного накопичення військового запасу, а у разі необхідності, – перерозподіл (маневр) запасів МтЗ;

забезпечення живучості і стійкості функціонування системи логістичного забезпечення, своєчасне доукомплектування підрозділів логістики особовим складом, МтЗ, рухомими майстернями технічного обслуговування, діагностування і ремонту, технологічним обладнанням під час підготовки та у ході ведення бойових дій;

ведення постійної логістичної розвідки і збирання даних щодо можливості ефективного використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, місцевих ресурсів і трофейних МтЗ для безперервного вирішення завдань логістичного забезпечення в районі ведення бойових дій;

підвищена ефективність та безаварійна експлуатація ОВСТ і МтЗ;

дотримання заходів пожежної безпеки, а також заходів безпеки під час поводження із вибухонебезпечними та отруйними речовинами;

підвищення готовності до автономних дій в екстремальних ситуаціях (умовах) обстановки;

проведення з особовим складом підрозділів логістики виховної, морально-психологічної роботи;

стійкий і безперервний процес управління логістичним забезпеченням;

постійний моніторинг з боку посадових осіб логістики за організацією логістичного забезпечення підрозділів військової частини.

1.1.3. Логістичне забезпечення підрозділів військової частини базується на наступних принципах:

відповідальності – нести відповідальність за своєчасне виконання покладених завдань і функцій;

пріоритетності – організація надійного, повного та своєчасного постачання підрозділів військової частини необхідними видами МтЗ;

достатності – своєчасне забезпечення підрозділів військової частини необхідними видами МтЗ відповідно до визначених потреб;

ефективності – максимально ефективного застосування ОВСТ, МтЗ і послуг;

гнучкості – дії на випередження зі здатністю до адаптації та швидкого реагування на обстановку, що змінюється;

прозорості – обмін достовірною інформацією щодо потреб за наявності запасів МтЗ, з урахуванням ступенів доступу до неї;

координації – взаємодія всіх складових системи логістичного забезпечення військової частини між собою з метою її ефективного функціонування взагалі, а

також з підрозділами військових формувань сил оборони;

стійкості – організація логістичного забезпечення повинна передбачати заходи, які спрямовані на мінімізацію втрат виділених ресурсів від впливу певних чинників (зовнішніх і внутрішніх, позитивних і негативних), а у ході ведення бойових дій від впливу противника;

комплексний підхід – взаємодія підрозділів логістики з підрозділами бойового і медичного забезпечення, з доданими підрозділами та сусідами;

узгоджене застосування підрозділів логістики;

планування логістичного забезпечення на основі багатоваріантності;

вибір запасних (альтернативних) способів дій, що виключають шаблони і стереотипи; постійна наявність резерву ОВСТ, МтЗ та підрозділів логістики;

1.1.4. Метою логістичного забезпечення військової частини є: підтримання бойової готовності і боєздатності підрозділів військової частини шляхом своєчасного і повного забезпечення потреб в ОВСТ, МтЗ, послугах та створення сприятливих умов для виконання ними поставлених завдань.

1.1.5. Мета логістичного забезпечення досягається своєчасним, з мінімальними витратами, постачанням необхідних конкретному споживачу ОВСТ, МтЗ і послуг відповідної якості та відповідної кількості у визначене місце та визначений час, тобто виконання семи основних правил логістики (7R) для повної реалізації всіх, закладених у МтЗ (послуги) функцій та можливостей, тобто:

- а)** (right product) – відповідні (потрібні) МтЗ;
- б)** (right quality) – відповідної (заданої) якості;
- в)** (right condition) – у відповідній кількості;
- г)** (right place) – у відповідне (призначене) місце;
- д)** (right time) – у відповідний (визначений) час;
- е)** (right cost) – відповідної (мінімальної) вартості;
- ж)** (right customer) – відповідному (конкретному) споживачу (підрозділу, військовослужбовцю).

1.1.6. Основними завданнями логістичного забезпечення військової частини є:

підтримання підрозділів військової частини у готовності до застосування; визначення загальної потреби підрозділів військової частини у ОВСТ, МтЗ і послугах, земельних і водних ділянках, фондах і комунікаціях, необхідних для належного виконання завдань;

планування та управління логістичним забезпеченням під час застосування підрозділів військової частини;

організація забезпечення мобілізаційних потреб військової частини в ОВСТ, МтЗ і послугах;

організація постачання, зберігання, експлуатація, застосування, технічне обслуговування, ремонт, списання ОВСТ і МтЗ;

прогнозування стану, можливої величини втрат (витрат) ОВСТ і МтЗ

протягом ведення бойових дій;

створення запасів ОВСТ і МтЗ, їх накопичення до установлених норм, зберігання і підтримання цих засобів у стані, що забезпечує своєчасне приведення їх у готовність до застосування, розосередження їх відповідно до завдань, які вирішуються підрозділами військової частини та своєчасного поповнення запасів МтЗ замість витрачених (втрачених), утримання у стані, який забезпечує своєчасне приведення підрозділів військової частини в готовність до застосування та розосередження відповідно до завдань, які виконуються під час підготовки та у ході ведення бойових дій;

ешелонування запасів МтЗ у підрозділах військової частини та розподіл відпущеного ресурсу МтЗ вищим органом військового управління на ведення бойових дій по завданнях, а також по підрозділах військової частини;

визначення складу підрозділів логістики в ході виконання ними завдань та їх побудова, відповідно до завдань, які вирішуються підрозділами військової частини; планування та здійснення військових перевезень;

заправлення техніки пально-мастильними матеріалами;

ведення обліку МтЗ;

організація технічного обслуговування, діагностування і ремонту ОВСТ у ході ведення бойових дій;

організація безаварійної експлуатації ОВСТ, підвищення ефективності та експлуатаційної надійності роботи його у різних фізико-географічних і природно-кліматичних умовах, дотримання заходів пожежної безпеки, а також заходів безпеки під час поводження з вибухонебезпечними та отруйними речовинами;

організація підвезення (подачі) МтЗ;

підготовка, експлуатація і відновлення шляхів підвезення та евакуації;

повне і своєчасне забезпечення підрозділів військової частини ОВСТ, МтЗ і послугами (харчування особового складу, забезпечення продовольством, організація лазне-прального та торговельно-побутового обслуговування тощо);

експлуатація об'єктів військової інфраструктури;

організація спеціальної, професійної і технічної підготовки особового складу підрозділів логістики військової частини та особового складу, який залучається до експлуатації ОВСТ;

узагальнення і поширення передового досвіду організації логістичного забезпечення та експлуатації ОВСТ.

1.1.7. Логістичне забезпечення військової частини організовується і здійснюється за такими основними функціями:

забезпечення МтЗ, роботами та послугами;

забезпечення ОВСТ, технічне обслуговування і відновлення (ремонт) ОВСТ, їх використання;

переміщення і перевезення (транспортування);

інженерно-інфраструктурне забезпечення.

1.1.8. Для вирішення зазначених завдань логістичного забезпечення

передбачається виконання наступних заходів:

- збирання даних про бойовий і чисельний склад особового складу, ОВСТ, які залучаються для вирішення бойових завдань;

- прогнозування величини витрат (втрат) МтЗ, втрат ОВСТ підрозділами військової частини за певний період ведення бою (бойових дій) для визначення їх потреб;

- приймання ОВСТ і МтЗ з об'єктів зберігання МтЗ, ремонтно-відновлювальних органів (далі – РВО) вищого органу військового управління, державних підприємств, у тому числі ремонтно-технологічного, підйомно-транспортного і контрольно-перевірочного обладнання;

- перерозподіл МтЗ між підрозділами військової частини;

- створення обмінного ремонтно-евакуаційного фонду (далі – РЕФ);

- використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності в районі ведення бойових дій;

- зосередження на складах військової частини запасів МтЗ для накопичення їх до установлених норм;

- прогнозування необхідної чисельності підрозділів логістики на головному чи іншому напрямку дій підрозділів військової частини;

- раціональний розподіл (ешелонування) запасів МтЗ по місцях утримання підрозділів логістики різних ланок підпорядкованості, визначення порядку утримання ОВСТ і МтЗ, який забезпечує своєчасну підготовку їх до застосування;

- детальне вивчення обсягу і змісту завдань, які ставляться у ході ведення бойових дій, підрозділам військової частини, а також військовим формуванням сил оборони, що діють спільно, з урахуванням їхнього місця у оперативній побудові угруповання для всебічного обґрунтованого розподілу відпущеного вищим органом військового управління ресурсу МтЗ по завданнях підрозділам військової частини та військовим формуванням сил оборони, які діють спільно;

- підготовка вихідних даних для прогнозування наявності і технічного стану ОВСТ під час підготовки та в ході ведення бойових дій;

- оцінювання виробничої можливості ремонтно-відновлювального підрозділу (далі – РВП) військової частини і взводів технічного обслуговування і відновлення (далі – ТОiВ) підрозділів з відновлення пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ з урахуванням результатів евакуації ОВСТ, забезпеченості їх ремонтними комплектами (далі – ЗІП), військово-технічним майном (далі – ВТМ) та величини середньодобової виробничої можливості з обліком РВП військових формувань сил оборони, що діють спільно;

- перевірка наявності технічно справного ОВСТ у будь-який період ведення бойових дій;

- оцінювання реального рівня укомплектованості та стану ОВСТ підрозділів військової частини, а також військових формувань сил оборони, які діють спільно з ними, для подальшого обґрунтування і створення необхідної кількості запасів МтЗ для досягнення потрібного рівня боєздатності підрозділів військової частини, а також військових формувань сил оборони, які діють спільно у ході ведення бойових дій;

своєчасне підвезення (подачі) МтЗ з мінімальною кількістю перевантажень до підрозділів військової частини для створення до початку і на кінець бойових дій визначеної кількості запасів МтЗ;

поповнення військових запасів МтЗ замість витрачених і втрачених у ході ведення бойових дій підрозділів військової частини і доданих підрозділів військових формувань сил оборони, які діють спільно, у тому числі за рахунок використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки в районі ведення бойових дій;

підтримання МтЗ у стані, що забезпечує своєчасне приведення ОВСТ у готовність до застосування за рахунок їх зберігання, технічного обслуговування і ремонту ОВСТ;

проведення завчасно спланованих робіт з розконсервації, підготовки і приведення ОВСТ до застосування;

удосконалення знань особовим складом, що залучається до експлуатації ОВСТ, а також набуття практичних навичок (або їх удосконалення) у технічному обслуговуванні, діагностуванні та ремонті, усуненні виявлених пошкоджень (відмов);

удосконалення особовим складом підрозділів логістики спеціальної, професійної і технічної підготовки:

підготовка і експлуатація шляхів підвезення та евакуації;

перерозподіл (маневр) наявних підрозділів логістики в інтересах підрозділів військової частини, які виконують головні завдання;

підтримання високої надійності ОВСТ, ресурсу МтЗ на визначеному рівні; організація логістичної розвідки;¹

забезпечення живучості і постійної готовності підрозділів логістики до виконання поставлених завдань;

дотримання безаварійної експлуатації ОВСТ, особливо ракет і боєприпасів і заходів пожежної безпеки, заходів безпеки під час поводження з вибухонебезпечними та отруйними речовинами, а також під час виконання робіт з ліквідації наслідків аварій з ОВСТ;

підготовка підрозділів логістики;

планування і здійснення заходів щодо своєчасного і достовірного обліку наявності, стану та руху ОВСТ і МтЗ;

аналіз організації і здійснення логістичного забезпечення підрозділів військової частини;

вивчення передового досвіду організації логістичного забезпечення, у тому числі і зарубіжного, узагальнення і впровадження його в практику підрозділів військової частини;

організація захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів логістики;

---

¹ **Логістична розвідка** – комплекс організаційних і практичних заходів, які проводяться для своєчасного добування, збирання, оброблення та надання логістичної інформації, яка необхідна для організації і виконання завдань логістичного забезпечення у ході підготовки та ведення бойових дій. Вона включає тилову і технічну розвідки.

планування використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності і місцевих ресурсів у районі ведення бойових дій;

управління логістичним забезпеченням, моніторинг та надання допомоги підрозділам у проведенні заходів логістичного забезпечення.

1.1.9. Логістичне забезпечення військової частини (підрозділів) організовується і здійснюється за основними функціями як у мирний, так і в воєнний час (особливий період) з метою гарантованого постачання МтЗ підрозділам військової частини і послуг у ході застосування та виконання інших покладених завдань.

Логістичне забезпечення військової частини (підрозділів) організовується і здійснюється в усіх видах бою (бойових дій), під час пересування і в повсякденній діяльності військової частини (підрозділів) у тісній взаємодії з іншими видами забезпечення на основі централізованого, взаємоузгодженого вирішення питань щодо своєчасного надходження до військової частини (підрозділів) необхідної кількості МтЗ, своєчасного відновлення (ремонт) пошкоджених (непрацездатних) виробів (зразків) ОВСТ, розташування (розміщення) і переміщення підрозділів логістики, їх захисту, охорони, оборони, маскуванню та управління ними, облаштування (обладнання), використання та підтримання в належному стані шляхів підвезення та евакуації, автомобілів підвезення, а також використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки і Міністерства оборони України.

1.1.10. Успішне виконання завдань з логістичного забезпечення у взаємодії з бойовим, морально-психологічним і медичним забезпеченням досягається:

постійною високою бойовою готовністю підрозділів логістики;

високою всебічною підготовкою особового складу;

чітким плануванням і відповідністю забезпечення МтЗ підрозділів;

своєчасним і безперервним підвезенням (подачею) необхідних видів МтЗ підрозділам;

раціональним використанням для підвезення (подачі) МтЗ автомобілів підвезення;

створенням умов для стійкого і безперервного постачання МтЗ підрозділам у ході ведення бойових дій;

своєчасним відновленням виробів (зразків) ОВСТ, що виведено з ладу;

підвищенням ефективності та експлуатаційної надійності роботи ОВСТ у різних фізико-географічних і природно-кліматичних умовах;

маневром силами і засобами логістики;

безперервним веденням логістичної розвідки;

підтриманням високої живучості системи логістичного забезпечення;

безперервним і твердим управлінням логістичним забезпеченням.

Для успішного вирішення завдань логістичного забезпечення підрозділів військової частини створюється єдина система логістичного забезпечення, яка включає планувальну підсистему, що здійснює планування організації

логістичного забезпечення і виконавчу підсистему, підставою якої є сили і засоби, що безпосередньо здійснюють логістичне забезпечення підрозділів військової частини.

1.1.11. Під час планування логістичного забезпечення військової частини ураховується:

знання посадовими особами логістики та начальниками родів військ і служб, в частині, що їх стосується, замислу бою (бойових дій), завдань підрозділів та конкретної обстановки;

стан системи логістичного забезпечення;

забезпеченість ОВСТ і МтЗ;

виробничі можливості РВП;

рівень спеціальної, професійної і технічної підготовки особового складу логістики.

1.1.12. Склад і структура, технічне оснащення підрозділів логістики повинні бути такими, щоб забезпечити виконання функціональних завдань щодо організації логістичного забезпечення підрозділів військової частини. Можливості логістичного забезпечення повинні відповідати обсягу завдань, які нею виконуються для повного задоволення потреб підрозділів військової частини в логістичному відношенні.

1.1.13. Забезпечення максимальної автономності підрозділів військової частини у вирішенні бойових завдань полягає у завчасному зосередженні на напрямках їх дії, раціональній кількості підрозділів логістики, які дозволять у ході ведення бойових дій в складній обстановці своєчасно відновлювати (ремонтувати) вироби (зразки) ОВСТ і постачати МтЗ в підрозділи у випадку тимчасового порушення підвезення (подачі) та евакуації чи неможливості маневру силами і засобами логістики з інших напрямків.

Зокрема, установлений обсяг запасів МтЗ у підрозділах військовій частині повинен забезпечувати її автономність протягом певного часу (у підрозділах – до 4 діб, у військовій частині – до 9 діб).

1.1.14. Стійкість системи логістичного забезпечення військової частини у ході ведення бойових дій досягається:

постійним знанням бойової, логістичної обстановки;

раціональним використанням підрозділів логістики;

доцільним розміщенням (розташуванням) і своєчасним нарощуванням зусиль підрозділів логістики, їх надійним захистом від впливу противника, у тому числі за рахунок доцільного порядку ешелонування запасів МтЗ;

безперебійним поповненням запасів МтЗ, замість витрачених (втрачених);

своєчасним відновленням (ремонт) виробів (зразків) ОВСТ, що виведено з ладу;

сприянням вищих ланок нижчим у вирішенні завдань логістичного забезпечення;

готовністю переходу до постачання МтЗ підрозділам військової частини для подальших бойових дій;

своєчасним відновленням здатності до виконання завдань підрозділами логістики;

умілим розміщенням і забезпеченням живучості пункту управління підрозділами логістики (далі – ПУПЛ) військової частини, підтримкою безперервності функціонування системи управління логістичним забезпеченням, наявністю стійкого зв'язку і забезпеченням надійної роботи засобів автоматизації управління логістичним забезпеченням, своєчасним відновленням порушеного управління.

1.1.15. Живучість системи логістичного забезпечення досягається:

раціональною організаційно-штатною структурою, високою технічною оснащеністю і підготовкою підрозділів логістики до виконання завдань;

організованим переведенням їх з мирного на воєнний стан;

наявністю встановлених норм військових запасів МтЗ;

раціональним розміщенням (розташуванням) і своєчасним переміщенням підрозділів логістики;

своєчасним і безперервним відновленням (ремонт) виробів (зразків) ОВСТ і постачанням МтЗ підрозділам;

надійним захистом, охороною, обороною та маскуванням підрозділів логістики;

швидким відновленням боєздатності підрозділів логістики, які зазнали значних втрат від удару противника;

організацією безперервного і чіткого управління логістичним забезпеченням, а також проведенням інших заходів.

1.1.16. Безперервне і чітке управління логістичним забезпеченням досягається:

постійним знанням обстановки;

своєчасним виробленням замислу (формуванням рішення) на своєчасне відновлення (ремонт) ОВСТ і постачання МтЗ підрозділам;

правильним використанням підрозділів логістики;

умілим розташуванням (розміщенням), чіткою організацією роботи, своєчасним переміщенням і забезпеченням живучості ПУПЛ;

наявністю стійкого та оперативного зв'язку з органами логістичного забезпечення вищого органу військового управління, централізацією управління та швидким відновленням його у випадку порушення.

1.1.17. Відновлення боєздатності підрозділів логістики включає:

відновлення втраченого управління;

збирання даних обстановки;

виявлення ступеня боєздатності;

вироблення замислу (формування рішення) та уточнення завдань на подальші дії підрозділів логістики, які не втратили боєздатні;

виведення підрозділів логістики із зон радіаційного, хімічного і біологічного зараження, районів пожеж, руйнування, затоплення;

своєчасне поповнення підрозділів логістики особовим складом, ОВСТ, уніфікованими рухомими майстернями технічного обслуговування, діагностування і ремонту, технологічним обладнанням і необхідними видами МтЗ.

1.1.18. Боездатність підрозділів логістики відновлюється, зазвичай, в попередній організаційно-штатній структурі чи зі створенням зведених формувань, з використанням, насамперед, уцілілих підрозділів логістики, які відновлюють свою боездатність.

За необхідності залучаються інші сили і засоби військової частини, а також, ті, що виділяються вищим органом військового управління.

1.1.19. Шляхи підвезення та евакуації – це дороги, які визначаються, готуються та утримуються в смузі (районі, ділянці) ведення бойових дій військової частини з метою забезпечення підвезення (подачі) МтЗ, евакуації поранених і хворих, зайвого, пошкодженого (несправного) ОВСТ і МтЗ, а також для переміщення підрозділів логістики.

Шляхи підвезення та евакуації визначаються у військовій частині першого ешелону, а для зенітної ракетної частини у межах позиційного району.

Військова частина другого ешелону, підрозділи родів військ і служб, загальновійськового резерву можуть використовувати (за погодженням) шляхи підвезення та евакуації військової частини першого ешелону і військово-автомобільні дороги, визначені вищим органом військового управління, або готують свої шляхи підвезення та евакуації до об'єктів тилу.

Шляхи підвезення та евакуації включають основні і запасні шляхи, рокади на лініях розміщення підрозділів логістики першого ешелону і вогневих позицій артилерії, під'їзди до автомобільних підрозділів та складів, медичних пунктів та підрозділів логістики, обходи (об'їзди) труднопрохідних, зруйнованих ділянок доріг і штучних споруд на них.

У смузі дій військової частини визначаються, готуються та утримуються, зазвичай, один-два основний і один запасний шлях підвезення та евакуації.

Для використання в якості шляхів підвезення та евакуації вибираються наявні в смугах (районах) ведення бойових дій військової частини найкоротші та найбільш приховані від спостереження і впливу противника дороги з урахуванням їх стану, пропускної спроможності та можливості підтримання їх у проїжджому стані.

У першу чергу, як шляхи підвезення та евакуації використовуються кращі дороги, які є у смузі (районі, ділянці) ведення бойових дій військової частини. Це значно скорочує потребу у силах і засобах для підготовки та утримання шляхів підвезення та евакуації.

Дороги, які використовуються як шляхи підвезення та евакуації, повинні мати тверде покриття, достатню ширину проїжджої частини, справні мости та інші дорожні споруди, які дозволяють здійснювати рух не тільки колісній, а й

гусеничній техніці.

Під час вибору шляхів підвезення та евакуації необхідно призначати їх в обхід великих населених пунктів, залізничних вузлів та інших об'єктів, по яких противник може завдати ударів, а також на безпечній відстані один від одного.

У сучасних умовах важливе значення має підготовка та утримання шляхів підвезення та евакуації, від чого у значній мірі залежить успіх організації логістичного забезпечення підрозділів військової частини. Підготовка та утримання шляхів підвезення та евакуації включає: розвідку, ремонт доріг, мостів та інших дорожніх споруд; обладнання доріг дорожніми знаками, покажчиками; підтримання у проїжджому стані у будь-яку пору року.

Заходи щодо підготовки шляхів підвезення та евакуації, підтримання їх у проїжджому стані розробляються начальником логістики спільно з начальником інженерної служби. Необхідні сили і засоби для проведення таких заходів виділяються командиром військової частини у розпорядження начальника логістики. Штаб військової частини на шляхах підвезення та евакуації організовує комендантську службу.

1.1.20. Постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та матеріально-технічних засобів підрозділам військової частини під час підготовки та у ході ведення бойових дій здійснюється за такими класами:

а) клас I – продовольство (харчові продукти та корм), що споживається особовим складом та тваринами, для якого встановлено єдині норми;

б) клас II – озброєння і військова техніка, матеріально-технічні засоби, що видаються за установленими нормами забезпечення, штатами та табелями до них (озброєння та зброя, військова (спеціальна) техніка та технічні засоби, обмундирування та спорядження, запасні частини, інструменти та приладдя тощо):

в) клас III – всі види нафтопродуктів та пально-мастильних матеріалів, паливо;

г) клас IV – предмети постачання, норму забезпечення якими не визначено установленими штатами та табелями (фортифікаційні та будівельні матеріали):

д) клас V – всі види ракет, боєприпасів та інших вибухових речовин.

Організація забезпечення ОВСТ і МтЗ визначається наказами Міністра оборони ЗС України, центральними органами виконавчої влади, військовими формуваннями сил оборони, підрозділи яких залучаються до виконання завдань.

1.1.21. Потреба в ОВСТ, МтЗ і послугах, необхідних для забезпечення підрозділів військової частини під час застосування визначаються у ході планування. Під час визначення потреби ураховуються:

стан укомплектованості військової частини ОВСТ і забезпеченості запасами МтЗ;

кількість ОВСТ і МтЗ, необхідних для укомплектування військової частини (підрозділів) до початку застосування та доведення обсягів відповідних запасів МтЗ до установлених норм їх утримання;

прогнозні показники втрат ОБСТ і МтЗ протягом виконання визначних завдань та термінів їх поновлення;

обсяг запасів МтЗ, які необхідно мати у військовій частині після завершення виконання визначених завдань;

обсяги і терміни надання послуг.

1.1.22. Логістичне забезпечення здійснюється за такими видами:

забезпечення засобами ураження;

артилерійсько-технічне забезпечення;

танко-технічне забезпечення;

авто-технічне забезпечення;

зенітно-радіотехнічне забезпечення;

інженерно-авіаційне забезпечення;

авіаційно-технічне забезпечення;

електрогазове забезпечення;

забезпечення єдності вимірювань (метрологічне забезпечення); технічне забезпечення розвідки;

технічне забезпечення по службах підтримки;

технічне забезпечення зв'язку та автоматизації управління військами;

забезпечення пально-мастильними матеріалами;

продовольче забезпечення;

речове забезпечення;

аеродромно-технічне забезпечення;

торговельно-побутове обслуговування;

транспортне забезпечення;

інженерно-інфраструктурне забезпечення;

інженерно-аеродромне забезпечення.

Виконання завдань за видами логістичного забезпечення організовується і здійснюється службами забезпечення військової частини, а визначення, функції та завдання за видами логістичного забезпечення деталізуються у відповідних доктринальних документах.

2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМИ ЗАСОБАМИ, РОБОТАМИ ТА ПОСЛУГАМИ

2.1. Загальні положення

2.1.1 Основними завданнями щодо забезпечення МтЗ, роботами та послугами є:

визначення потреб військової частини (підрозділів) в МтЗ та послугах;

планування та управління забезпеченням підрозділів військової частини МтЗ та послугами;

забезпечення підрозділів військової частини МтЗ, організація їх експлуатації, використання;

створення запасів МтЗ, їх накопичення, відновлення замість витрачених (втрачених), ешелонування, утримання у стані, який забезпечить своєчасне приведення підрозділів військової частини в готовність до застосування (використання за призначенням) та розосередження відповідно до завдань, які виконуються;

організація експлуатації (використання), списання та утилізації надлишкових та непридатних до використання МтЗ;

організація харчування, лазне-прального обслуговування особового складу.

2.1.2. Основними функціями забезпечення МтЗ, роботами та послугами є: планування забезпечення МтЗ, роботами та послугами підрозділів військової частини;

накопичення та ешелонування запасів МтЗ; утримання (зберігання) запасів МтЗ;

забезпечення підрозділів військової частини МтЗ, технічними засобами та майном;

організація забезпечення послугами;

технічне обслуговування та відновлення МтЗ, технічних засобів та майна;

управління процесами забезпечення МтЗ та послугами.

2.1.3 Планування забезпечення МтЗ та послугами підрозділів військової частини полягає у:

визначенні потреби в МтЗ, обсягах послуг, необхідних для забезпечення застосування (виконання завдань за призначенням) підрозділів військової частини;

визначення порядку організації та здійснення забезпечення МтЗ та послугами підрозділів військової частини.

2.1.4. Накопичення та ешелонування запасів МтЗ включає:

замовлення та отримання МтЗ з військових частин логістичного забезпечення оперативного та стратегічного рівнів, (підприємств національної економіки та інших постачальників за необхідності);

визначення запасів, об'єктів (місць) зберігання, підготовку (закладку) запасів до місць зберігання тощо, накопичення до встановлених норм визначених запасів МтЗ;

передачу, перерозподіл запасів МтЗ між об'єктами їх зберігання відповідно до визначеного порядку логістичного забезпечення підрозділів військової частини.

2.1.5. Утримання (зберігання) запасів МтЗ включає:

збереження та підтримання запасів МтЗ у стані, який забезпечує своєчасне приведення їх у готовність до застосування (використання за призначенням);

своєчасне освіження запасів МтЗ;

облік, вилучення МтЗ;

списання та утилізацію непридатних до використання МтЗ;

облаштування, удосконалення, утримання та експлуатація складів (сховищ, місць) зберігання МтЗ інших об'єктів служб тилу відповідно до вимог нормативно-правових актів України;

забезпечення контролю за якістю утримання, зберігання, використання і належним застосуванням МтЗ.

2.1.6. Забезпечення підрозділів військової частини МтЗ, технічними засобами та майном включає:

своєчасну підготовку МтЗ до використання;

поповнення у визначені терміни запасів МтЗ у підрозділах замість витрачених і втрачених;

замовлення необхідної кількості МтЗ органах військового управління логістичним забезпеченням вищого штабу.

2.1.7. Організація забезпечення послугами включає надання послуг, спрямованих на задоволення побутових потреб військ (сил), а саме: харчування особового складу та лазне-пральне обслуговування.

2.1.8. Технічне обслуговування та відновлення МтЗ, технічних засобів та майна включає:

технічне обслуговування та відновлення (ремонт) несправних (пошкоджених) технічних засобів, техніки тилу;

організацію експлуатації технічних засобів, техніки тилу, підтримання їх в готовності до застосування за призначенням;

вилучення (списання, розбирання, утилізацію та реалізацію) непридатних до використання технічних засобів, техніки тилу.

2.1.9. Управління процесами забезпечення включає:

централізоване керівництво відповідними службами військової частини з питань приймання, зберігання, обліку, звітності та видачі МтЗ;

управління ризиками.

2.1.10. Основними принципами організації і постачання (забезпечення) МтЗ є:

своєчасність і безперебійність забезпечення МтЗ підрозділів військової частини;

пріоритетність у постачанні МтЗ підрозділам, які визначають боєздатність військової частини, а також вирішують головні, найважливіші завдання (діють на головному напрямку);

відповідальність органів військового управління логістичним забезпеченням військової частини, вищого штабу за організацію забезпечення МтЗ;

наближеність запасів МтЗ до підрозділів;

моніторинг за використанням МтЗ за призначенням.

2.1.11. Функція забезпечення матеріально-технічними засобами та послугами у:

визначенні потреби військової частини в МтЗ, роботах і послугах;

накопиченні до установлених норм запасів МтЗ, задоволенні потреб і своєчасного та безперебійного постачання ними підрозділів військової частини, збереження та підтримання цих засобів у стані, який забезпечує своєчасне приведення їх у готовність до застосування;

поповненні запасів МтЗ у підрозділах замість витрачених і втрачених, виконання робіт, надання послуг та задоволення побутових потреб військової частини (харчування особового складу, торгівельно-побутове та лазне-пральне обслуговування тощо), а також у забезпеченні водою;

отриманні, обліку, зберіганні, обслуговуванні, переміщенні та своєчасну підготовку МтЗ до використання за призначенням;

списанні та утилізації непридатних до використання МтЗ.

2.1.12 Своєчасне і повне постачання МтЗ підрозділам військової частини є однією з найважливіших умов успішного вирішення завдань, що пов'язані з своєчасним відновленням (ремонт) та надійною експлуатацією ОВСТ, МтЗ, а також з створенням матеріально-технічної бази для технічної, спеціальної та інших видів бойової підготовки особового складу.

Воно здійснюється за рахунок виділення службами логістики, використання місцевих ресурсів і децентралізованого придбання матеріалів, запасних частин, виготовлення чи відновлення деталей, ремонту агрегатів, вузлів та інших складових одиниць своїми силами і засобами, а також на підприємствах місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, національної економіки і Міністерства оборони України, застосування придатних агрегатів, вузлів та інших складових одиниць, які зняті з ОВСТ, що не підлягають відновленню (безповоротних втрат), та трофейного майна.

Досягнення успіху у забезпеченні МтЗ військової частини під час підготовки та в ході ведення бою (бойових дій) досягається завчасним створенням і правильним ешелонуванням необхідних запасів МтЗ, безперебійним поповненням їх витрат (втрат). Забезпечення військ МтЗ здійснюється відповідно до класів постачання.

Одне з головних завдань забезпечення МтЗ, роботами та послугами – підвезення МтЗ, які мають важливу роль у забезпеченні бойових спроможностей підрозділів військової частини. Несвоєчасне забезпечення МтЗ знижує бойові спроможності підрозділів військової частини.

2.1.13. Організація постачання МтЗ підрозділам полягає в:

усвідомленні замислу організації логістичного забезпечення;

визначенні порядку і черговості постачання МтЗ підрозділам та їх підвезення;

постановці завдань на підвезення, виділенні автомобілів підвезення і засобів механізації вантажно-розвантажувальних робіт;

підготовці складів до приймання і видавання (видачі) МтЗ;
 призначенні маршрутів руху автомобілям підвезення МтЗ та їх порядок супроводження;
 установленні порядку передавання МтЗ споживачам;
 призначенні і підготовці районів приймання та передавання МтЗ і вирішенні інших питань.

Постачання МтЗ організовує і здійснює начальник логістики на основі рішення командира військової частини і вказівок вищого органу військового управління.

Відповідальність за своєчасність підвезення (постачання) МтЗ підрозділам, використання шляхів підвезення та евакуації і автомобільного транспорту покладається на начальника логістики.

Військова частина забезпечується МтЗ безпосередньо через об'єкти зберігання МтЗ за територіальним принципом.

Під час підготовки та у ході ведення бойових дій організація постачання МтЗ підрозділам передбачає:

визначення потреби у МтЗ та отримання МтЗ для створення установлених запасів;

поповнення запасів МтЗ;

установлення порядку розподілу (перерозподілу) МтЗ, що є в наявності чи надходять;

визначення термінів створення установлених запасів МтЗ перед початком ведення бойових дій;

визначення завдання з підготовки складів МЗ та автомобілів підвезення для подачі МтЗ у ході ведення бойових дій, узгодження їх роботи зі штабом військової частини (S-4);

визначення порядку поповнення запасів МтЗ у підрозділах і безпосередньо в підрозділах логістики у ході ведення бойових дій;

визначення порядку збирання, обліку, здавання і відправлення ремонтного фонду;

облік наявності і руху МтЗ та уточнення його поповненням і використанням за призначенням.

Постачання МтЗ підрозділам військової частини здійснюється за донесенням (зведенням) про наявність і рух МтЗ чи за разовою заявкою.

2.1.14 Наявність МтЗ у військовій частині (підрозділах) на кінець кожного дня бойових дій, повинна бути не нижче норм утримання військових запасів. При цьому, норми запасів на кінець ведення бойових дій, залежно від конкретних умов, можуть не відповідати тим нормам, які установлені на початок ведення бойових дій.

2.1.15 Важливою умовою досягнення безперебійного постачання МтЗ підрозділам військової частини, і кожного військовослужбовця у ході ведення бойових дій є постійне поповнення витрат (втрат) МтЗ шляхом їх регулярного підвезення, але у сучасній бойовій обстановці безперебійне підвезення не завжди

можливе. Тому з метою забезпечення наявності гарантованих запасів МтЗ у військовій частині (підрозділах), при особовому складі, ОВСТ утримуються військові запаси МтЗ.

У разі необхідності транспорт військової частини може залучатися для підвезення МтЗ з військової частини (підрозділу) логістики вищого органу військового управління. Транспорт після підвезення МтЗ, що звільняється та повертається у тил, використовується для евакуації поранених і хворих, а також евакуації пошкоджених (непрацездатних) виробів (зразків) ОВСТ і тари з під ракет, боєприпасів і інших видів МтЗ.

Під час доставляння МтЗ у військову частину повітряним транспортом начальник логістики організовує підготовку посадочних майданчиків чи майданчиків для приймання МтЗ, що доставляються парашутним способом, розвантаження літаків (вертольотів), збирання МтЗ і підвезення їх в підрозділи.

У ході ведення бойових дій підвезення МтЗ організовується і здійснюється з розрахунку, своєчасного поповнення добової витрати (втрати) МтЗ у підрозділах.

2.1.16 Маневр запасами МтЗ у ході ведення бойових дій буде відігравати важливу роль у своєчасному і повному задоволенні потреб у МтЗ підрозділів.

У військовій частині підвезення МтЗ планує начальник S-4, а організовує начальник логістики, у батальйоні – командир батальйону через штаб батальйону.

2.1.17. Чинники, які визначають потребу в МтЗ на день ведення бойових дій – період виконання бойового завдання, є установлені норми витрат. Норми витрат МтЗ для кожної військової частини (підрозділу) установлюється вищим органом військового управління з урахуванням завдань, які виконуються та виділених ресурсів. Передбачувані витрати МтЗ на ведення бойових дій можуть змінюватись у значних межах.

Чинники, які впливають на витрату МтЗ:

бойовий і чисельний склад військової частини;

вид та напруженість бойових дій;

глибина бойового завдання (протяжність маршу);

масштаби застосування звичайної і високоточної зброї;

роль і місце військової частини (підрозділів) у ході ведення бойових дій;

бойові якості та характер дій противника;

умови місцевості, пора року, характер погоди;

ступінь підготовленості водіїв (механіків-водіїв), екіпажів (обслуги), стан ОВСТ та інші.

Обчислення потреби та облік забезпеченості військової частини МтЗ здійснюється у розрахунково-постачальних одиницях (далі – РПО), а також в інших одиницях виміру (масі, об'ємі, штуках та інших).

2.1.18 Розрахунково-постачальна одиниця – це умовно прийнята величина, яка застосовується для визначення забезпеченості військ матеріально-

технічними засобами, обчислення потреби у них, а також для встановлення норм витрати і норм створення (утримання) запасів.

Розрахунково-постачальна одиниця прийнято:

- по боєприпасах – бойовий комплект;
- по пальному і рідкому ракетному паливі – заправка;
- продуктів харчування – добова выдача;
- по ВТМ – в комплектах і розсиплю;
- по майну РХБ захисту – в комплектах і зарядженнях;
- по інших МтЗ – в комплектах.

2.1.19 Потреба військової частини у МтЗ є узагальненою потребою у МтЗ необхідних для забезпечення повсякденної діяльності та підготовки, створення (поновлення, освіження) військових запасів МтЗ, необхідних для своєчасної підготовки та застосування військової частини в особливий період, створення перехідних запасів МтЗ на кінець року.

2.1.20. Потреба військової частини у МтЗ, необхідних для виконання завдання на бойові дії визначається з урахуванням встановлених витрат, можливих втрат і створення необхідних запасів до початку і кінця бою (бойових дій).

Під час визначення потреби та її забезпечення у МтЗ та послугах ураховуються: стан укомплектованості (забезпеченості) підрозділів військової частини МтЗ; прогнозовані показники середньодобових витрат (втрат) МтЗ протягом визначеного терміну залежно від особливостей виконання визначених завдань; норми встановлених запасів МтЗ на кінець дня бойових дій; терміни поновлення витрат (втрат) МтЗ; обсяги та терміни надання послуг.

Обсяг військових запасів МтЗ у підрозділах до початку і на кінець дня бойових дій, а також норми витрат МтЗ, що відпускається на бойові дії підрозділам з урахуванням можливих втрат у ході ведення бойових дій встановлює командир військової частини (для військової частини – вищий орган військового управління і вказує в наказі (розпорядженні з логістичного забезпечення).

2.1.21. Основними заходами щодо постачання ракет і боєприпасів підрозділам військової частини є: створення запасів ракет і боєприпасів до початку ведення бойових дій; своєчасне поповнення витрат (втрат) у ході ведення бойових дій; своєчасне і повне задоволення потреб підрозділів військової частини; забезпечення правильної експлуатації ракет і боєприпасів (далі – РіБП); збирання, евакуація і здавання стріляних гільз та тари з-під ракет і боєприпасів та інших видів МтЗ.

2.1.22. Забезпечення військової частини всіма видами ракет і боєприпасів здійснюється за схемою:

у мирний час: об'єкт зберігання МтЗ Командування Сил логістики

Збройних Сил України – Командування Сухопутних військ – оперативне командування – військова частина – батальйон – рота чи об’єкт зберігання МтЗ Командування Сил логістики Збройних Сил України – оперативне командування (військова частина) – батальйон – рота;

у воєнний час (особливий період): об’єкт зберігання МтЗ Командування Сил логістики Збройних Сил України – Командування Сухопутних військ – оперативне командування – військова частина – батальйон – рота чи об’єкт зберігання МтЗ КСЛ – оперативне командування (військова частина) – батальйон – рота.

Створення запасів ракет, боєприпасів та поповнення витрат (втрат) здійснюється з урахуванням встановлених для підрозділів обсягів запасів, що створюються, до початку бою, витрат на день бою, незнижуваного запасу, а також кількості та термінів постачання ракет і боєприпасів.

Витрата ракет і боєприпасів для підрозділу визначається, виходячи з потреби для виконання поставлених бойових завдань, а також установленого ресурсу ракет і боєприпасів на день бойових дій.

2.1.23. Потреби та розподіл ракет і боєприпасів по підрозділах визначаються:

для танкового озброєння і стрілецької зброї – оперативним відділенням штабу військової частини;

для реактивної і ствольної артилерії – начальником артилерії;

для зенітних ракетних комплексів – начальником протиповітряної оборони.

Під час розподілу ракет і боєприпасів для кожного підрозділу визначається ресурс на день бойових дій, обсяги, що створюються до початку ведення бойових дій, обсяги незнижуваного запасу ракет і боєприпасів, а також запаси до кінця дня бойових дій.

2.1.24. Потреби в артилерійських боєприпасах і розподіл за завданнями і підрозділами визначаються:

за виробами (зразками) і калібрами озброєння – в штуках і бойових комплектах;

за видами дії боєприпасів – в штуках.

Потреби в інженерних боєприпасах і розподіл за завданнями і підрозділами визначаються за видами і типами боєприпасів: протитанкових мін, протитанкових мін фугасної дії, мін осколкового кругового ураження, зарядів до установок розмінування, підричних зарядів – в бойових комплектах;

решта інженерних боєприпасів – в штуках.

Розміри запасів, що створюються, витрата і незнижуваний запас артилерійських боєприпасів встановлюються в бойових комплектах по групах:

до наземної ствольної і реактивної артилерії;

до зенітної артилерії;

до танкового озброєння;

до стрілецькій зброї.

За необхідності можуть виділятися і інші групи боєприпасів.

2.1.25. Створення установлених військових запасів ракет, боєприпасів та поповнення витрат (втрат) включає: визначення забезпеченості підрозділів ракетами і боєприпасами, розподіл, отримання підрозділами військової частини, видавання (видачу), постачання ракет і боєприпасів у підрозділи та до виробів (зразків) озброєння.

Забезпеченість підрозділів ракетами і боєприпасами визначається начальником служби ракетно-артилерійського озброєння та командирами підрозділів, виходячи з встановлених норм військових запасів до початку ведення бойових дій, норм утримання у ході виконання бойових завдань, а також наявності ракет і боєприпасів.

2.1.26. Наявність ракет і боєприпасів в підрозділах визначається за донесенням командирів підрозділів, що подані за формою та в терміни, встановлені Табелем термінових донесень і Тимчасовим керівництвом з обліку військового майна в Збройних Силах України та за доповіддю начальника артилерійського складу.

Якщо кількість і терміни подавання (подачі) ракет і боєприпасів військовій частині вищим органом військового управління не визначені, то на необхідну кількість ракет і боєприпасів подаються заявки до служби вищого органу військового управління.

2.1.27. Пропозиції щодо постачання ракет і боєприпасів підрозділам під час підготовки та у ході виконання бойових завдань розробляються начальником логістики спільно з начальником служби ракетно-артилерійського озброєння за узгодженістю зі штабом (оперативним відділенням), начальником артилерії, начальником протиповітряної оборони.

При цьому враховуються: наявність ракет і боєприпасів в підрозділах; встановлені для підрозділів військові запаси на початок бойових дій; норми витрати ракет і боєприпасів; імовірні втрати і розміри незнижуваних запасів ракет і боєприпасів у ході виконання бойових завдань; розподіл ракет і боєприпасів по підрозділах; термін готовності підрозділів; кількість і терміни надходження ракет і боєприпасів; можливості підрозділу МЗ військової частини з транспортування ракет і боєприпасів.

Кількість і терміни надходження ракет і боєприпасів у військову частину доводяться в розпорядженні з логістичного забезпечення вищого органу військового управління.

2.1.28. Подача ракет і боєприпасів, зазвичай, здійснюється:

з об'єкту зберігання МтЗ Командування Сил логістики Збройних Сил України, станції та іншого місця розвантаження до військової частини – транспортом вищого органу військового управління;

з об'єкту зберігання МтЗ до військової частини – автомобілями підвезення вищого органу військового управління, з артилерійського складу військової

частини до підрозділів – автомобілями підвезення військової частини чи виключних випадках автомобілями підвезення підрозділів.

У військовій частині подавання (подача) ракет і боєприпасів підрозділам здійснюється, зазвичай, автомобілями підвезення підрозділу матеріального забезпечення військової частини до пунктів бойового постачання підрозділів, а за необхідності і безпосередньо до озброєння.

Боєприпаси артилерійським підрозділам, що діють у складі військової артилерійської групи, підвозяться силами і засобами тих підрозділів, зі складу яких вони виділені.

2.1.29. Подача ракет і боєприпасів з об'єктів зберігання МтЗ Командування Сил логістики Збройних Сил України може здійснюватися безпосередньо в підрозділи, а артилерійських і зенітних боєприпасів – безпосередньо на вогневі позиції.

Підрозділи військової частини, що перебувають в другому ешелоні (резерві), доставляють боєприпаси своїми автомобілями підвезення.

В окремих випадках подавання (подача) ракет і боєприпасів до військової частини може здійснюватися залізничним і водним транспортом до розвантажувальної станції чи пристані, а також повітряним транспортом. Розвантаження, прийняття ракет і боєприпасів в цих умовах виконується силами і засобами одержувача.

2.1.30. Подавання (подача) ракет і боєприпасів повітряним транспортом може здійснюватися посадковим способом, скиданням на парашутах чи безпарашутним способом. Скидання конкретних видів боєприпасів виконуються у відповідності з вимогами експлуатаційної документації і Інструкції з парашутування вантажів. Боєприпаси, що підлягають, скиданню на парашутах, повинні упаковуватися під керівництвом представника військово-транспортної авіації в парашутно-десантну тару, яка маркується для пізнання вантажу, що знаходиться у ній. У разі подавання (подачі) посадковим способом боєприпаси завантажуються до вертольотів (літаків) у штатній тарі на піддонах і в пакетах. Безпарашутним способом дозволяється доставляти тільки гвинтівкові і пістолетні патрони. При цьому маса однієї упаковки не повинна перевищувати 60 кг. Подавання (подача) ракет і боєприпасів у підрозділи військової частини здійснюється автомобілями підвезення підрозділу МЗ військової частини. Відповідальність за організацію і здійснення подавання (подачі) ракет і боєприпасів покладається на начальника логістики.

2.1.31. Постачання (подача) боєприпасів підрозділам здійснюється через батальйонні (ротні) пункти бойового постачання, які створюються за розпорядженням командирів підрозділів і призначаються для прийняття, зберігання і видавання (видачі) боєприпасів в роти (взводи), обліку надходження і витрат, а також для прийняття і здавання стріляних гільз та упакування (тари).

Начальником пункту бойового постачання у підрозділі, зазвичай, призначається артилерійський технік, у ротах – особа, що призначена командиром

роти. Боєприпаси на батальйонні пункти бойового постачання доставляються з артилерійського складу військової частини, на ротні – з батальйонного пункту бойового постачання.

У ході ведення бойових дій начальник батальйонного пункту бойового постачання організовує видачу боєприпасів за наказом командира (начальника штабу) батальйону, начальник ротного пункту – за наказом командира роти.

Облік видавання (видачі) боєприпасів підрозділам проводиться за відомістю установленної форми, а наявність і рух боєприпасів на пункті бойового постачання відображаються за формою і в терміни, що визначені Інструкцією з обліку військового майна у Збройних Силах України, затверджена наказом Міністерства оборони України від 17.08.2017 № 440 (зі змінами) та Інструкцією про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької зброї та боєприпасів у Збройних Силах України, затвердженою наказом Міністра оборони України від 29 червня 2005 року № 359 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 20 жовтня 2015 року № 569).

Поповнення боєкомплекту бойових машин десанту і піхоти, танків, самохідних артилерійських установок і гармат та бронетранспортерів у ході ведення бойових дій здійснюється безпосередньо в бойових порядках, без виведення у тил, а під час здійснення маршу – в районах привалів, відпочинку, а також в призначених районах чи на вказаних місцях.

У разі неможливості постачання (подачі) боєприпасів безпосередньо до бойової техніки автомобілі підвезення з боєприпасами підходять на якомога ближчу відстань до них.

Бойова техніка почергово виводиться до місця розміщення (розташування) автомобілів підвезення для поповнення бойового комплекту.

2.1.32. Постачання пально-мастильними матеріалами (далі – ПММ) організовується і здійснюється для своєчасного забезпечення підрозділів військової частини необхідною кількістю всіх видів пального, маслами, мастилами, спеціальними рідинами та технічними засобами служби пально-мастильних матеріалів.

Основними завданнями служби пально-мастильних матеріалів є:

визначення потреби, витребування і створення у військовій частині (підрозділах) установлених запасів ПММ, техніки і майна служби;

своєчасне поповнення витрат (втрат) ПММ;

забезпечення заправлення (дозаправлення) ПММ військової техніки;

доукомплектування підрозділів МЗ штатними і табельними технічними засобами, забезпечення запасними частинами до них і витратними експлуатаційними матеріалами;

приймання і відправлення (передавання) відпрацьованих масел, трофейного пального і технічних засобів.

Потреба в ПММ у військовій частині визначається, виходячи з бойового завдання, наявності військової техніки і передбачуваної напруженості її застосування, пори року, стану доріг, характеру місцевості та фізико-

кліматичних і природно-географічних умов, а також з урахуванням установлених норм витрат і розміру запасів на кінець дня бойових дій.

Вихідними даними для визначення потреби у пальному на ведення бойових дій є установлені для військової частини – командувачем оперативного командування, для підрозділів – командиром військової частини норми витрати пального і запаси на початок та кінець дня (періоду) бойових дій (маршу).

Основними чинниками, які впливають на витрати пального є:

- бойовий і чисельний склад військової частини (підрозділу);
- вид на напруженість бойових дій;
- глибина бойового завдання (протяжність маршу);
- масштаби застосування високоточної та інших видів зброї;
- роль і місце військової частини (підрозділу) у ході ведення бойових дій;
- бойові якості та характер дій противника;
- умови місцевості, пора року, характер погоди;
- ступінь підготовленості водіїв (механіків-водіїв), екіпажів (обслуги);
- стан озброєння, військової і спеціальної техніки та інші чинники.

У підрозділах військової частини потреба в пальному визначається за методом по напруженості роботи військової техніки, який враховує глибину та умови виконання завдань.

Вона обчислюється:

- по пальному – на всю наявну військову техніку військової частини (підрозділу) в межах її облікової чисельності;

- по маслах та мастилах – у відсотковому співвідношенні до пального.

Потреба у техніці (у тому числі у автомобільних цистернах і паливозаправниках) обчислюється відповідно до штатів і табелів.

Заправлення військової техніки паливом здійснюється під час підготовки до ведення бойових дій і після виконання поставленого завдання з використанням штатних польових заправних пунктів, автопаливозаправників та інших технічних засобів служби пально-мастильних матеріалів військової частини (підрозділів). Підрозділи, які не мають засобів заправлення і транспортування пального, здійснюють заправлення (дозаправлення) військової техніки засобами підрозділу підвезення і заправлення ПММ військової частини у призначених пунктах.

На марші та в інших випадках, коли дозволяє обстановка, силами і засобами військової частини в призначеному районі (пункті) організовується масове заправлення військової техніки паливом.

При цьому, начальник служби пально-мастильних матеріалів військової частини відповідає за своєчасність подавання (подачу) пального в призначені райони (пункти) і розгортання в них наявних в його розпорядженні штатних технічних засобів заправлення, а також за облік виданих під час заправлення пально-мастильних матеріалів. Відповідальність за своєчасне та організоване заправлення військової техніки паливом несуть командири підрозділів.

В польових умовах в районах виконання завдань розгортаються батальйонні заправні пункти, які призначені для отримання пального та

заправлення військової техніки паливом; утримання установлених запасів пального.

2.1.33. Продовольче забезпечення організовується і здійснюється для своєчасного забезпечення підрозділів військової частини необхідною кількістю продовольства, техніки та майна, а також організації харчування особового складу, забезпечення питною водою, випікання хлібу.

Основними завданнями продовольчої служби військової частини є:

визначення потреби, витребування і створення у військовій частині (підрозділах) установлених запасів продовольства, техніки і майна служби; своєчасне поповнення їх витрати (втрат); організація харчування особового складу; доставляння хлібу підрозділам, а в окремих випадках - заготівля продовольства із місцевих ресурсів.

Потреба в продовольстві і відпускання (видавання) його підрозділам здійснюються за діючими нормами, виходячи із чисельності їх особового складу та встановлених розмірів запасів на кінець дня бойових дій.

Забезпечення особового складу гарячою їжею організовується через пункти харчування, зазвичай, три рази на добу.

У разі неможливості організувати триразове харчування з дозволу командира військової частини гаряча їжа особовому складу може видаватись два рази на добу з видачею частини добової норми продуктів у консервованому вигляді.

Для організації харчування особового складу в підрозділах, які мають штатні засоби приготування їжі, розгортаються пункти харчування.

Підрозділи, які не мають таких засобів, розпорядженням начальника логістики прикріплюються на забезпечення до підрозділів, які розгортають пункти харчування, з урахуванням завдань, які виконуються, і зручності отримання їжі.

Підрозділи, які додані батальйону (дивізіону) і не мають своїх штатних засобів приготування їжі, забезпечуються через пункт харчування відповідного батальйону (дивізіону).

Забезпечення гарячою їжею поранених і хворих, які поступили у медичну роту військової частини, організовується за лікувальною нормою.

Постачання хліба у підрозділи організовується, зазвичай, централізовано.

Завдання продовольчого забезпечення виконуються силами і засобами продовольчої служби військової частини.

2.1.34. Харчування особового складу, який виконує завдання на блок-постах, організовується шляхом приготування гарячої їжі позаштатними кухарями з числа військовослужбовців, які призначені командиром підрозділу, тричі на добу безпосередньо на блок-посту з використанням технічних засобів приготування їжі в польових умовах з продовольства, яке підвозиться.

Періодичність підвезення продовольства, в залежності від відстані та завдань, що виконуються, складає 1 раз на 5-7 діб, хлібу – не рідше ніж 1 раз на

2 доби. При цьому створюється запас сухарів (галет) не менше як на 1 добу;

У разі невеликої відстані до розташування блок-посту харчування особового складу організовується шляхом підвезення готової гарячої їжі в термосах з району розміщення (розташування) підрозділу.

З метою недопущення зривів в організації харчування особового складу у разі виникнення непередбачуваних обставин та неможливості приготування гарячої їжі, створюється запас наборів сухих продуктів на 3 доби.

2.1.35. Харчування особового складу, який виконує завдання у складі підрозділів під час рейдових дій, організовується шляхом їх забезпечення повсякденними наборами сухих продуктів, які комплектуються портативними розігрівачами та сухим пальним, на весь час дій.

Крім того, створюється необхідний запас питної води як при особовому складі, так і при військовій техніці. Особовий склад приймає їжу під час денних і нічних відпочинків шляхом розігрівання наборів сухих продуктів із застосуванням портативних розігрівачів.

2.1.36. Речове забезпечення організовується і здійснюється для своєчасного забезпечення підрозділів військової частини необхідною кількістю речового майна, миючих засобів та ремонтних матеріалів, ремонту речового майна, лазнево-прального обслуговування особового складу.

Основними завданнями речової служби військової частини є:

визначення потреби, витребування і створення у військовій частині (підрозділах) установлених запасів речового майна та техніки служби;

забезпечення особового складу речовим майном відповідно до норм та своєчасна заміна обмундирування і взуття, які прийшли в непридатний стан;

своєчасне поповнення витрати (втрат) запасів речового майна;

лазнево-пральне обслуговування особового складу;

ремонт речового майна, ремонт і підтримання у справному стані технічних засобів служби.

Потреба в речовому майні і видача його підрозділам військової частини здійснюється за діючими нормами (на літній і зимовий період), виходячи із облікової чисельності особового складу.

Лазнево-пральне обслуговування включає:

організацію регулярного щотижневого миття особового складу з обов'язковою зміною натільної білизни, а також санітарну обробку за епідемічними показниками;

приймання і прання натільної, постільної, столово-кухонної білизни;

дезінфекцію і дезінсекцію обмундирування, білизни і постільного приладдя;

просочення білизни і обмундирування протипаразитарними засобами;

забезпечення миючими засобами для лазнево-пральних і гігієнічних потреб, дезінфекцію і дезінсекцію обмундирування.

Миття особового складу здійснюється щотижня у штатних лазнях

військової частини, а в окремих випадках – у місцевих лазнях, які влаштовують військову частину в місцях розміщення (розташування) чи дій, з обов'язковою зміною повного комплексу натільної білизни.

Черговість і час, миття планує штаб військової частини спільно з начальником речової та медичної служб.

У разі потреби проводиться санітарна обробка особового складу, дезінфекція та дезінсекція речового майна.

Замість білизни, яка здається для прання, видається чиста, відремонтована із обмінного фонду військової частини.

Ремонт речового майна здійснюється:

поточний ремонт обмундирування – військовослужбовцями;

середній – у ремонтній майстерні підрозділі логістики військової частини.

Ремонт натільної і постільної білизни після прання здійснюється в установах лазнево-прального обслуговування.

Завдання речового забезпечення виконуються силами і засобами речової служби військової частини.

2.1.37. Санітарний нагляд здійснюється за забезпеченням особового складу продовольством. Він має за мету забезпечити надходження до підрозділів військової частини доброякісного продовольства, попередити захворювання та ураження особового складу через недоброякісні харчові продукти.

Санітарний нагляд включає:

експертизу харчових продуктів, що надходять на забезпечення підрозділів військової частини з виданням висновків про можливість їхнього використання;

санітарний моніторинг за зберіганням продовольства і станом засобів його підвезення;

обстеження районів заготівель продовольства;

огляд продовольчих тварин перед забоєм, моніторинг за їх забоєм і санітарну експертизу м'яса та інших продуктів забою.

Під час надходження продовольства у військову частину спеціалісти медичної служби (за необхідності) визначають стан тари і упаковки (наявність пошкоджень, деформацій, забруднення, слідів розкриття та інше), якість продуктів за основними органолептичними показниками (зовнішній вигляд, запах, колір, смак, консистенція, вміст домішок, наявність шкідників та інше), установлюють відповідність якості продовольства даним супровідних документів. У випадках сумніву у доброякісності продуктів, особливо тих, що швидко псуються, здійснюється відбір проб та їх лабораторний аналіз.

На основі даних органолептичного оцінювання та лабораторного аналізу начальник (лікар) медичної служби дає експертний висновок щодо придатності продовольства із пропозиціями про порядок його використання.

2.1.38. Санітарний моніторинг за зберіганням продовольства у військовій частині включає перевірку умов його зберігання та визначення якісного стану. Особовий склад медичної служби контролює стан захисної тари та упаковки, ретельність укриття продовольства, у першу чергу, негерметично упакованого,

від впливу метеорологічних чинників та радіоактивних, хімічних і бактеріологічних засобів, дотримання правил розміщення продуктів, температурний режим зберігання харчових продуктів у спеціальних транспортних засобах, організацію і проведення заходів щодо захисту продовольства від гризунів, особливо при розміщенні на території природних осередків інфекційних хвороб.

2.1.39. Квартирно-експлуатаційне забезпечення організовується і здійснюється:

під час підготовки та в ході ведення бойових дій – з метою забезпечення підрозділів військової частини похідними меблями, сейфами, освітлювальним та опалювальним приладдям, пожежним інвентарем, твердим паливом для приготування їжі та обігріву особового складу, пиломатеріалами та для обладнання місць розташування;

під час розквартирування у військових містечках, приміщеннях для тимчасового розміщення – з метою надання підрозділам військової частини казармено-житлового фонду, комунальних споруд та всіх видів комунальних послуг.

Завдання квартирно-експлуатаційного забезпечення виконуються квартирно-експлуатаційною службою військової частини.

Основними завданнями квартирно-експлуатаційної служби є:

визначення потреби, витребування і створення установлених запасів квартирного майна;

організація правильної його експлуатації;

своєчасне заповнення його витрати (втрат);

заготівля палива.

За необхідністю, для заготівлі палива рішенням командира військової частини створюється спеціальна команда.

2.1.40. Торговельно-побутове забезпечення організовується і здійснюється з метою своєчасного і повного задоволення потреб особового складу в товарах військового асортименту, промислових і продовольчих товарах та побутовому обслуговуванні.

Торговельно-побутове забезпечення включає:

продаж товарів військового асортименту, промислових і продовольчих товарів відповідно до затверджених номенклатурою і нормами;

ремонт обмундирування (одягу, взуття) і надання інших побутових послуг.

Торгово-побутове забезпечення військової частини здійснюється установами торгово-побутового забезпечення (автолавками, виїзними магазинами, майстернями).

До торгівельно-побутового обслуговування військовослужбовців залучаються можливості місцевих підприємств в районах розташування військової частини та волонтерські організації.

2.1.41. Під час складання разової заявки, розрахунку, звіту-заявки і

донесення (зведення) визначається потреба в МтЗ з урахуванням фактичної наявності і можливостей виготовлення чи ремонту агрегатів, вузлів, деталей та інших складових одиниць силами і засобами РВП військової частини, силами і засобами РВО вищого органу військового управління, на підприємствах місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, на підприємствах національної економіки і Міністерства оборони України, а також з урахуванням використання виділених ресурсів чи децентралізованого придбання матеріалів та запасних частин.

2.1.42. Для створення належних побутових, санітарно-гігієнічних умов для розміщення особового складу, його лазне-пральне обслуговування, забезпечення харчуванням та водою, підтримання МтЗ в справному стані, забезпечення автономності підрозділів військової частини у ході ведення бойових дій надаються спеціалізовані послуги.

З метою досягнення ефективності, якості та економії державних коштів для надання спеціалізованих послуг, можуть залучатися суб'єкти господарювання різних форм власності.

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЗБРОЄННЯМ, ВІЙСЬКОВОЮ І СПЕЦІАЛЬНОЮ ТЕХНІКИ, ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ (РЕМОНТУ)

3.1. Загальні положення

3.1.1. Забезпечення озброєнням, військовою і спеціальною технікою, технічного обслуговування та відновлення (ремонт), їх використання полягає у: визначенні потреби в ОВСТ підрозділів військової частини;

укомплектуванні (доукомплектуванні) підрозділів військової частини ОВСТ з підприємств національної економіки України і Міністерства оборони, арсеналів, баз і складів зберігання ОВСТ Командування Сил логістики ЗС України;

накопиченні до встановлених норм запасів ОВСТ, своєчасному забезпеченні ним військових частин, збереженні та підтриманні цих засобів у стані, який забезпечує своєчасне приведення їх у готовність до застосування;

поповненні запасів ОВСТ у підрозділах військової частини замість втрачених;

отриманні, обліку, зберіганні, обслуговуванні, переміщенні, списанні та утилізації непридатних до застосування ОВСТ;

організації експлуатації ОВСТ;

підтриманні ОВСТ в постійній готовності до застосування;

відновленні (ремонті) пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ;

вилученні (списанні, розбиранні, утилізації та реалізації) непридатного до застосування ОВСТ;

підготовці ОВСТ до застосування в конкретних умовах бойової обстановки, місцевості, пори року, часу доби та у різних фізико-географічних і

природно-кліматичних умовах експлуатації;

підготовці ремонтно-відновлювального підрозділу військової частини та взводів технічного обслуговування і відновлення підрозділів;

технічній та спеціальній підготовці особового складу;

організації перевірки стану забезпечення єдності вимірювань і використання та обслуговування (повірки, калібрування), ремонті засобів вимірювальної техніки.

3.1.2. Основним джерелом забезпечення (укомплектування, доукомплектування) ОВСТ є:

централізоване постачання ОВСТ з підприємств національної економіки і Міністерства оборони України, об'єктів зберігання МтЗ Командування Сил логістики Збройних Сил України;

відновлення виробів (зразків) ОВСТ які виведено з ладу як у РВП військової частини, так і РВО вищого органу військового управління;

перерозподіл ОВСТ всередині військової частини;

використання трофейного ОВСТ.

3.1.3. В основу забезпечення (укомплектування, доукомплектування) підрозділів військової частини ОВСТ у ході ведення бойових дій покладені наступні принципи:

відповідальність за укомплектування (доукомплектування) підрозділів несе командир, якому вони підпорядковані;

укомплектування (доукомплектування) здійснюється до початку бойових дій технічно справним ОВСТ, яке готове до застосування;

укомплектування (доукомплектування), насамперед, підрозділів, які виконують найважливіші чи самостійні завдання;

обов'язкове врахування однотипності ОВСТ під час укомплектування (доукомплектування) підрозділів.

3.1.4. Організація укомплектування (доукомплектування) підрозділів ОВСТ включає:

визначення потреби;

своєчасне та обґрунтоване витребування;

розподіл чи перерозподіл ОВСТ, що є у військовій частині (або надходить до неї) між її підрозділами;

отримання на укомплектування (доукомплектування) бойових і спеціальних засобів і відправлення до району (місця) розташування (розміщення) підрозділів;

введення до експлуатації ОВСТ, що надходить;

бойове застосування трофейного ОВСТ;

безперервний моніторинг за фактичною наявністю та обліком ОВСТ.

В першу чергу, забезпечуються ОВСТ підрозділи, які виконують найважливіші чи самостійні завдання (діють на напрямку зосередження основних зусиль).

3.1.5. озброєння, військова і спеціальна техніка виділяється підрозділам військової частини службою, в якій вона стоїть на обліку (постачанні). Підставою для зарахування до підрозділу на забезпечення є наказ командира військової частини, до складу якої воно надійшло. Виділення озброєння і військової техніки підрозділам здійснюється з урахуванням штатно-табельної потреби за наказом (розпорядженням), а також за нарядом (накладною) постачальної служби. Потреба підрозділів в озброєнні і військовій техніці визначається за обліковим документом постачальної служби, за звітом і відомістю, що надходить від підрозділів військової частини відповідно Табелю термінових донесень чи за разовою заявкою.

У військову частину ОВСТ може надходити з підрозділом, що прибуває до її складу, маршовим та іншим підрозділом, командою та окремим військовослужбовцем, а також доставлятися силами і засобами здавача. В окремих випадках військова частина може отримувати виділені вироби (зразки) озброєння і військової техніки з об'єктів зберігання МтЗ Командування Сил логістики ЗС України, підприємства національної економіки і Міністерства оборони України, а також з інших військових частин.

Озброєння, військова і спеціальна техніка, що надходить на забезпечення (укомплектування, доукомплектування) підрозділам військової частини обліковується у відповідній службі за пред'явленим атестатом. За відсутності атестату ОВСТ обліковується за донесенням про наявність і стан озброєння і військової техніки, яке представляє командир військової частини. В подальшому відправляється запит на відсутній атестат і виконується звірення облікових даних.

3.1.6. Приймання озброєння, військової і спеціальної техніки, що надходить до військової частини, здійснюється призначеним приймаючим, а в деяких випадках і комісією.

Приймання ОВСТ комісією здійснюється:

під час доставляння (доставки) органом транспорту;

під час надходження з підрозділом чи командою за одним атестатом на всі види озброєння і військової техніки;

під час виділення ОВСТ за наказом (розпорядженням) і надходження зі здавальним без наряду (накладної), супровідного і пакувального листа чи за невідповідності даних, що вказані в документах, фактичній наявності і стану озброєння, військової і спеціальної техніки;

під час надходження ОВСТ до військової частини, що перебуває на формуванні чи переформуванні, з підрозділом, командою чи окремим військовослужбовцем без атестату, а також за невідповідності даних, що вказані в атестаті, фактичній наявності і стану озброєння і військової техніки.

3.1.7. Приймаючий і комісія призначається наказом (розпорядженням) командира військової частини. Приймаючим військової частини призначається начальник відповідної служби чи командир підрозділу, для якого призначене

ОВСТ, а також інші посадові особи, що відповідають за експлуатацію озброєння і військової техніки.

До складу комісії військової частини призначаються начальник відповідної служби, спеціалісти необхідних служб, а також посадові особи, що відповідають за експлуатацію озброєння, військової і спеціальної техніки. В тому випадку, коли ОВСТ приймається від органу транспорту, один із членів комісії призначається приймаючим. У випадку приймання таємних виробів (зразків) ОВСТ усі члени комісії повинні мати допуск за встановленою формою.

У всіх випадках під час отримання ОВСТ одному з приймаючих військової частини чи приймаючому комісії видається довіреність.

Приймання ОВСТ, що надходить, виконується у присутності командира маршового та іншого підрозділу, начальника команди, окремого військовослужбовця, здавача, представника органу транспорту. Підставою для приймання є атестат і додаток – іменний список військовослужбовців, наряд (накладна), супровідний і пакувальний лист.

За відсутності вказаних документів приймання ОВСТ здійснюється за фактичною наявністю і станом. У цьому разі, на всі вироби (зразки) ОВСТ, що враховуються за номером і технічним станом, оформляється акт технічного стану. На вказане ОВСТ акт технічного стану не оформляється в тих випадках, коли воно надійшло з маршовим та іншим підрозділом, командою чи з окремим військовослужбовцем і їх стан відповідає даним, що вказані в атестаті. Приймання ОВСТ підтверджується підписом приймаючого в наряді (накладній) чи оформляється актом приймання. За необхідності пред'явлення претензій з технічного стану ОВСТ до органу транспорту оформляється комерційний акт чи акт комісії.

3.1.8. Акт приймання оформляється на ОВСТ, що доставлено органом транспорту, а також на вироби (зразки), що виділені за наказом (розпорядженням) і що надійшли зі здавальним без наряду (накладної), супровідного і пакувального листа чи за невідповідності фактичній наявності і стану ОВСТ даним, що вказані у цих документах.

Акт зняття залишків оформляється на ОВСТ, що надійшло з маршовим та іншим підрозділом, командою чи окремим військовослужбовцем без атестату, з одним атестатом на всі види ОВСТ, а також за невідповідності фактичній наявності і стану даним атестату.

Комерційний акт складається комісією за участю представника органу транспорту. За відмови останнього від складання комерційного акту оформляється акт комісії за участю представника незацікавленої організації.

В усіх випадках, що не відповідають фактичній наявності і стану ОВСТ в військовій частині даним, що вказані в наказі (розпорядженні), атестаті (наряді, накладної), супровідному і пакувальному листі, призначається розслідування і за його результатами порушується клопотання про списання, зміну ступеня придатності чи категорійності прийнятого ОВСТ. У разі надходження ОВСТ з маршовим та іншим підрозділом, командою чи окремим військовослужбовцем, розслідування призначається командиром військової частини, в інших випадках

– командиром військової частини, що здає чи, що відправив ОВСТ.

3.1.9. Вивантаження ОВСТ, охорона та оборона місця вивантаження і збирання, доставляння (доставка) і супроводження ОВСТ шляхом пересування (слідування), організовується і здійснюється силами і засобами військової частини, що це ОВСТ приймає. Для цього командир військової частини виділяє особовий склад і забезпечує його всіма необхідними засобами.

3.1.10. Для отримання ОВСТ з об'єкту зберігання МтЗ, з іншої військової частини, а також з підприємства (ремонтного підприємства) національної економіки і Міністерства оборони України командир військової частини призначає і направляє команду приймальників (приймальника).

Начальником команди приймальників може бути призначений офіцер відповідної служби, командир підрозділу, до якого призначається ОВСТ, інші посадові особи, що відповідають за експлуатацію. Начальнику команди видається довіреність на отримання озброєння чи військової техніки.

3.1.11. Для приймання ОВСТ, супроводження та охорони шляхом пересування (слідування) до складу команди зараховуються офіцери інших зацікавлених служб, командири екіпажів (обслуги), водії (механіки-водії) та інший особовий склад в кількості, що встановлена відповідними наказами Міністра оборони України, Головнокомандувача ЗС України, Начальника Генерального штабу, директивами та інструкціями Командування Сил логістики ЗС України.

Для забезпечення охорони та супроводження, а за необхідності і відправлення ОВСТ, команда забезпечується необхідною кількістю зброї, боєприпасів, засобів зв'язку, транспортних засобів і тягачів для транспортування і буксирування ОВСТ, рухомих засобів ремонту та обслуговування, пально-мастильними матеріалами, медичними та іншими засобами.

3.1.12. Під час доставляння (доставки) ОВСТ силами і засобами військової частини, що його отримує, до складу команди виділяється додатковий особовий склад, який повинен знати будову та правила експлуатації виробів (зразків) ОВСТ, правила і порядок їх приймання, охорони і супроводження шляхом пересування (слідування), а також маршрути слідування, а водії (механіки-водії) – мати навички у водінні машин. Підготовка особового складу проводиться військовою частиною, що приймає ОВСТ. У випадку отримання нових виробів (зразків) ОВСТ, вивчення їх особовим складом організовується на місці отримання (до початку приймання) за розпорядженням Командувача Сил логістики (начальника постачальної служби).

3.1.13. Готовність команди перевіряється командиром (начальником штабу чи відповідною службою) військової частини. Під час перевірки особлива увага звертається на наявність в команди приймальників правильно оформлених документів (розпорядження, документів, що засвідчують особу, довіреності,

чекових вимог на отримання пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів, допуску до державної таємниці встановленої форми, посвідчення на право водіння машин, грошового і продовольчого атестату, проїзних, перевізних та інших необхідних документів), підготовленість особового складу, а також забезпеченість команди необхідними засобами.

3.1.14. Команда приймальників (приймальник) прибуває у місця отримання ОВСТ в термін, визначений Командувачем Сил логістики (начальником постачальної служби).

Під час приймання ОВСТ особовий склад команди перевіряє:

наявність формулярів (паспортів) та іншої нормативно-технічної (експлуатаційної) документації і правильність їх заповнення;

технічний стан виробів (зразків) ОВСТ;

укомплектованість ЗІП, а також комплектність і стан групових (індивідуальних) комплектів ЗІП;

наявність експлуатаційних і ремонтних комплектів, що передаються разом із виробом (зразком) ОВСТ.

3.1.15. Технічний стан ОВСТ встановлюється під час огляду і перевірки працездатності всіх систем, в тому числі контрольним пробігом, для військової техніки, що були в експлуатації. Прийняті вироби (зразки) ОВСТ за своїм технічним станом і комплектністю повинні відповідати вимогам технічної документації на приймання, передавання та утримання ОВСТ. Приймання виробів (зразків) ОВСТ, що не відповідають своєму технічному стану, а також некомплектних виробів (зразків), виконується в виняткових випадках тільки за спеціального письмового розпорядження Командувача Сил логістики (начальника постачальної служби). Оформлення приймання здійснюється після завантаження виробів (зразків) ОВСТ на транспортні засоби і перевірки командою готовності їх до транспортування.

3.1.16. Приймання ОВСТ у військовій частині підтверджується підписом начальника команди (приймальником) в актах технічного стану, наряді (накладній) чи актах приймання. Акти оформляються військовою частиною, яка здає ОВСТ.

Приймання ОВСТ на об'єкти зберігання МтЗ, на підприємстві (ремонтному підприємстві) національної економіки і Міністерства оборони України затверджується підписом приймальника у наряді (накладній), що видана постачальною службою чи оформляється документами, які передбачені основними умовами постачання продукції для військових організацій, договорами постачання чи іншими положеннями, що діють в народному господарстві. На прийняте ОВСТ приймальнику обов'язково видається встановлена для виробів (зразків) ОВСТ нормативно-технічна документація.

Приймання вітчизняних і трофейних виробів (зразків) ОВСТ, зібраних на полі бою, а також зброї та інших засобів індивідуального користування, що надходить на медичні пункти з пораненими (хворими), здійснюється посадовими

особами, що призначені командиром військової частини. Для приймання зброї та інших засобів індивідуального користування від поранених (хворих) у медичних закладах призначається комісія. Приймання оформлюється актом зняття залишку, що складається окремо на кожний вид ОВСТ.

Озброєння, військова і спеціальна техніка, що прийняте військовою частиною, береться на облік відповідними службами. Про надходження і приймання начальник відповідної служби доповідає вищому органу військового управління і повідомляє військову частину, що відправила чи доставила ОВСТ. Прийняте ОВСТ виділяється підрозділу згідно з розрахунком розподілу. За необхідності ОВСТ може перерозподілятися між підрозділами.

Надлишкове у військовій частині ОВСТ передається чи здається військовою частиною на основі наказу (розпорядження) чи за нарядом, що виданий відповідною постачальною службою.

3.1.17. Розрахунок розподілу (перерозподілу) розробляється по видах ОВСТ відповідними службами військової частини з урахуванням потреби в них підрозділів, бойових завдань, що ними виконуються, а також з урахуванням наявності ОВСТ у військовій частині. Під час розподілу трофейних виробів (зразків) ОВСТ по підрозділах, крім того, враховуються можливості забезпечення відповідними видами боєприпасів, пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів, а також МтЗ.

Розрахунок розподілу (перерозподілу) узгоджується: всіх видів ОВСТ – з начальником штабу військової частини; ракетно-артилерійського озброєння, крім того, – з начальником артилерії військової частини, начальником протиповітряної оборони. Потім розрахунок подається начальником логістики чи начальником служби на затвердження командирів військової частини. Затверджений командиром розрахунок є підставою для віддавання наказу (розпорядження) про виділення (передавання) ОВСТ чи виписку накладної, складання роздавальної-здавальної відомості на розподіл (перерозподіл).

Під час розподілу (перерозподілу) невеликої кількості ОВСТ розрахунок можна не складати. В цьому випадку підставою для віддавання наказу (розпорядження), виписки накладної чи складання роздавальної-здавальних відомості є розпорядження командира військової частини.

3.1.18. Потреба підрозділів в ОВСТ визначається за обліковими документами відповідної служби військової частини чи за донесенням (звітом) і разовою заявкою підрозділу. За повної укомплектованості підрозділу особовим складом потреба розраховується за організаційно-штатною структурою чи штатно-табельною потребою. Під час визначення потреби в озброєнні, що буксирується чи транспортується, обов'язково враховується забезпеченість підрозділів засобами тяги чи транспортування.

За недостатньої забезпеченості підрозділів військової частини ОВСТ, передусім, задовольняються потреби підрозділів, що виконують найважливіші чи самостійні бойові завдання.

3.1.19. Озброєння, військова і спеціальна техніка, що обліковується за номером і технічним станом, безпосередньо направляється в підрозділ чи передається всередині військової частини із одного підрозділу в інший. Підставою для приймання і передавання є наказ (розпорядження) командира військової частини. Приймання ОВСТ у цьому випадку оформляється актом технічного стану, який підписується командиром підрозділу.

Для отримання ОВСТ з іншої військової частини командир підрозділу (приймальнику підрозділу) видається довіреність.

3.1.20. У разі передавання (здавання) ОВСТ, вироби (зразки), що передаються, приводяться у справний стан, обслуговуються, на них повністю оформляється експлуатаційна документація, а під час підготовки до здачі на базу і склад зберігання вони, крім того, готуються до зберігання.

Підготовка ОВСТ до передавання (здавання) здійснюється під керівництвом начальника відповідної служби, командира підрозділу чи іншої посадової особи, що відповідає за технічний стан ОВСТ. Роботи з підготовки ОВСТ до передавання (здавання) проводяться особовим складом підрозділу, в якому вони утримувались, з залученням підрозділів органів технічного забезпечення військової частини. Під час підготовки ОВСТ до передавання забороняється підміна справних агрегатів та інших складових одиниць.

3.1.21. Готовність до передавання ОВСТ, що обліковується за номером і технічним станом, перевіряється комісією, яка призначена наказом командира військової частини. Комісія на кожний виріб (зразок) ОВСТ, що передається, оформляє акт технічного стану, який затверджується командиром військової частини. Готовність до здавання інших виробів (зразків) ОВСТ перевіряється начальниками відповідних служб, командиром підрозділу чи іншою посадовою особою, що відповідає за технічний стан чи зберігання.

В процесі передавання (здавання) ОВСТ силами і засобами підрозділу військової частини, що його здає, усуваються усі виявлені недоліки. Під час відправки ОВСТ, що передається різними видами транспорту, підготовка до транспортування, в тому числі і завантаження на транспортні засоби, здійснюється силами і засобами підрозділу, що здає ОВСТ. Про передавання (здавання) ОВСТ доповідається у встановленому порядку відповідній постачальній службі.

3.1.22. Пересування ОВСТ, що обліковується за номером і технічним станом, здійснюється своїм ходом, способом буксирування чи транспортування силами і засобами підрозділів, що його приймають. Інші вироби (зразки) ОВСТ доставляються автотранспортом військової частини, а під час здавання на базу і склад зберігання – автотранспортом чи попутним транспортом військової частини. Під час відправлення виробів (зразків) ОВСТ одним транспортним засобом водію (механіку-водію) чи старшому машини видається накладна. В тому випадку, коли відправлення здійснюється декількома транспортними засобами, кожному водію (механіку-водію) чи старшому машини видається

супровідний лист. Водій (механік-водій) і старший машини несе повну відповідальність за збереженість і своєчасну доставку ОВСТ.

Усі недоліки чи зміни технічного стану, що виникли під час передавання, здавання, а також доставляння ОВСТ, розслідуються встановленим порядком за вказівкою командира військової частини.

3.1.23. озброєння, військова і спеціальна техніка у військовій частині обліковується за ступенем придатності (придатні, потребують ремонту, непридатні), а також за категоріями. Категорії різних видів і типів ОВСТ, ознаки і технічні показники ступеня придатності і категорювання встановлюються відповідними наказами Командувача Сил логістики ЗС України. Перевід ОВСТ із одного ступеня в інший, а також до нижчої чи вищої категорії оформляється актом технічного стану, актом зміни технічного (якісного) стану чи списання та іншими встановленими документами.

3.1.24. озброєння, військова і спеціальна техніка, що потребує ремонту, за виключенням тих, що передаються до ремонту без повернення у свій підрозділ, з обліку підрозділу і служби військової частини не списується. Воно додатково враховується в Книзі обліку несправних виробів (зразків) ОВСТ, за якими у відповідній службі військової частини ведеться облік ходу відновлення.

озброєння, військова і спеціальна техніка, що виведено з ладу і за своїм технічним станом належить до безповоротних втрат, списується з обліку підрозділу військової частини. Крім того, з обліку списується ОВСТ:

- що убуває з підрозділом і з окремим військовослужбовцем;
- передаванні (здаванні) на об'єкти зберігання МтЗ, до ремонту без повернення до військової частини;
- втрачені в бою чи за інших обставин;
- знищені чи приведені до непридатного стану з метою упередження захоплення противником чи попередження зараженості особового складу, а також ОВСТ;

ОВСТ, що знято з озброєння чи постачання.

3.1.25. озброєння, військова і спеціальна техніка, що убуває з підрозділом (командою) чи з окремим військовослужбовцем, крім поранених і хворих, списується з обліку за атестатом. Атестат виписується на кожний вид ОВСТ. В ньому записуються усі вироби (зразки) ОВСТ, що обліковуються за військовою частиною на день вибуття чи передаються з підрозділом (командою, окремим військовослужбовцем), який вибуває.

Атестат підрозділу виписується на основі облікових даних відповідної служби частини, що підтверджується звітом чи донесенням підрозділу, який вибуває, про наявність, стан і рух озброєння, військова і спеціальна техніка за період від останнього звіту до дня вибуття. Знову сформована військова частина у разі вибуття звіт і донесення не подає.

Атестат є основним документом, що надає право начальнику відповідної служби частини списувати з обліку ОВСТ і на основі наказу (розпорядження)

про передачу підрозділу зняти цей виріб (зразок) з забезпечення.

Атестат підрозділу (команди) виписується відповідною службою військової частини. До нього додається іменний список військовослужбовців, де вказується найменування, кількість і номер закріплених за кожним військовослужбовцем зброї та інших засобів індивідуального користування. Правильність записів підтверджується особистим підписом військовослужбовців, що вибувають. Іменний список підписується начальником відповідної служби, а також командиром підрозділу (команди), що вибуває, його розпис завіряється гербовою печаткою.

Атестат окремого військовослужбовця, що вибуває зі зброєю та іншими засобами індивідуального користування, виписується начальником відповідної служби військової частини.

Атестат видається начальником відповідної служби під розпис командирів підрозділу (команди) чи окремого військовослужбовцю, що вибуває. В окремих випадках він виписується до військової частини, в яку вибув підрозділ (команда) чи окремий військовослужбовець.

Зброя та інші засоби індивідуального користування, що вибувають з пораненими чи хворими військовослужбовцями, списуються з обліку за донесенням командира підрозділу і додаються до його іменного списку, де вказується найменування, кількість і номера.

3.1.26. Списання ОВСТ з обліку під час передавання (здавання) в інші підрозділи (на базу і склад зберігання озброєння і військової техніки, в ремонтно-відновлювальний орган військової частини, на ремонтні підприємства національної економіки і Міністерства оборони України, науково-дослідні чи науково-випробувальні установи Міністерства оборони, а також в інші установи без повернення в свою частину) здійснюється за актом технічного стану. Крім того, вироби (зразки) ОВСТ, що здані на підприємство національної економіки і Міністерства оборони України, а також в інші установи можуть бути списані з обліку за оформленими приймально-здавальними документами встановленої форми.

В усіх випадках не повертаються до своєї військової частини і списуються з обліку вироби (зразки) ОВСТ, що передані для модернізації, комплексних доробок, дослідження, випробування чи ремонту з зарахуванням до резерву, та вироби (зразки) бронетанкового озброєння і техніки, інженерної і автомобільної техніки, що здані до ремонту на підприємства національної економіки України, крім виробів (зразків) інженерної та автомобільної техніки, що потребують капітального ремонту.

3.1.27. Списання з обліку ОВСТ, що виведено з ладу і за своїм технічним станом належать до безповоротних втрат, а також втрачені у бою (бойових діях) і за інших обставин, крім втраченої зброї та інших засобів індивідуального користування убитих чи зниклих безвісно, що обліковані за номером і технічним станом, виконується за актом зміни технічного (якісного) стану чи актом списання. За цими ж актами здійснюються списання з обліку виробів (зразків)

ОВСТ, що зняті з озброєння чи постачання.

Втрачені вироби (зразки) ОВСТ та інші засоби індивідуального користування військовослужбовців, що загинули чи пропали безвісти, списуються з обліку за донесенням командира підрозділу і доданих до нього іменних списків військовослужбовців. В іменних списках вказуються: найменування, кількість і номери зброї та інших засобів, що закріплені за військовослужбовцями.

Постійно діюча контрольно-технічна комісія військової частини за необхідності визначає ступінь придатності чи категорії виробу (зразка) ОВСТ. До складу контрольно-технічної комісії залучаються спеціалісти за всіма видами ОВСТ, що є на озброєнні у військовій частині.

3.1.28. Під час визначення технічного стану озброєння і військової техніки комісія керується нормативно-технічною (експлуатаційною) та іншою документацією, яка визначає вимоги до технічного чи якісного стану виробу (зразка) озброєння і військової техніки, ознаки і технічні показники ступеня придатності чи категорії, встановлений термін служби, а також посвідчення аналізу чи лабораторного дослідження.

3.1.29. Під час списання, визначення ступеня придатності чи категорії озброєння, що змонтоване на машині чи причепі, комісія складає загальний чи роздільний акт. Загальний акт складається за однакового ступеня придатності чи категорії базової машини (причепа) та встановленого озброєння, а також якщо озброєння і базова машина (прицеп) стоять на обліку в різних службах. В інших випадках акт на базову машину (прицеп), а також на озброєння, що встановлено, складається окремо. За необхідності акт може складатись на агрегати та інші складові одиниці базової машини (причепа), а також на озброєння, що відрізняється за ступенем придатності чи категорії.

Під час списання виробів (зразків) ОВСТ, що виведено з ладу чи втрачені, в акті обов'язково вказується обставини виходу з ладу чи втрати. В акті на списання озброєння і військової техніки, що знищені чи приведені до непридатного стану для запобігання захоплення противником чи попередження зараженості особового складу, вказується підстава (номери і дати наказу, розпорядження командира), за якими зроблено знищення чи приведення у непридатність. В акті на списання знищеного зараженого озброєння і військової техніки вказується номер і дати письмових висновків відповідних спеціалістів, на основі яких відданий наказ (розпорядження) на знищення.

Голова і члени комісії, а також командир військової частини, що затверджує акт, несуть повну відповідальність за правильність висновків про технічний чи якісний стан, ступінь придатності чи категорії, а також про подальше призначення чи застосування озброєння, військова і спеціальна техніка і складових одиниць.

3.1.30. Акт технічного (якісного) стану чи його зміни, який складається комісією на непридатне озброєння, військова і спеціальна техніка, що

відпрацювали призначений (встановлений) ресурс, прийшли до непридатності під час випробувань чи були зняті з озброєння чи постачання, затверджується командиром (начальником), який має права на списання. Права посадових осіб на списання ОВСТ визначаються Положенням про списання матеріально-технічних засобів, яке введено у дію наказом Міністра оборони України. Акт на озброєння, військова і спеціальна техніка, що списується командиром військової частини, складається в одному екземплярі, в інших випадках – в двох екземплярах, які разом з клопотанням командира військової частини про затвердження і повністю оформленим формуляром (паспортом) надаються по команді відповідному командиру (начальнику). Після затвердження перший екземпляр акту повертається до військової частини і є підставою для списання виробу (зразка) озброєння і військової техніки у військовій частині з обліку. Другий екземпляр з відміткою про знищення формуляру (паспорту) зберігається у справах постачальної служби, що підпорядкована командиру (начальнику), який затвердив акт.

Акт технічного стану чи акт списання на ОВСТ, що виведено з ладу до відпрацювання призначеного чи встановленого ресурсу і за своїм технічним станом, внаслідок бойових пошкоджень, стихійних лих чи за експлуатаційних причин, належить до безповоротних втрат, знищено чи приведено в непридатність з метою недопущення захоплення противником чи попередження зараженості особового складу, втрачене в бойових діях чи з інших обставин, крім зброї та інших засобів індивідуального користування убитих і тих, що пропали безвісти, затверджується командиром військової частини.

Затверджений акт є підставою для віддавання командиром військової частини наказу про списання ОВСТ з обліку, внесення відповідного запису до Книги обліку нестач і призначення адміністративного розслідування.

3.1.31. Адміністративне розслідування проводиться для встановлення винної особи і розмірів нанесеного державі збитку, необхідності відшкодування частини чи повної суми збитку за рахунок держави, а також для порушення карної справи за наявності ознак злочину. Залежно від результатів розслідування командир військової частини приймає рішення про відшкодування нанесеного державі збитку, про відповідальність винної особи, а також про оформлення документів для видачі чи отримання інспекторського посвідчення. Інспекторське посвідчення видається за мотивацією посадової особи, що має відповідні права.

Права командира (начальника) про видачу інспекторського посвідчення визначено Положенням про списання матеріальних засобів. Клопотання про видачу інспекторського посвідчення надається в тих випадках, коли сума заподіяного збитку не може бути відшкодована за рахунок винної особи і повинна бути повністю чи частково відшкодована за рахунок держави.

Під час списання ракетно-артилерійського озброєння клопотання надається у всіх випадках незалежно від того, відшкодована вартість повністю чи частково за рахунок винної особи. До клопотання про видачу інспекторського посвідчення додаються: витяг з Книги обліку нестач, оформлений акт технічного стану чи списання, формуляр (паспорт), посвідчення якісного аналізу чи

лабораторного дослідження; матеріали адміністративного розслідування чи карної справи, довідка про часткове відшкодування збитку за рахунок винної особи.

Крім того, залежно від конкретних обставин, до клопотання можуть бути додані: копія рішення судового чи постанов слідчого органу по карних справах, наказ (розпорядження) командування на знищення чи приведення до непридатності озброєння і військової техніки для запобігання захоплення противником чи зараженості особового складу, письмові висновки спеціалістів про зараженість і необхідність зниження озброєння і військової техніки та інші необхідні документи.

Оформлення документів для видачі чи отримання інспекторського посвідчення покладається на відповідну службу військової частини. Начальник служби зобов'язаний вжити усіх заходів для своєчасного отримання інспекторського посвідчення і законного списання озброєння і військової техніки з Книги обліку нестач військової частини.

Непридатне озброєння, військова і спеціальна техніка, на які є затверджений акт чи отримане інспекторське посвідчення, розбирається і розбраковується. Розбирання і розбраковування може проводитися у військовій частині з дозволу чи за вказівкою постачальної служби, що підпорядкована командир (начальнику), який затвердив акт чи видав інспекторське посвідчення.

Після розбирання броньований корпус і башта відправляються на металургійний завод; придатні агрегати, вузли та інші складові одиниці обліковуються і використовуються за призначенням добавить; частини, що підлягають відновленню, здаються до ремонту, непридатні – до металлобрухту.

Порядок організації і ведення обліку наявності, стану і зміни якісного стану озброєння і військової техніки в підрозділі, на базі, складі, і в службах військової частини, документального оформлення приймання, видачі, передачі (здавання) і списання, а також моніторинг за станом обліку, визначений Тимчасовим керівництвом з обліку військового майна в Збройних Силах України.

Звітність про наявність, стан і рух ОВСТ здійснюється відповідно до Табелю термінових донесень та інших чинних положень.

3.1.32. В ЗС України прийнята єдина система комплексного технічного обслуговування і ремонту (далі – ЄС КТОіР) озброєння, військової і спеціальної техніки, – це комплекс взаємопов'язаних заходів, нормативно-технічної документації (далі – НТД) і виконавців (водіїв, механіків-водіїв, екіпажів, обслуги, спеціалістів-ремонтників тощо), які необхідні для підтримання боєздатності і боєготовності ОВСТ.

Єдина система комплексного технічного обслуговування і ремонту ОВСТ є планово-попереджувальною, заснована на проведенні комплексу обов'язкових організаційно-технічних заходів, які забезпечують підтримання справного стану ОВСТ і постійну готовність до застосування та своєчасне проведення установлених видів технічного обслуговування і ремонту ОВСТ залежно від

величини наробітку (кілометрів пробігу, кількості пострілів (циклів, пусків), годин роботи) чи календарних термінів (днів, місяців, років) з урахуванням умов експлуатації.

Для підвищення якісних показників технічного стану ОВСТ протягом життєвого циклу у разі одночасного зниження витрат на експлуатацію в існуючій планово-попереджувальній єдиній системі комплексного технічного обслуговування і ремонту впроваджуються підсистеми технічного обслуговування і ремонту з періодичним моніторингом і за технічним станом. Вона містить у собі три підсистеми: моніторинг технічного стану ОВСТ; технічного обслуговування і ремонту ОВСТ.

3.1.33. Моніторинг технічного стану ОВСТ призначений для своєчасного визначення ступеня готовності ОВСТ до застосування, а також обсягів і термінів проведення технічного обслуговування і ремонту за технічним станом. Вона містить види моніторингу технічного стану ОВСТ, що регламентують стан ОВСТ, а також сили і засоби, які призначені для проведення моніторингу стану ОВСТ.

3.1.34. Організація технічного обслуговування і ремонту ОВСТ полягає у своєчасному проведенні організаційно-технічних заходів з: підготовки підрозділів технічного обслуговування і ремонту; проведення відповідного виду технічного обслуговування; своєчасного відновлення боєздатності ОВСТ, які пошкоджені (несправні) у ході ведення бойових дій; підвищення ефективності і безаварійної експлуатації ОВСТ і МтЗ; дотримання заходів пожежної безпеки, а також заходів безпеки під час поводження з вибухонебезпечними та отруйними речовинами; підтримання у належному стані шляхів евакуації ОВСТ; взаємодії та погодженні сумісних дій підрозділів ТОіР та інших служб; підготовки та здійсненні захисту, охорони, оборони та маскуванню РВП військової частини; визначення порядку розташування (розміщення) та переміщення підрозділів ТОіР; розгортання підсистеми управління РВП військової частини; використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки і Міністерства оборони України, що розташовані у районі бойових дій (зоні відповідальності).

3.1.35. Метою технічного обслуговування і ремонту ОВСТ є підтримання визначеної кількості ОВСТ у готовності до застосування, підвищення ефективності та експлуатаційної надійності роботи, а також організація своєчасного проведення ТО і ремонту ОВСТ у різних умовах бойової обстановки.

3.1.36. Зміст технічного обслуговування і ремонту ОВСТ включає комплекс організаційно-технічних заходів з: безпосередньої підготовки ОВСТ до застосування; підвищення ефективності та експлуатаційної надійності ОВСТ; освоєння особовим складом побудови ОВСТ; своєчасної організації технічного обслуговування, технічної розвідки, евакуації та ремонту ОВСТ у разі

пошкодження (несправності) і повернення його до експлуатації; організації і проведення технічної і професійної, спеціальної підготовки; організації правильної експлуатації ОВСТ; своєчасного і безперебійного постачання РВП військової частини запасними частинами, деталями, вузлами, агрегатами, механізмами тощо; організації і здійснення захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів ТОВ і ремонтно-евакуаційного фонду (далі – РЕФ) від нападу і знищення противником; організації управління РВП військової частини.

3.1.37. Завданням технічного обслуговування і ремонту ОВСТ є: підтримання бойової готовності і боєздатності підрозділів військової частини; безпосередня підготовка ОВСТ до застосування; своєчасна організація технічного обслуговування і ремонту ОВСТ; організація правильної експлуатації ОВСТ; підвищення ефективності та експлуатаційної надійності ОВСТ; ліквідація наслідків застосування противником ЗМУ та забезпечення подолання водних перешкод, труднопрохідних ділянок місцевості та інших перешкод; організація управління РВП військової частини.

3.2. Організація технічного обслуговування озброєння, військової і спеціальної техніки

3.2.1. Технічне обслуговування полягає у підтриманні ОВСТ у готовності до застосування, проведення в установлені терміни моніторингу його технічного стану з подальшим повним та якісним виконанням робіт з технічного обслуговування відповідно вимог нормативно-технічної документації (далі – НТД), виявленні та усуненні несправності і відмов, підтриманні працездатності і надійності в роботі.

Технічне обслуговування виробів (зразків) ОВСТ – комплекс операцій чи операція підтримування справності чи працездатності виробів (зразків) ОВСТ під час їх експлуатації.

Заходи мають планово-попереджувальний характер і виконуються в обов'язковому порядку протягом всього періоду життєвого циклу відповідно до вимог нормативно-технічної (експлуатаційної) документації підприємства-виробника.

3.2.2. Метою технічного обслуговування ОВСТ є забезпечення постійної готовності до застосування і надійної роботи під час виконання завдання.

Технічне обслуговування проводиться під час підготовки ОВСТ до застосування, безпосередньо під час застосування і після його застосування, а також під час підготовки до зберігання чи транспортування, в процесі зберігання і транспортування.

Технічне обслуговування виробів (зразків) ОВСТ, експлуатація яких здійснюється в системі за технічним станом має мету, крім підготовки до застосування, своєчасне визначення фактичного технічного стану і придатності до подальшої експлуатації ОВСТ.

В бойових умовах технічне обслуговування ОВСТ проводиться під час підготовки до бойових дій, після виконання завдання, а також у разі приведення відремонтованого (евакуйованого) ОВСТ в готовність до застосування.

Технічне обслуговування ОВСТ виконується за планово-попереджувальною системою, що заснована на обов'язковому проведенні на виробу (зразку) ОВСТ визначених операцій відповідно до установленої для нього періодичності, яка визначається наробітком ресурсу, часом експлуатації і технічним станом.

Для виробів (зразків) ОВСТ, їх систем, агрегатів та інших складових одиниць встановлена єдина система комплексного технічного обслуговування і ремонту. Під час проведення комплексного технічного обслуговування усуваються всі виявлені несправності і недоліки.

Для підтримання ОВСТ в готовності до застосування технічне обслуговування усіх складових частин ОВСТ проводиться одночасно за місцем і часом.

3.2.3. Єдина система комплексного технічного обслуговування і ремонту ОВСТ включає в себе наступні види обслуговування:

за етапами експлуатації:

технічне обслуговування під час застосування;

технічне обслуговування під час зберігання;

технічне обслуговування під час транспортування.

Технічне обслуговування під час застосування – технічне обслуговування під час підготовки до застосування, у ході застосування, а також безпосередньо після застосування.

Технічне обслуговування під час зберігання – технічне обслуговування під час підготовки до зберігання, у ході зберігання, а також безпосередньо після його закінчення.

Технічне обслуговування під час транспортування – технічне обслуговування під час підготовки до транспортування, у ході транспортування, а також безпосередньо після його закінчення.

За періодичністю, види технічного обслуговування ОВСТ поділяють на:

планове технічне обслуговування;

непланове технічне обслуговування.

Планове технічне обслуговування – проведення технічного обслуговування, яке здійснюється відповідно до вимог нормативно-технічної (експлуатаційної) документації.

Непланове технічне обслуговування – проведення технічного обслуговування, яке здійснюється без попереднього призначення за технічним станом.

За обсягом робіт, види технічного обслуговування ОВСТ поділяють на:

контрольний огляд (далі – КО);

щоденне технічне обслуговування (далі – ЩТО);

технічне обслуговування № 1 (далі – ТО-1);

технічне обслуговування № 2 (далі – ТО-2);

технічне обслуговування № 1 під час зберігання (далі – ТО-1з);
 технічне обслуговування № 2 під час зберігання (далі – ТО-2з);
 технічне обслуговування № 2 під час зберігання з переконсервацією і контрольним пробігом (ТО-2х пкп);
 регламентоване технічне обслуговування (далі – РТО);
 сервісне технічне обслуговування (далі – СТО);.

Під видом технічного обслуговування слід розуміти технічне обслуговування, виділене за одним з ознак: етапу життєвого циклу, періодичності, обсягу робіт, умовам експлуатації, регламентації тощо.

Номерне технічне обслуговування – технічне обслуговування, при якому певному обсягу робіт привласнюється порядковий номер.

Контрольний огляд озброєння, військової і спеціальної техніки – це сукупність операцій, які проводяться водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою) і контролюється командиром (заступником командира з озброєння) підрозділу з метою визначення ступеня готовності ОВСТ до застосування і включає огляд ОВСТ з проведенням діагностування і контрольно-регулювальних операцій, що встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією.

Він проводиться перед експлуатацією, перед бойовими діями (здійснення маршу), у перервах між боями, під час маршу на зупинках, в районі відпочинку.

Щоденне технічне обслуговування озброєння, військової і спеціальної техніки проводиться для перевірки технічного стану і підготовки ОВСТ до подальшої експлуатації. ЩТО необхідно виконувати під час підготовки до ведення бойових дій, наприкінці дня бойових дій, після виконання підрозділами поставленого бойового завдання, в перервах між бойовими діями, наприкінці добового переходу на марші але не більше через 250 км пробігу.

Для деяких видів ОВСТ періодичність проведення ЩТО встановлюється залежно від напруження.

ЩТО проводиться водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою), що застосовує ОВСТ і контролюється командиром (заступником командира з озброєння) підрозділу.

За необхідності для його проведення можуть залучатися сили і засоби діагностування, технічного обслуговування, регламентно-налагоджувальних і перевірочних робіт РВП військової частини.

Технічне обслуговування №1 і технічне обслуговування №2 є плановими, називаються номерними і проводяться після визначеного напруження ОВСТ чи термінів, які встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією.

Під час підготовки ОВСТ до застосування, перед виконанням бойових завдань, сезонної експлуатації, зберігання чи тривалого транспортування номерні види ТО можуть проводитись незалежно від попереднього напруження.

Номерні види ТО проводяться для підтримання ОВСТ у справному (працездатному) стані, забезпечення надійного застосування, зниження інтенсивності зношення і запобігання імовірним відмовам.

Технічне обслуговування №1 включає всі операції ЩТО і, крім того, контрольно-діагностичні, регулювально-налагоджувальні, змащувальні та інші операції, які виконуються без розбирання агрегатів, що встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією.

ТО-1 проводиться водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою), за яким закріплений виріб (зразок) ОВСТ, із залученням підрозділів взводу технічного обслуговування і відновлення підрозділу, а також підрозділів діагностування, технічного обслуговування та регламентно-налагоджувальних робіт РВП військової частини.

Технічне обслуговування №2 включає всі операції ТО-1 і, крім того, встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією додаткові роботи, для виконання яких необхідне розбирання окремих агрегатів, механізмів, вузлів та апаратури з заміною складових одиниць, що відпрацювали чи відслужили встановлений для них технічний термін (ресурс) і тих, що не відповідають параметрам, вказаним в нормативно-технічній (експлуатаційній) документації.

ТО-2 проводиться водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою), за яким закріплений виріб (зразок) ОВСТ, з залученням підрозділів взводу ТОіВ підрозділу, а також підрозділів технічного діагностування, технічного обслуговування та регламентно-налагоджувальних робіт РВП військової частини.

Технічне обслуговування № 1 під час зберігання короткострокове і довгострокове проводиться для підтримання виробів (зразків) ОВСТ в справному (працездатному) стані до застосування, а також моніторингу технічного стану та усунення виявлених недоліків.

ТО проводиться в терміни, встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією виробів (зразків) ОВСТ чи за результатами КО.

КО ОВСТ, що перебуває на зберіганні, проводиться регулярно в паркові, парко-господарські дні чи в інші терміни, що встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією.

Технічне обслуговування № 1 під час короткострокового зберігання виконується водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою), за яким закріплено ОВСТ, із залученням підрозділів взводу ТОіВ підрозділу, а також підрозділів діагностування, технічного обслуговування та регламентно-налагоджувальних робіт РВП військової частини.

ТО-1з під час довгострокового зберігання проводиться особовим складом підрозділу зберігання із залученням підрозділів взводу ТОіВ підрозділу, а також підрозділів діагностування, технічного обслуговування та регламентно-налагоджувальних робіт РВП військової частини.

Технічне обслуговування № 2 під час довгострокового зберігання проводиться для підтримання виробів (зразків) ОВСТ у справному (працездатному) стані.

ТО проводиться у терміни, встановлені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією виробів (зразків) ОВСТ, чи за результатами

КО і включає: розконсервацію, моніторинг технічного стану з перевіркою на функціонування виробів (зразків) ОВСТ і їх складових частин, усунення виявлених недоліків.

ТО-23 під час довгострокового зберігання виконується особовим складом підрозділу зберігання із залученням взводу ТОіВ підрозділу і РВП військової частини.

Регламентоване технічне обслуговування ОВСТ – це технічне обслуговування, яке проводиться на ОВСТ з обмеженим напрацюванням для забезпечення його працездатності після закінчення терміну (через 5-6 років зберігання), встановленого нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією.

РТО виконується з залученням підрозділів взводу ТОіВ підрозділу, а також підрозділів діагностування, технічного обслуговування та регламентно-налагоджувальних робіт РВП військової частини із залученням водія (механіка-водія), екіпажу (обслуги) за яким закріплений виріб (зразок) ОВСТ.

В окремих випадках можуть залучатись спеціалізовані бригади (групи) підприємств національної економіки і Міністерства оборони України.

3.2.4. Цикл технічного обслуговування ОВСТ – це найменший інтервал часу, що повторюється, чи наробіток ОВСТ, протягом яких виконуються в певній послідовності відповідно до вимог нормативно-технічної (експлуатаційної) документації всі встановлені види періодичного технічного обслуговування.

За умовами експлуатації технічне обслуговування поділяється на:

сезонне обслуговування (далі – СО);

технічне обслуговування в особливих умовах.

Сезонне обслуговування ОВСТ – це технічне обслуговування, яке проводиться для підготовки ОВСТ до застосування в осінньо-зимових чи весняно-літніх умовах.

Сезонного обслуговування проводиться з метою підготовки ОВСТ до застосування в осінньо-зимових чи весняно-літніх умовах експлуатації.

Осінньо-зимовий і весняно-літній періоди експлуатації військової техніки визначаються стійкою температурою повітря відповідно нижче чи вище $+5^{\circ}\text{C}$.

Під час СО незалежно від напрацювання ОВСТ виконуються роботи чергового номерного виду ТО і ряд додаткових робіт, які обумовлені особливостями фізико-географічних і природно-кліматичних умов та визначені для кожного виробу (зразка) ОВСТ нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією.

СО ОВСТ проводиться водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою), із залученням підрозділів ТО, діагностування, ремонту і регламентно-налагоджувальних робіт РВП військової частини.

СО може проводитись підготовленими бригадами чи на спеціалізованих постах з застосуванням тупикового чи поточного методу.

Для підготовки особового складу до експлуатації ОВСТ в осінньо-зимовий (весняно-літній) період проводяться спеціалізовані заняття (збори), на яких вивчаються порядок виконання робіт СО, заходи безпеки під час проведення ТО

і поводження з отруйними технічними рідинами, правила сезонної експлуатації ОВСТ, експлуатаційні матеріали, що застосовуються, і норми їх витрат, способи і засоби підвищення прохідності і самовитягування військової техніки, правила їх застосування. Після закінчення занять (зборів) з особовим складом проводяться заліки. Про допуск особового складу до проведення робіт та експлуатації ОВСТ, а також про готовність ОВСТ до експлуатації в осінньо-зимовий (весняно-літній) період віддається наказ по військовій частині.

Порядок і терміни проведення СО ОВСТ та підготовка особового складу залежать від фізико-географічних і природно-кліматичних умов і визначаються наказом командувача Сухопутних військ ЗС України. По військовій частині віддається наказ і розробляється План підготовки особового складу, ОВСТ до експлуатації у зимовий (літній) період. План розробляється начальником логістики спільно з начальниками родів військ і служб, командирів підрозділів під керівництвом начальника штабу і затверджується командиром військової частини.

Терміни переходу до експлуатації в осінньо-зимовий (весняно-літній) періоди установлюється наказом командувача Сухопутних військ ЗС України.

Технічне обслуговування в особливих умовах проводиться для ОВСТ, яке експлуатується в особливих умовах (в пустелі, на кам'янистих та болотяних ґрунтах, при низькій температурі та високогір'ї) тощо

3.2.5. З впровадженням технічного обслуговування з періодичним моніторингом і за технічним станом додатково вводяться наступні види моніторингу технічного стану ОВСТ:

контрольно-технічний огляд (далі – КТО);

технічне діагностування (далі – ТД);

інструментальна дефектація (далі – ІД) агрегатів, механізмів, вузлів і деталей під час ремонту виробу (зразка) ОВСТ.

Технічне обслуговування з періодичним моніторингом – це технічне обслуговування, під час якого моніторинг технічного стану ОВСТ проводиться за встановленою НТД періодичністю та обсягом, а обсяг інших операцій визначається станом виробу (зразка) ОВСТ на момент початку проведення технічного обслуговування.

Технічне обслуговування з безперервним моніторингом – технічне обслуговування, передбачене в нормативно-технічній (експлуатаційній) документації і яке виконуване за результатами безперервного моніторингу технічного стану ОВСТ.

Контрольно-технічний огляд (далі – КТО) – сукупність операцій, які повинні проводити спеціалісти РВП військової частини з метою визначення технічного стану виробу (зразка) ОВСТ, а також обсягів його технічного обслуговування і ремонту за технічним станом.

Технічне діагностування (далі – ТД) – сукупність операцій, які повинні проводити спеціалісти РВП, члени комплексної технічної комісії військової частини з метою визначення технічного стану виробу (зразка) ОВСТ, можливостей і термінів подальшої експлуатації, а також обсягів і термінів

проведення технічного обслуговування і ремонту за технічним станом.

Інструментальна дефектація (далі – ІД) агрегатів, механізмів, вузлів і деталей – визначення фактичних значень показників і якісних ознак, що характеризують технічний стан, порівняння їх з вимогами, встановленими нормативно-технічними документами, з метою оцінки технічного стану та остаточного ресурсу агрегатів, механізмів, вузлів і деталей.

Для кожного виду технічного обслуговування відповідно до нормативно-технічної (експлуатаційної) документації ОВСТ встановлюється перелік операцій, обсяг, послідовність робіт і технологія їх виконання, а також час, необхідний для їх проведення.

Якщо умови обстановки не дозволяють провести технічне обслуговування у повному обсязі, то, насамперед, повинні бути виконанні операції, без яких виробу (зразки) ОВСТ не можуть бути застосовані.

3.2.6. Сервісне технічне обслуговування – це комплекс робіт з підтримання (відновлення) справного чи працездатного стану ОВСТ і їх ресурсів і термінів служби, які виконуються у військових (заводських) умовах РВО вищого органу військового управління, ремонтними підприємствами національної економіки і Міністерства оборони України, а також сервісними центрами відповідно до державного контракту.

Основні заходи сервісного обслуговування включають:

- моніторинг технічного стану ОВСТ;
- технічне діагностування;
- технічне обслуговування;
- заміну агрегатів, механізмів, вузлів та деталей, що виробили ресурси (терміни служби);
- доукомплектування ОВСТ;
- оперативний (аварійний) ремонт;
- огляд ОВСТ, що підлягають Держтехнадзору;
- заводський (капітальний, середній) ремонт ОВСТ і механізмів, агрегатів, вузлів, деталей тощо, а також капітальний ремонт ОВСТ з модернізацією;
- продовження (збільшення) призначених показників ресурсу і терміну служби (зберігання) ОВСТ;
- формування зворотного (обмінного) фонду за рахунок придбання нових механізмів, агрегатів, вузлів, деталей тощо, а також ремонту механізмів, агрегатів, вузлів, деталей в РВО вищого органу військового управління (РВП військової частини);

навчання особового складу військової частини правилам експлуатації ОВСТ і виконанню найбільш складних регульовальних і налагоджувальних операцій технічного обслуговування і відновлювальних (в обсязі поточного ремонту) робіт на ОВСТ відповідно до вимог нормативно-технічної (експлуатаційної) документації.

3.2.7. Технічне обслуговування ОВСТ здійснюється за принципом: засоби обслуговування – до виробів (зразків) ОВСТ.

Технічне обслуговування проводиться після перевірки рівня зараженості і за необхідності після дезактивації чи дегазації, розстановки, укриття і маскування виробів (зразків) ОВСТ.

3.2.8. Технічне обслуговування ОВСТ у військовій частині організовує начальник логістики, начальники родів військ і служб та командири підрозділів.

При цьому начальники родів військ і командири підрозділів несуть відповідальність за організацію технічного обслуговування військової техніки у підпорядкованих підрозділах, а начальники служб – по своїй службі.

Начальнику логістики дозволяється:

скорочувати встановлену періодичність проведення робіт і видів технічного обслуговування ОВСТ відповідно фактичного стану ОВСТ та умов експлуатації;

операції одного виду технічного обслуговування проводити розрізнено, в декілька прийомів, щоб до моменту вироблення встановленого для даного виду технічного обслуговування періодичності були виконані всі передбачені роботи.

3.2.9. Роботи з технічного обслуговування військової техніки проводяться під керівництвом командирів підрозділів, їх заступників з озброєння. Вони здійснюють моніторинг якості виконання робіт особовим складом.

Якщо роботи проводяться в РВП військової частини, то керівництво роботами здійснюється командиром підрозділу. Спеціалісти-ремонтники РВП перед поверненням військової техніки до своїх підрозділів по-операційно проводять перевірку якості виконаних робіт.

Моніторинг якості виконання робіт здійснюється начальниками родів військ і служб військової частини та проводиться з використанням технічних діагностичних засобів, вимірювальних приладів, апаратури та іншого обладнання.

Облік проведеного технічного обслуговування і витрачених запасних частин, пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів проводиться в формулярах (паспортах) військової техніки і в Книзі обліку ремонту (обслуговування, обробки) ОВСТ і МтЗ, що ведеться як у ремонтно-відновлювальному підрозділі військової частини, так у взводі ТОiВ підрозділу.

3.2.10. Для підтримання військової техніки в стані постійної готовності до застосування роботи з технічного обслуговування проводяться у такій технологічній послідовності:

дозаправлення (заправлення) пально-мастильними та іншими експлуатаційними матеріалами;

поповнення бойового комплекту;

перевірка (діагностування) технічного стану і комплектності;

чищення і миття, промивання агрегатів, механізмів, вузлів, систем чи окремих складових одиниць, підтягування закріплення;

регулювання, налагодження чи налагодження агрегатів, механізмів, вузлів та окремих складових одиниць і виробу (зразка) військової техніки у цілому;

змащувальні роботи, заміна фільтрів та інших змінних складових одиниць, що відслужили установлені терміни чи відпрацювали установлений для них ресурс і непридатні до подальшого застосування (використання);

півірка засобів вимірювання техніки (ЗВТ); перевірка технічного стану і комплектності, усунення виявлених несправностей і недоліків;

виконання операцій відновлення ресурсу;

додаткові роботи, залежно від стану військової техніки.

Роботи щодо поповнення бойового комплекту, дозаправлення пально-мастильними та іншими експлуатаційними матеріалами, а також усунення виявлених несправностей в усіх випадках є першочерговими.

Технічне обслуговування військової техніки проводиться поетапно, в найкоротші терміни, із забезпеченням постійної готовності підрозділів військової частини до ведення бойових дій.

3.2.11. Залежно від поточного технічного стану ОВСТ трудомісткість і зміст робіт з технічного обслуговування, а також терміни їх проведення змінюються. Роботи з технічного обслуговування розподіляються на планові і непланові.

Планові роботи з технічного обслуговування проводяться для підготовки військової техніки до застосування (огляд, дозаправлення, перевірка працездатності тощо) і з метою профілактики (інструментальний моніторинг, змащування, заміна агрегатів, механізмів, вузлів і деталей, що виробили ресурс та інші).

Непланові роботи проводяться для усунення відмов і несправностей, що були виявлені під час перевірки технічного стану військової техніки як в процесі застосування, так і в процесі зберігання (транспортування).

Підтримання необхідного рівня надійності складних виробів (зразків) ОВСТ, крім профілактичного моніторингу, потребує проведення періодичних чи регламентних робіт.

Ці роботи можуть спричинити тривалий простій військової техніки. Тому періодичність регламентних робіт, їх трудомісткість і зміст визначаються рядом методів на основі аналізу досвіду експлуатації і спеціальних випробувань, періодичної оцінки технічного стану ОВСТ у військовій частині, а також вивчення типових відмов.

3.2.12. Трудомісткість робіт з технічного обслуговування скорочується впровадженням вбудованих в ОВСТ систем моніторингу і технічного діагностування, застосуванням засобів механізації та автоматизації робіт з технічного обслуговування, підвищенням кваліфікації обслуговуючого персоналу і безперебійним постачанням необхідними запасними частинами і витратними матеріалами.

Ураховуючи, те що роботи з технічного обслуговування на сучасних виробках (зразках) ОВСТ виконуються спеціалістами різного профілю і, зазвичай, одночасно, організація таких робіт потребує застосування диспетчеризації, сіткового планування, управління та поопераційного моніторингу,

впровадження автоматизованих систем управління всім процесом технічного обслуговування.

Відповідальність за своєчасне та якісне технічне обслуговування військової техніки покладається на командирів підрозділів. Вони зобов'язані забезпечити його проведення з встановленою періодичністю, визначаючи для цього необхідний час.

3.2.13. Оцінювання технічного стану ОБСТ виконується на основі аналізу та узагальнення донесення (доповіді), що надходить з підрозділів до начальника логістики. Під час оцінювання технічного стану ОБСТ визначаються витрата ресурсу після проведеного чергового номерного технічного обслуговування, а також ресурс до середнього чи капітального ремонту (списання), фактичний технічний стан, укомплектованість ЗІП, табельними засобами і майном та іншими даними, що характеризують технічний стан ОБСТ.

Передбачувана витрата ресурсу ОБСТ визначається, виходячи із виду і характеру бойових дій, часу на виконання завдання та характеру місцевості.

3.2.14. Під час визначення передбаченої витрати ресурсу розраховується:
для військової техніки – передбачений пробіг у кілометрах чи напрацювання у мотогодинах;

для озброєння – кількість пострілів (пусків);

для апаратури (агрегатів) – робота у годинах.

Передбачений пробіг військової техніки для наступального бою розраховують, виходячи з визначеної по карті у кілометрах глибини бойового завдання і коефіцієнту маневру;

на марші – виходячи із протяжності визначеного по карті у кілометрах маршруту і коефіцієнту збільшення довжини.

Передбачені витрати ресурсу у ході ведення бойових дій для інших видів ОБСТ розраховують, виходячи із встановленої нормативно-технічними (експлуатаційними) документами норми витрати моторесурсу (напрацювання) для кожного виробу (зразка) ОБСТ.

3.2.15. Вивчаючи умови експлуатації ОБСТ, визначаються:

можливості з підготовки до застосування, транспортування чи зберігання;

вплив характеру місцевості та її інженерного обладнання, пори року і доби, погоди та інших чинників на застосування, транспортування чи зберігання ОБСТ;

можливості технічного обслуговування і проведення інших заходів, що забезпечують правильну експлуатацію ОБСТ під час виконання поставленого завдання.

На основі оцінювання технічного стану ОБСТ, передбачених витрат ресурсу і вивчення умов застосування, зберігання чи транспортування визначаються заходи, які необхідно провести в період підготовки до виконання поставленого завдання і в ході його виконання.

В результаті вивчення умов експлуатації визначаються обсяг, порядок, райони і час проведення необхідних заходів, а також склад підрозділів ТООР, що залучаються для цього.

Для здійснення належної експлуатації ОВСТ передбачаються та організовуються наступні заходи:

- ретельна перевірка технічного стану ОВСТ під час підготовки до виконання поставленого завдання;

- своєчасне та якісне виконання технічного обслуговування під час підготовки до виконання поставленого завдання та в ході його виконання, а також під час підготовки та в ході транспортування чи зберігання ОВСТ;

- додаткові роботи, що проводяться під час підготовки до виконання поставленого завдання і в ході його виконання;

- своєчасне введення ОВСТ до строю у разі надходження в підрозділи військової частини;

- застосування ОВСТ відповідно до бойових та експлуатаційних властивостей під час виконання поставленого завдання;

- транспортування чи зберігання ОВСТ згідно встановлених вимог;

- заходи з подовження термінів служби, попередження випадків і подій завчасного виведення ОВСТ з ладу за експлуатаційних причин, а також зі своєчасного та якісного проведення рекламацийної роботи.

3.3. Введення до експлуатації (строю) озброєння, військової і спеціальної техніки

3.3.1. Під час забезпечення підрозділів військової частини ОВСТ, прийняте ОВСТ розподіляються по підрозділах і водяться до експлуатації (строю) наказом командира військової частини.

В наказі вказується:

- найменування, типи, марки чи індекси виробів (зразків) ОВСТ, штатне призначення;

- заводський номер, номер шасі (корпусу) і двигуна базової машини;

- запас чи кількість витрачених ресурсів на день введення до експлуатації (строю);

- підрозділ, до якого вони передаються;

- присвоєний умовний, військовий чи державний номер;

- прізвище водія (механіка-водія), членів екіпажу (обслуги) чи інших осіб, за якими закріплюється виріб (зразок) ОВСТ.

Номер і дата наказу про введення до експлуатації (строю), прізвище водія (механіка-водія), членів екіпажів (обслуги) чи інших осіб, за якими закріплений виріб (зразок) ОВСТ, заносяться до формуляру (паспорту). За наказом про введення до експлуатації (строю), ОВСТ приймається командиром підрозділу та особовим складом, за яким вони закріплюються.

Під час надходження до військової частини нових виробів (зразків) ОВСТ чи виробів (зразків) інших марок з особовим складом проводяться збори. Наприкінці зборів складаються заліки. З водіями (механіками-водіями) у разі

отримання нового ОВСТ чи ОВСТ інших марок проводиться перепідготовка і складання іспиту. Особовий склад, за яким закріплюється виріб (зразок) ОВСТ, інструктується з заходів безпеки під час експлуатації. Інструктаж оформлюється у підрозділі в Журналі обліку інструктажу з заходів безпеки. Журнал зберігається у командира підрозділу і видається особам, що проводять інструктаж. Інструктаж і моніторинг дотримання заходів безпеки у процесі роботи на виробі (зразку) ОВСТ здійснює командир взводу (екіпажу, обслуги) чи інша особа, яка відповідає за виконання робіт.

Після прийняття ОВСТ особовий склад під керівництвом командира підрозділу здійснює підготовку введення його до експлуатації (строю). Згідно з наказом про введення ОВСТ до експлуатації (строю) на ньому встановлюються і наносяться закріплені номери і розпізнавальні знаки.

Експлуатація ОВСТ, що не мають номерного і розпізнавального знаку, забороняється. Порядок отримання та нанесення номерного і розпізнавального знаку на автомобільну техніку та мотоцикли встановлюється відповідними наказами і директивами Міністра оборони України, Головнокомандувача (Начальника Генерального штабу) ЗС України. Умовний номер і розпізнавальний знак на інших виробі (зразку) ОВСТ наноситься відповідно порядку, що встановлений Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України, частиною II.

Введення до експлуатації (строю) нової автомобільної техніки, чи тієї, що пройшла капітальний ремонт, а також інженерної техніки (за переліком, що затверджений Командувачем Сил підтримки Збройних Сил України), підлягає обкатці відповідно вимог технічних умов заводів-виробників (ремонтних заводів). Обкатка проводиться у найкоротші терміни. Обкатка ОВСТ у важких дорожніх умовах, а також обкатка автомобілів з причепами не допускається. Результати обкатки заносяться до формуляру (паспорту) ОВСТ.

Про приведення прийнятого ОВСТ до стану бойової готовності і готовності введення до експлуатації (строю) командири підрозділів доповідають рапортом командирі військовій частини. Командир військової частини організовує перевірку готовності ОВСТ та особового складу до експлуатації. Після цього командир встановлює час і порядок урочистого вручення ОВСТ особовому складу.

Урочисте вручення ОВСТ особовому складу здійснюється, зазвичай, особисто командиром військової частини перед строєм з виносом Бойового прапору. Під час урочистого вручення зачитується наказ про введення ОВСТ до експлуатації (строю). Командир військової частини приймає доповідь командирів екіпажів (обслуги), водіїв (механіків-водіїв) чи інших осіб, за якими закріплюється ОВСТ, і вручає їм формуляр (паспорт). Особовий склад розписується в формулярі (паспорті) виробу (зразка) ОВСТ і з цього моменту несе повну відповідальність за закріплення за ним виріб (зразок) ОВСТ.

Якщо урочисте вручення неможливе чи до експлуатації (строю) вводиться невелика кількість ОВСТ, вручення може виконуватись командиром підрозділу перед строєм підрозділу.

Стрілецька зброя та інші засоби індивідуального користування видаються особовому складу командиром підрозділу. Офіцери, військовослужбовці за контрактом отримують особисту зброю та інші засоби на складах військової частини. Найменування закріпленої стрілецької зброї, його серія, номер і дата видачі записується у посвідчення.

3.4. Застосування та облік витрат ресурсу озброєння, військової і спеціальної техніки

3.4.1. Застосування ОВСТ в бойових умовах здійснюється за потребою з дотриманням технічних норм і правил, а також заходів безпеки.

У мирний час, а також коли підрозділи військової частини перебувають на формуванні (переформуванні) чи в резерві, застосування ОВСТ здійснюється за планом. Для цього у військовій частині розробляється План експлуатації і виходу в ремонт ОВСТ. План складається на основі розрахунку потреби в роботі ОВСТ, ліміту ресурсу і пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів, що виділені для забезпечення бойової підготовки і господарської діяльності військової частини. Розрахунок потреби складається начальником штабу і начальником логістики за участі начальників родів військ і служб.

План експлуатації і виходу в ремонт ОВСТ розробляється начальником логістики спільно з начальниками родів військ і служб, командирів підрозділів під керівництвом начальника штабу і затверджується командиром військової частини.

Планування повинно передбачати ступінчате напруження ресурсу ОВСТ, рівномірне завантаження РВП військової частини щодо виконання робіт технічного обслуговування і ремонту ОВСТ, а також рівномірний вихід ОВСТ у середній і капітальний ремонт.

ОВСТ експлуатується особовим складом, за яким воно закріплено. Заміна водія (механіка-водія), екіпажу (обслуги) чи інших осіб, за якими закріплено ОВСТ, а також окремих осіб із складу екіпажу (обслуги) віддається наказом по військовій частині. Екіпажу (обслужі) нового складу, а також новому водію (механіку-водію) чи особі, за якою закріплюється ОВСТ, вручення здійснює командир роти перед строєм. Підготовка до передавання чи передавання ОВСТ всередині підрозділу проводиться під керівництвом командирів взводів.

Передавання ОВСТ всередині військової частини здійснюється за наказом командира військової частини. У такому випадку разом зі виробом (зразком) ОВСТ, зазвичай, передається і особовий склад, за яким він закріплений.

Водіння військової техніки здійснюється водіями (механіками-водіями), за якими вона закріплена. Тимчасова заміна водія (механіка-водія) віддається наказом командира військової частини. За неможливості водієм (механіком-водієм) керувати військовою технікою, а також в інших випадках, коли цього вимагає обстановка, його замінюють за наказом командира підрозділу чи командира екіпажу (обслуги) іншим військовослужбовцем, який має посвідчення водія (механіка-водія) та призначений керувати військовою технікою. Офіцери, які мають посвідчення водія (механіка-водія), мають право

керувати військовою технікою, підмінюючи водія (механіка-водія) за неможливості ним керувати військовою технікою, на заняттях з водіння техніки, виведенні (виїзду) з небезпечного положення, а також під час перевірки технічного стану чи якості ремонту військовій техніки.

Тимчасова підміна членів екіпажу (обслуги), водіїв (механіків-водіїв), за якими закріплено ОВСТ, проводиться за наказом командира підрозділу чи екіпажу (обслуги).

Поточний облік витрат ресурсу військовою технікою чи агрегатом, що мають двигун внутрішнього згорання, ведеться в підрозділі, а також у відповідній службі військової частини у Книзі обліку роботи військової техніки, витрат пального, оливи і мастил за оформленим первинним обліковим документом – шляховим листом і робочим листом агрегату.

Порядок видавання, оформлення, здавання і знищення дорожніх і робочих листів визначений Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України і Тимчасовим керівництвом з обліку військового майна у Збройних Силах України. Поточний облік витрат ресурсу іншими видами ОВСТ ведеться у підрозділах у журналі довільної форми.

Підсумкові дані про наробіток виробу (зразка) ОВСТ переносяться з Книги обліку і Журналу до формуляру (паспорту) виробу (зразка) ОВСТ. Формуляр (паспорт) є основним документом, що відображає технічний стан, експлуатацію, ремонт ОВСТ, а також, засвідчує належність до військової частини. Форма, порядок видачі, ведення і заміни формуляру (паспорту) на ОВСТ визначається розпорядженням відповідного начальника Центрального управління Командування сил логістики ЗС України. Формуляр (паспорт) на ОВСТ є документом суворої звітності. Він зберігається безпосередньо при виробу (зразку) ОВСТ.

Дані про витрати ресурсу надаються у звіті з експлуатації ОВСТ, звіті чи відомості з технічного обслуговування і ремонту військової частини, у донесенні командира підрозділу про наявність і витрату МтЗ та в інших документах, що надаються відповідно Табелю термінових донесень і Тимчасового керівництва з обліку військового майна у Збройних Силах України.

3.5. Переміщення і перевезення (транспортування) озброєння, військової і спеціальної техніки

3.5.1 Загальні положення

Переміщення та перевезення (транспортування) полягає у: завчасному плануванні та організації перевезення (транспортування) підрозділів військової частини;

підвезенні (транспортуванні) ОВСТ та МтЗ;

евакуації ОВСТ та МтЗ усіма видами транспорту;

підготовці і розподілі транспортних засобів, розгортанні транспортних комунікацій, організації їх технічного обслуговування та прикриття;

розгортанні і застосуванні мережі польових магістральних трубопроводів для виконання визначених завдань;

моніторингу за виконанням військових перевезень.

Під час виконання переміщення і перевезення використовується існуюча мережа транспортної інфраструктури держави та її об'єктів, залучаються організації, обладнання, транспортні засоби, необхідні для забезпечення застосування підрозділів військової частини у ході ведення бойових дій.

Переміщення і перевезення (транспортування) – це комплекс організаційно-технічних заходів, які організовуються і здійснюються з метою підтримання бойової готовності підрозділів військової частини і полягає у плануванні підвезення МтЗ до підрозділів, евакуації поранених, хворих та упакування (тари) з-під МтЗ і підготовки і розподілу автомобілів підвезення для виконання визначених завдань.

Підвезення матеріально-технічних засобів – це процес, в якому органи управління та посадові особи працюють за єдиним планом з метою своєчасного постачання, чіткого підвезення МтЗ підрозділам військової частини з мінімальними витратами.

Переміщення та перевезення (транспортування) у військовій частині здійснюється з використанням автомобілів підвезення МтЗ і шляхом розподілу автомобілів підвезення МтЗ, евакуації поранених, хворих, ОБСТ та упакування (тари) з-під МЗ.

Основні види військових перевезень МтЗ: залізничний, водний (морський і річковий), повітряний, автомобільний, трубопровідний, а також комбінований.

Основним видом підвезення МтЗ у військовій частині (підрозділах) є автомобілі підвезення і причепа до них, як найбільш маневрені і здатні працювати безпосередньо у бойових порядках військової частини (підрозділах).

Транспортне забезпечення у військовій частині здійснюється з використанням автомобілів підвезення МтЗ і за наявності інших комунікацій (в морі – за допомогою суден забезпечення, залізницею – рухомих залізничним транспортом), а також шляхом розподілу (виділення) іншого транспорту підвезення з метою підвезення МтЗ, евакуації ранених, хворих, ОБСТ.

Переміщення і перевезення (транспортування) МтЗ організує і здійснює начальник логістики на основі рішення командира військової частини і вказівок вищого органу військового управління.

Підвезення (подача) МтЗ організовується і здійснюється за будь-яких умов обстановки з метою створення запасів МтЗ, поповнення їх витрат (втрат) у підрозділах військової частини та підтримання запасів МтЗ у встановлених обсягах.

Підвезення (перевезення) МтЗ – найбільш важливий і складний процес у системі логістичного забезпечення військової частини, суть якої полягає у постачанні МтЗ підрозділам і включає: підготовку МтЗ і автомобілів підвезення, а також підрозділів для виконання вантажно-розвантажувальних робіт до транспортування і перевантаження; завантаження МтЗ в автомобілі підвезення; перевезення МтЗ від місць зберігання до пунктів призначення; розвантаження чи перевантаження МтЗ в автомобілі підвезення підрозділів.

Основними принципами організації підвезення МтЗ є:

відповідальність вищого органу військового управління за своєчасне і

безперебійне підвезення МтЗ до підпорядкованих військових частин;
 відповідність організації підвезення МтЗ характеру бойових дій;
 комплексне використання автомобілів для підвезення МтЗ;
 постійне утримання і використання за призначенням автомобілів підвезення і МтЗ.

Безперебійність підвезення МтЗ досягається:

своєчасним прийняттям рішення на підвезення МтЗ;
 своєчасною постановкою завдань начальникам родів військ, служб і командиру підрозділу логістики, а також швидким доведенням завдань відправникам, одержувачам МтЗ;

своєчасним наближенням до підрозділів, взводів МЗ, пунктів бойового постачання, пунктів заправлення ПММ і харчування із запасами МтЗ;

підтриманням автомобілів підвезення в справному стані і постійній готовності до застосування шляхом своєчасного проведення їм технічного обслуговування і ремонту;

завчасною підготовкою автомобілів підвезення МтЗ до виконання покладених завдань;

зберіганням і підвезенням МтЗ до підрозділів військової частини за можливості комплектами;

підтримкою шляхів підвезення в проїжджому стані;

централізованим і раціональним використанням автомобілів підвезення;

застосуванням контейнерних, палетізованих перевезень і механізації під час вантажно-розвантажувальних робіт;

надійною охороною автомобілів підвезення в районах завантаження (розвантаження) і на шляхах руху;

охороною, обороною та маскуванням автомобілів підвезення у ході ведення бойових дій;

безперервним управлінням підвезенням МтЗ;

залученням, за необхідності (за рішенням командира військової частини) бойових машин для підвезення МтЗ;

постійним моніторингом за підготовкою запасів МтЗ та автомобілів до підвезення, вантажно-розвантажувальними роботами, відправленням і рухом автомобілів підвезення та використання для цього всіх наявних засобів зв'язку.

Під час планування організації підвезення МтЗ у військовій частині повинно враховуватись різноманітні чинники, які визначають умови підвезення.

До основних з них відносяться:

вид бойових дій і характер завдання, які виконується військовою частиною, її роль і місце в оперативній побудові вищого органу військового управління;

ступінь впливу противника і масштаби застосування ним різних видів зброї;

прийнятий порядок розташування (розміщення) і переміщення підрозділів підвезення;

порядок підвезення МтЗ, що встановлений вищим органом військового управління;

фізико-географічні і природно-кліматичні умови району бойових дій; укомплектованість і стан транспортних засобів, стан засобів механізації вантажно-розвантажувальних робіт та інші.

Під час організації підвезення МтЗ начальник логістики відповідно до рішення командира військової частини на визначений вид бойових дій, за завданнями підрозділів, передбаченими матеріально-технічними потребами (за заявками начальників родів військ і служб), і з урахуванням даних про наявність запасів МтЗ, стан і можливості автомобілів підвезення, встановлює обсяг, черговість, терміни, порядок підвезення МтЗ, інформує про це відповідних начальників родів військ і служб, ставить завдання командирі підрозділу логістики і погоджує роботу всіх служб, що беруть участь в плануванні підвезення.

В оборонному бою автомобілі підвезення значно частіше, ніж у наступальному бою будуть залучатись до підвезення МтЗ за планом вищого органу військового управління з об'єктів зберігання МтЗ та інших джерел, у тому числі і безпосередньо до військової частини (підрозділів) та на вогневі позиції артилерії. Цим забезпечується постачання МтЗ підрозділам без перевантаження. У цьому виді бою автомобілі підвезення значний час можуть виконувати завдання на одних і тих же напрямках та ділянках підвезення, а це значно підвищує ефективність використання автомобілів. Характерним для оборонного бою є значно більший, ніж у інших видах бойових дій, обсяг підвезення МтЗ.

У наступальному бою підвезення МтЗ підрозділам військової частини здійснюється за напрямками бойових дій у передбаченні широкого маневру автомобілями.

У ході наступального бою з висуванням із глибини підвезення МтЗ під час підготовки до ведення бойових дій буде проводитись в обмежений термін, і, навпаки, у ході наступального бою на противника, який обороняється, з положення безпосереднього зіткнення з ним, підвезення МтЗ здійснюється у більш сприятливих, за наявністю терміну, станом шляхів підвезення і при меншій потребі в підвезенні МтЗ.

Високі темпи наступального бою потребують частішої зміни районів розташування (розміщення) підрозділів підвезення та організації передавання МтЗ підрозділам як у пункті передавання, так і на коротких зупинках.

При цьому підвезення МтЗ може здійснюватися одночасно з переміщенням підрозділів підвезення, один раз на добу чи за необхідності, в умовах зайнятості доріг резервами, що висуваються, і наявності зон зараження, руйнувань, пожеж і затоплень на ділянках руху автомобілів.

Роль і місце військової частини (підрозділів) в оперативній побудові (бойовому порядку) угруповання впливає на черговість і періодичність підвезення МтЗ до військової частини (підрозділів).

Це означає, що військовій частині (підрозділу), що діє на напрямку зосередження основних зусиль (головного удару) та у передовому загоні, в першу чергу підвозяться МтЗ.

Застосування противником ВТЗ може значно збільшити втрати автомобілів і вантажно-розвантажувальних засобів, що відповідно знизить

можливості автомобілів підвезення і збільшить напруженість їх роботи.

У разі наявності районів пожеж, затоплень, зон зараження, дії диверсійно-розвідувальних груп противника на шляхах підвезення виникає необхідність посилювати захист, оборону, охорону автомобілів підвезення у ході виконання завдань підвезення МтЗ, проводити спеціальні заходи з підготовки водіїв, автомобілів та МтЗ до підвезення.

При цьому, через різкі зміни обстановки може виникнути потреба маневру автомобілями з метою підвезення МтЗ визначеному підрозділу в обмежені терміни.

Порядок розташування (розміщення) і переміщення підрозділів підвезення безпосередньо впливає на здійснення підвезення і, насамперед, на показники роботи як автомобілів, так і порядок підвезення МтЗ.

Необхідно мати на увазі, що під час наступального бою, у міру просування підрозділів військової частини та переміщення підрозділів логістики, відстані підвезення будуть збільшуватись.

Фізико-географічні і природно-кліматичні умови району бойових дій можуть суттєво впливати на стан шляхів підвезення, швидкість руху автомобілів і величину їх добового пробігу. Тому у ході ведення бойових дій на місцевості зі складним рельєфом, у горах, пустельній місцевості, у лісі, можливе збільшення виведення автомобілів з ладу з технічних причин, ніж у звичайних умовах.

Виникає необхідність ретельної підготовки автомобілів до роботи у відповідних умовах місцевості, надійного кріплення та укриття МтЗ на них і проведення заняття з водіями щодо особливостей виконання завдань.

Ступінь укомплектованості підрозділів підвезення та їх стан визначають значення коефіцієнту технічної готовності (КТГ) і коефіцієнту використання вантажності (КВВ); швидкість руху, вантажність і кількість рейсів автомобілів, в результаті чого, можливості підрозділів підвезення щодо виконання заданого обсягу підвезення МтЗ та евакуації у визначені терміни.

Для зменшення втрат автомобілів підвезення від впливу дій противника звичайною зброєю, ВТЗ та ЗМУ та з метою маскуванню їх роботи, підвезення МтЗ здійснюється невеликими колонами (тимчасовими модульними групами МЗ) чи окремими автомобілями, зазвичай, у нічний час чи за умов обмеженої видимості.

3.5.2. Транспортування ОВСТ здійснюється під час перевезення військової частини (підрозділів), у ході доставляння (доставки) ОВСТ до району бойових дій для забезпечення військової частини (підрозділів), а також під час відправлення ОВСТ до ремонту. Відправлення може здійснюватися залізничним, водним, повітряним та автомобільним транспортом. Транспортування причіпного озброєння автомобільним транспортом чи іншими засобами тяги, зазвичай, здійснюється способом буксирування. Кожний спосіб транспортування вимагає відповідної підготовки особового складу та ОВСТ. Обсяг підготовки ОВСТ, крім того, залежить від тривалості та умов транспортування.

Під час підготовки до транспортування особовим складом вивчаються правила підготовки ОВСТ до транспортування, технічного обслуговування, підготовки до застосування після транспортування, а також заходи безпеки.

Крім того, проводяться практичні заняття з завантаження, закріплення, вивантаження і буксирування ОВСТ.

3.5.3. Підготовка ОВСТ до транспортування включає:

перевірку технічного стану ОВСТ в обсязі КО;

виконання спеціальних робіт з приведення ОВСТ до положення, що забезпечує транспортування даним видом транспорту;

підготовку і перевірку стану вантажно-розвантажувальних засобів, приладів і пристроїв для закріплення, швартового приладдя та інших матеріалів, необхідних для вантажно-розвантажувальних робіт і закріплення ОВСТ;

перевірку стану транспортних засобів (залізничних і десантних платформ, палубних і трюмних настилів судна, вантажних кабін літаків і вертольотів, стану трейлерів та ін.);

завантаження виробів (зразків) ОВСТ з дотриманням заходів безпеки;

рівномірне розміщення ОВСТ відповідно до вантажопідйомності транспортного засобу чи вантажного плану завантаження судна, що складається представником військової частини, військовим комендантом і капітаном судна;

суворе центрування у літаку і вертольоті;

закріплення ОВСТ від повздовжніх і поперечних переміщень відповідно схеми і правил закріплення, що визначені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією кожного виробу (зразка) ОВСТ, а також Інструкції (порадником) з перевезення вантажів даним видом транспорту;

зчеплення ОВСТ на колісному чи гусеничному ході з тягачем;

безпосередню підготовку завантажених виробів (зразків) ОВСТ до транспортування.

3.5.4. Контрольним оглядом, що проводиться перед завантаженням на будь-який транспортний засіб, перевіряється стан механізмів і вузлів стопоріння, похідного закріплення ОВСТ, поворотних башт. Крім того, під час підготовки автомобілів до транспортування залізничним транспортом способом з нахилом, пальне зливається з баків на половину заправки, а під час транспортування автомобілів повітряним транспортом – зливається до 25 % заправки. Під час підготовки до транспортування повітряним транспортом знижується тиск у шинах, крани системи централізованого підкачування перекриваються, перевіряється гідравлічна і пневматична система, вода в системі охолодження двигуна замінюється охолоджуючою рідиною.

3.5.5. Після завантаження і закріплення на транспортних засобах на ОВСТ проводиться ряд додаткових робіт, що забезпечують збереженість і справність в ході транспортування, а також можливість вивантаження і приведення в готовність до застосування в найкоротші терміни. Обсяг цих робіт визначається нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією видів ОВСТ та

Інструкціями (порадниками) з перевезення даним видом транспорту. Якщо тривалість перевезення перевищує допустимий термін (більше одного місяця) для утримання ОВСТ без консервації, виконуються роботи з постановки на зберігання.

Після завершення усіх робіт люки бойових машин, капоти і двері кабін автомобільної техніки закриваються та опломбовуються, крім того, можуть пломбуватися баки з паливом і ящики зовнішнього укладання ЗІП. За необхідності ОВСТ вкривається брезентом.

3.5.6. Під час транспортування періодично перевіряється стан закріплення ОВСТ та брезенту і можуть проводитись відповідні види технічного обслуговування. Залежно від умов, способів і тривалості транспортування періодично можуть проводитись підігрів, пуск і прогрівання двигунів.

Під час транспортування ОВСТ способом буксирування дотримуються всіх правил водіння військової техніки і колон, а також нормативів, що визначені нормативно-технічною (експлуатаційною) документацією для буксирування даного виду ОВСТ.

Під час транспортування ОВСТ вимагають ретельного дотримання заходів безпеки, а також положень і правил, що встановлені відповідними документами для транспортування особливо небезпечних вантажів (боєприпасів, пально-мастильних матеріалів та ін.).

Під час підготовки ОВСТ до застосування після транспортування знімаються кріплення з одночасною підготовкою до пуску двигунів військової техніки. Перед пуском двигуна і вивантаженням проводиться контрольний огляд. Якщо ОВСТ було поставлено на зберігання, перед пуском двигуна і вивантаженням проводяться необхідні роботи з його розконсервації і роботи, що забезпечують можливість руху військової техніки. Інші роботи щодо зняття ОВСТ зі зберігання виконуються після вивантаження.

3.6. Перевірка технічного стану озброєння, військової і спеціальної техніки перед застосуванням

3.6.1. Перевірка ОВСТ здійснюється для визначення технічного стану і ступеня готовності до застосування. Перевірка проводиться особовим складом, за яким закріплено ОВСТ, посадовими особами і контрольно-технічною комісією військової частини. Особовий склад, за яким закріплено ОВСТ, проводить перевірку перед застосуванням, в процесі технічного обслуговування і проведення інших робіт, що забезпечує надійне застосування ОВСТ.

Начальник логістики організовує перевірку технічного стану ОВСТ в підрозділах військової частини під час підготовки до ведення бойових дій і в ході виконання бойових завдань, під час проведення технічного обслуговування та інших робіт, які пов'язані з забезпеченням надійного застосування, а також у випадку проведення командиром військової частини огляду ОВСТ.

Огляд ОВСТ може проводитись за наявності часу і відповідних умов після завершення підготовки підрозділів до ведення бойових дій. У такому разі

перевірка стану ОВСТ проводиться посадовими особами, а також групами спеціалістів (спеціальними бригадами), що очолюються начальниками чи офіцерами відповідних служб військової частини, із залученням командирів підрозділів, їхніх заступників з озброєння та особового складу, за яким закріплено ОВСТ. Для перевірки стану ОВСТ та усунення виявлених несправностей і недоліків до складу груп залучаються спеціалісти РВП військової частини з необхідними силами і засобами.

Перевірка технічного стану ОВСТ та усунення виявлених несправностей і недоліків можуть проводитись на місцях їхнього розташування чи, якщо дозволяє обстановка, на спеціальних постах. Результати огляду ОВСТ оголошуються у наказі командира військової частини.

Під час перевірки ОВСТ визначається технічний стан, наявність і стан боєкомплекту, пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів, укомплектованість ЗІП, світлотехнічними приладами, засобами підвищеної прохідності і самовитягування, табельними засобами і майном, а також експлуатаційна документація і правильність її ведення.

Під час перевірки технічного стану комплексів машин обов'язково перевіряються засоби забезпечення і підтримання їх працездатності, а під час перевірки причіпного озброєння – стан засобів тяги (транспортування).

Технічний стан визначається відповідно нормативно-технічної документації шляхом перевірки функціонування всіх систем ОВСТ, а за необхідності та наявності можливості – випробуванням військової техніки контрольним пробігом.

Несправності і недоліки, що виявлені під час перевірки технічного стану ОВСТ, записуються до Книги огляду (перевірки) озброєння і військової техніки, ракет і боєприпасів підрозділу і до Картки обліку недоліків технічного стану ОВСТ. Книга і картка є робочими документами для особового складу, за яким закріплено ОВСТ. Книга ведеться у порядку, що встановлений Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України. Картка зберігається разом з формуляром (паспортом) виробу (зразка) ОВСТ. Посадові особи військової частини, крім того, роблять запис у відповідному розділі формуляру (паспорту).

Всі виявлені під час перевірки ОВСТ несправності і недоліки негайно усуваються. Моніторинг за усуненням недоліків здійснює командир підрозділу, який робить відповідний запис до Книги і формуляру (паспорту) і доповідає про усунення несправностей і недоліків безпосередньому командирі.

Контрольно-технічна комісія перевіряє технічний стан ОВСТ, яка не має встановленого чи необхідного ресурсу. В усіх випадках даною комісією перевіряються вироби (зразки) ОВСТ, що відпрацювали міжремонтний ресурс.

В результаті перевірки виробу (зразка) ОВСТ комісія складає акт за формою, що встановлена Інструкцією з обліку військового майна у Збройних Силах України. Акт, затверджений командиром військової частини, є підставою для відправлення виробу (зразка) ОВСТ до ремонту, продовження терміну служби в межах додаткового ресурсу, який встановлено комісією, чи на списання.

3.7. Порядок розслідування та обліку експлуатаційних пошкоджень озброєння, військової і спеціальної техніки

3.7.1. У військовій частині розслідуються всі випадки виведення ОВСТ з ладу за експлуатаційних причин. Розслідування проводиться з метою визначення причин виведення з ладу, виявлення винних, вивчення характеру пошкодження (відмови), визначення трудомісткості і порядку проведення ремонтно-відновлювальних робіт, а також прийняття заходів щодо попередження виведення ОВСТ з ладу.

Розслідування починається негайно і повинно бути закінчено не пізніше трьох діб після виведення ОВСТ з ладу за експлуатаційних причин чи після виявлення пошкодження, за виключенням випадків, які пов'язані з викликом представників підприємства-виробника, ремонтного підприємства чи відповідної служби вищого органу військового управління.

Первісне розслідування аварії проводиться командиром підрозділу чи заступником з озброєння. Результати первісного розслідування доповідаються командирі військової частини. Остаточне розслідування аварії за вказівкою командира військової частини проводить контрольно-технічна комісія.

Результати розслідування комісії оформлюються актом. В акті розслідування вказуються:

- дата складання акту;

- склад комісії (посади, військові звання, прізвище голови і членів комісії), номер і дата наказу про її призначення;

- найменування, тип, марка (індекс) і номер військової (спеціальної) техніки, номер двигуна, базового шасі, номер пошкодженого агрегату, дані про напрацювання з початку експлуатації чи після капітального (середнього) ремонту;

- військове звання, прізвище командира екіпажу (обслуги), водія (механіка-водія), посадової особи, за яким закріплена військова техніка, кваліфікація і практичний стаж водіння водія (механіка-водія), номер і дата наказу про закріплення за ними військової техніки;

- коли, за яких умов та обставин відбулося виведення ОВСТ з ладу;

- характер пошкодження озброєння чи військової (спеціальної) техніки;

- необхідна трудомісткість ремонтно-відновлювальних робіт;

- причини виведення ОВСТ з ладу і пошкодження, винні особи, висновок комісії.

Акт підписується всіма членами комісії і затверджується командиром, який призначив розслідування.

3.7.2. На пошкоджене (несправне) ОВСТ одночасно з актом розслідування, комісія складає акт технічного стану (зміни технічного (якісного) стану чи списання). Акт на озброєння, військову і спеціальну техніку, що виведено з ладу, після відпрацювання гарантованого ресурсу з причин природного зношення окремих складових одиниць, зокрема і основних агрегатів, складається за участю представників відповідної служби вищого органу військового управління.

Під час проведення розслідування щодо виведення ОВСТ з ладу з експлуатаційних причин обов'язково визначається ступінь провини особового складу.

3.7.3. За військовою частиною обліковуються:

бойові пошкодження;

несправності та відмови до відпрацювання гарантованого ресурсу чи до відпрацювання міжремонтного ресурсу (ресурсу до списання) через конструктивні недоліки, виробничі дефекти, неякісний ремонт ОВСТ поза військовою частиною, за умови дотримання особовим складом правил експлуатації;

експлуатаційні пошкодження складових одиниць, зокрема і основних агрегатів, вузлів ОВСТ, після відпрацювання ними міжремонтного ресурсу (ресурсу до списання), не пов'язані з порушенням правил експлуатації;

експлуатаційні пошкодження, що було наслідком стихійних лих, порушення правил руху водія, що не належать до даної військової частини чи з інших причин за відсутності провини особового складу;

у разі змушеного затоплення танків чи іншої техніки з обладнанням для підводного водіння з метою рятування особового складу під час подолання водної перешкоди.

3.7.4. Рішення про виведення ОВСТ з ладу та отриманих у такому разі пошкоджень до числа таких, що відбулися не з вини особового складу військової частини, приймають:

командир військової частини – за актом комісії чи рапорту командира підрозділу у тому випадку, якщо відновлення ОВСТ може бути виконаним силами і засобами РВП військової частини;

представник вищого органу військового управління – за представленими матеріалами розслідування, у тому випадку, якщо відновлення ОВСТ може бути виконаним силами і засобами РВО вищого органу військового управління чи якщо списання даного виду озброєння чи військової (спеціальної) техніки входить до їх компетенції.

3.7.5. Всі випадки виведення ОВСТ з ладу за експлуатаційних причин та отримані у такому разі пошкодження (відмов) обліковуються у Книзі обліку несправності ОВСТ. У військовій частині обліковуються аварії, а також усі пошкодження та події пов'язані з неякісним ремонтом в РВП військової частини, які визначені за матеріалами розслідування чи за рішенням відповідних командирів. У Книзі обліку несправності озброєння і військової техніки указуються з цієї провини ОВСТ виведено з ладу.

3.7.6. Результати остаточного розслідування негайно доповідаються по команді. Командиру військової частини доповідається про всі випадки, вищому органу військового управління – про кожну аварію. Начальник логістики, начальники родів військ і служб військової частини доповідають старшому

начальнику по службі про кожну аварію. У разі повторення однакових пошкоджень за експлуатаційних причин на декількох виробках (зразках) ОВСТ однієї марки командир військової частини зобов'язаний доповісти про це рапортом.

Дані про всі випадки виведення ОВСТ з ладу за експлуатаційних причин та отримані у такому разі пошкодження відображають у звіті з експлуатації ОВСТ, у донесенні (зведенні), у звіті з технічного обслуговування і ремонту, а також в інших донесеннях, які надаються військовою частиною відповідно Табелю термінових донесень.

3.8. Заходи з попередження пошкоджень озброєння, військової і спеціальної техніки та подій з ними

3.8.1. Командири і начальники всіх ланок повинні вживати заходи щодо попередження і скорочення до мінімуму виведення ОВСТ з ладу пов'язаних з експлуатацією.

Основними заходами з попередження виведення ОВСТ з ладу з експлуатаційних причин є:

підтримання у військових частинах (підрозділах) суворого статутного порядку, організованості і високої відповідальності особового складу за ОВСТ, що закріплене за ними;

суворе дотримання встановлених правил застосування ОВСТ та порядку у польових (стаціонарних) парках;

постійне удосконалення особовим складом знань ОВСТ, правил експлуатації, заходів безпеки, навичок у проведенні робіт, підвищення майстерності водіння військової техніки і класності водіїв (механіків-водіїв);

своєчасне та якісне проведення технічного обслуговування і ремонту;

точне дотримання правил руху і водіння військової техніки в одиночному порядку і колонах, ретельна організація маршів, підготовка та обладнання маршрутів та ін.;

висока вимогливість і систематичний моніторинг командирами і начальниками усіх ступенів дотримання особовим складом правил експлуатації, заходів безпеки і пожежної безпеки, якості технічного обслуговування і ремонту ОВСТ;

систематичне узагальнення, поширення і впровадження передового досвіду з експлуатації ОВСТ без пошкоджень і подій;

проведення зборів і технічних конференцій щодо обміну досвідом безаварійної експлуатації ОВСТ;

прийняття конкретних заходів по кожному випадку виведення ОВСТ з ладу за експлуатаційних причин і подій під час експлуатації;

своєчасний і ретельний розбір з особовим складом причин кожного пошкодження чи події; правильна організація роботи контрольно-технічного пункту (далі – КТП) польового (стаціонарного) парку, проведення інструктажів особового складу перед виходом до експлуатації, перед боєм (маршем) чи виконанням інших завдань з питань експлуатації ОВСТ;

всебічне заохочення особового складу за експлуатацію ОВСТ без пошкоджень і подій, за своєчасне виконання завдань з технічного обслуговування і ремонту ОВСТ;

планомірна виховна робота з особовим складом, яка спрямована на підвищення дисципліни.

Командири і начальники усіх ступенів не мають права залишати безкарним жодного проступку, внаслідок якого відбулося виведення ОВСТ з ладу чи інші події, які пов'язані з експлуатацією. За матеріалом розслідування командир військової частини в установленому порядку зобов'язаний вживати заходи щодо стягнення з винних осіб матеріального відшкодування.

3.9. Організація відновлення озброєння, військової і спеціальної техніки

3.9.1. Висока бойова готовність підрозділів військової частини у цілому залежить від своєчасного якісного планування та організації відновлення ОВСТ.

Відновлення озброєння, військової і спеціальної техніки – це комплекс організаційно-технічних заходів, які спрямовані на приведення ОВСТ, що виведено з ладу, в готовність до застосування.

Відновлення ОВСТ організовується і здійснюється для підтримання високої боєздатності підрозділів військової частини, яка визначається наявністю в строю справних чи працездатних виробів (зразків) ОВСТ. Воно є основним джерелом поповнення ОВСТ безпосередньо у ході ведення бойових дій.

Основним завданням відновлення є усунення виявлених на ремонтпридатному виробу (зразку) ОВСТ пошкоджень (відмов), переведення його з непрацездатного в працездатний стан.

3.9.2. Успішне вирішення завдань з відновлення ОВСТ у військовій частині досягається:

постійним знанням бойової обстановки і знанням завдань, які виконуються;

створенням тимчасових мобільних груп ТОіВ, які відповідають замислу (рішенню) і характеру бойових дій;

зосередженням основних зусиль тимчасових мобільних груп ТОіВ на напрямку головного удару;

своєчасним збором (добуванням) даних про кількість, місцезнаходження і стан ОВСТ, що виведено з ладу;

здійсненням маневру тимчасовими модульними групами ТОіВ шляхом швидкого їх висування до району (місця) найбільшого (масового) виведення ОВСТ з ладу;

вжиттям необхідних заходів щодо виведення ОВСТ, що підлягають відновленню, з району, якому загрожує захоплення противником, чи району, що зазнав удару високоточної зброї та інших видів зброї противника;

всебічною підготовкою підрозділів РВП військової частини та ефективним використанням їх можливостей з відновлення ОВСТ;

своєчасною передачею ОВСТ, яке не охоплені ремонтно-відновлювальними роботами у РВП військової частині, в РВО вищого органу військового управління;

своєчасним забезпеченням РВП військової частини ВТМ, які необхідне для проведення ремонтно-відновлювальних робіт;

надійним захистом, охороною, обороною та маскуванням підрозділів РВП військової частини і взводів ТОіВ підрозділів, а також своєчасним відновленням їх працездатності у разі ураження противником;

безперервним управлінням РВП військової частини.

3.9.3. Ремонтно-відновлювальний підрозділ військової частини повинен відповідати наступним вимогам:

бути спроможними відновлювати працездатність (технічну готовність) основних видів ОВСТ;

мати організаційно-штатну структуру, яка забезпечує можливість створення тимчасових модульних груп ТОіВ (групи технічної розвідки (далі – ГТР), ремонтно-евакуаційних груп (далі – РЕГ), ремонтних груп (далі – РемГ), евакуаційної групи (далі – ЕГ), рятувально-евакуаційної групи (далі – РяЕГ), евакуаційної команди (далі – ЕК), замикання похідних колон (далі – ЗПК), а також здатність виконувати маневр силами і засобами без порушення технологічного процесу ремонту;

мати достатню кількість засобів технічного діагностування, ремонтно-евакуаційних засобів, а також іншого обладнання для формування потрібної кількості тимчасових модульних груп ТОіВ;

бути спроможними здійснювати як спеціалізований, так і комплексний ремонт пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ з встановленою трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт у РВП військової частини і у взводах ТОіВ підрозділів;

бути спроможними здійснювати ремонт пошкоджених (несправних) зразків ОВСТ агрегатним методом, що вимагає забезпечення необхідною кількістю оборотного фонду та ремонтних комплектів.

3.9.4. Основу системи відновлення ОВСТ складають стаціонарні ремонтні підприємства Міністерства оборони, а також рухомі ремонтно-відновлювальні органи підрозділів, військових частин вищого органу військового управління, які мають у своєму складі засоби технічної розвідки, евакуації, технічного обслуговування, діагностування і ремонту.

Начальник логістики організовує відновлення ОВСТ в інтересах підрозділів військової частини, визначаючи порядок використання РВП військової частини та взводів ТОіВ підрозділів, їх завдання, район розміщення (розташування), порядок розгортання, згортання і пересування.

Начальники служб логістики організовують виробничу діяльність підпорядкованих їм РВП.

3.9.5. Командир ремонтно-відновлювального підрозділу військової

частини керує підрозділом, організовує технічну розвідку, евакуацію, ремонт ОВСТ, розміщення (розташування), пересування його, захист, охорону, оборону та маскування, а також взаємодію між силами і засобами РВП у ході проведення відновлення (ремонту) ОВСТ.

3.9.6. Для підвищення оперативності відновлення ОВСТ рішенням начальника логістики за рахунок штатних та доданих підрозділів у військовій частині створюються позаштатні тимчасові модульні групи ТОiВ:

- група технічної розвідки;
- ремонтно-евакуаційні група;
- ремонтна група;
- замикання похідних колон;
- евакуаційна групи;
- рятувально-евакуаційний група;
- евакуаційна команда.

3.9.7. Відновлення озброєння і військової техніки включає:

- технічну розвідку;
- евакуацію пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ;
- ремонт (відновлення працездатності) ОВСТ, доведення їх до справного (працездатного) стану;
- приведення (доведення) відремонтованих виробів (зразків) ОВСТ до боєздатного стану,
- передавання (передачу) пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ, що не відновлюються силами і засобами РВП військової частини, засобам РВО вищого органу військового управління;
- повернення і введення ОВСТ до експлуатації (строю).

3.9.8. Технічна розвідка ОВСТ (далі – ТхР) – це комплекс організаційно-технічних заходів, що проводиться для своєчасного добування, збирання, аналізу та узагальнення зведення, які необхідні для організації і здійснення ремонту ОВСТ підрозділів військової частини у ході ведення бойових дій.

Технічна розвідка проводиться постійно, під час підготовки та у ході ведення бойових дій, силами і засобами ТОiР військової частини та підрозділів, а також можуть застосовуватися безпілотні літальні апарати (БПЛА) з метою:

- визначення характеру і трудомісткості пошкодження (несправності) і місцезнаходження пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ;
- проведення первинного технічного діагностування, встановлення характеру пошкодження;
- розроблення пропозицій з трудомісткості і місця проведення ремонтно-відновлювальних робіт, необхідних підрозділів ТОiР для відновлення працездатності ОВСТ;
- рекогносцирування шляхів евакуації, переміщення і районів (місць) розміщення (розташування) підрозділів ТОiР військової частини;
- виявлення можливих джерел поповнення запасів МтЗ та об'єктів місцевої

промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки для ремонту ОБСТ у районі ведення бойових дій;
своєчасної передавання зібраної і достовірної інформації на ПУПЛ, яка необхідна для ефективної організації відновлення (ремонту) ОБСТ.

3.9.9. На технічну розвідку покладається вирішення наступних завдань:
пошук пошкоджених (несправних, застряглих) виробів (зразків) ОБСТ;
визначення ступеня пошкодження (несправності, застрягання) виробів (зразків) ОБСТ;
визначення трудомісткості підготовчих, ремонтно-евакуаційних робіт;
визначення місць розташування (розгортання) РВП, вибір шляхів переміщення підрозділів ТОіР;
вибір шляхів евакуації і районів передавання пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОБСТ РВО вищому органу військового управління;
вивчення місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки для ремонту ОБСТ у районі ведення бойових дій і можливостей її використання для проведення відновлення (ремонту) ОБСТ.

3.9.10. Принципи ведення технічної розвідки:

ведеться постійно:

кількість і склад тимчасових модульних груп технічної розвідки повинні забезпечувати повне охоплення ОБСТ, що виведено з ладу;

в першу чергу, технічній розвідці підлягають ОБСТ, які найважливіші для виконання бойового завдання;

забезпечення ефективного застосування підрозділів технічної розвідки у разі віддаленості їх від підрозділів військової частини.

Для вирішення завдань технічної розвідки у військовій частині створюються позаштатні тимчасові модульні групи: ГТР, РЕГ, РемГ, а в батальйонах – пункти технічного спостереження (далі – ПТС) і РЕГ (РемГ).

Технічна розвідка організовується начальником логістики і ведеться пунктами технічного спостереження, тимчасовими модульними групами ТОіВ (ГТР, РЕГ, РемГ, РЯЕГ, ЕК і ЗПК), а також всіма підрозділами, але в обсязі, який не обмежує виконання ними своїх основних завдань.

3.9.11. Пункт технічного спостереження створюється у батальйоні, а в разі ведення ротою бою (бойових дій) на окремому напрямку, а також за несприятливих погодних умов може створюватися ротний пункт технічного спостереження.

За необхідності пункт технічного спостереження може створюватись і в іншому підрозділі, де є штатний заступник командира роти з озброєння роти. ПТС створюються розпорядженням командира військової частини (начальника логістики).

3.9.12. Основними завданнями пункту технічного спостереження є:

спостереження за ОВСТ своїх та доданих підрозділів у ході ведення бойових дій;

виявлення і нанесення на карту місцезнаходження ОВСТ, що виведено з ладу;

визначення ступеня зараженості місцевості та ОВСТ, що виведено з ладу, у разі застосування противником ЗМУ;

виявлення стану водіїв (механіків-водіїв), екіпажів (обслуги);

визначення причин і характеру виведення з ладу ОВСТ, трудомісткість ремонтно-відновлювальних робіт та необхідних для їх проведення підрозділів;

виявлення найближчого укриття для розташування (розміщення) ОВСТ, що виведено з ладу, і зручного місця для розміщення (розташування) підрозділів як своїх, так і доданих підрозділів ТОіР;

виявлення шляхів, які є зручними для підходу евакуаційно-ремонтних засобів до ОВСТ, що виведено з ладу.

3.9.13. Начальник ПТС підрозділу зобов'язаний:

підтримувати постійний зв'язок з начальником логістики, командиром взводу ТОіВ, начальниками РЕГ (РемГ) і доданими ремонтно-евакуаційними (ремонтними) силами і засобами;

доповідати командирі підрозділу про місцезнаходження, стан виробів (зразків) ОВСТ, що виведено з ладу, стан водіїв (механіків-водіїв) та екіпажів (обслуги), про вжиті заходи з відновлення (ремонту) ОВСТ своїми та доданими силами і засобами;

вести робочу карту і журнал обліку ОВСТ, що виведено з ладу.

Крім того, начальник ПТС здійснює постійне управління своїми та доданими евакуаційно-ремонтними (ремонтними) силами і засобами.

У ході ведення бойових дій ПТС переміщується і розташовується за бойовими порядками підрозділу, зазвичай, поблизу КСП за напрямом, з якого забезпечується постійне спостереження за ОВСТ.

ПТС підрозділу, очолює заступник командира підрозділу з озброєння, а ПТС роти – заступником командира роти з озброєння.

До складу ПТС підрозділу можуть входити заступники командира роти з озброєння, а також спеціалісти взводу ТОіВ, а, за необхідності, – спеціалісти підрозділу РХБ захисту, санітари і сапери.

Крім того, до складу ПТС включаються командир доданих підрозділів ТОіР.

Для створення ПТС роти за розпорядженням командира військової частини повинна виділятися броньована машина високої прохідності з радіостанцією і приладами нічного бачення.

3.9.14. Тимчасова модульна група логістики – це орган логістичної розвідки військової частини, створюється з підрозділів військової частини, розпорядженням начальника логістики, призначена для організації і здійснення логістичної розвідки військової частини під час підготовки та у ході ведення бойових дій. Вона включає: тилу та технічну розвідку.

3.9.15. Тимчасову модульну групу матеріального забезпечення – це орган тилової розвідки, на яку вирішення наступних завдань:

оцінювання місцевості і вибирання (уточнення) районів розміщення підрозділів МЗ, шляхів підвезення;

розвідка джерел води та визначення потреби у силах і засобах для їх підготовки;

встановлення наявності місцевих ресурсів і можливості їх використання для забезпечення підрозділів;

визначення санітарно-епідемічного стану смуги (ділянки, району) дій військової частини (підрозділів);

своєчасне передавання зібраної інформації і пропозицій начальнику логістики для прийняття ним своєчасного і правильного рішення.

Тилова розвідка організовується і ведеться постійно під час підготовки та у ході ведення бойових дій з метою своєчасного забезпечення органів управління логістичним забезпеченням військової частини, начальника логістики і начальників служб достовірною інформацією, необхідною для організації логістичного забезпечення і адаптації підрозділів логістики до нових умов обстановки.

Основні вимоги до тилової розвідки – безперервність, активність, оперативність і достовірність.

Основними об'єктами тилової розвідки є:

місцевість з її рельєфом, гідрографією, рослинністю;

населені пункти, їх економічна база;

санітарний і епізоотичний стан;

місцеві ресурси і використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності;

дороги і дорожні споруди;

джерела води.

В розпорядженні на організацію тилову розвідку начальник логістики вказує:

склад тимчасової модульної групи і від кого виділяється особовий склад, старші груп, засоби зв'язку і пересування;

об'єкти розвідки і завдання, що вирішуються на кожному об'єкті;

час початку і закінчення розвідки; час і місце доповіді результатів розвідки.

Для проведення тилової розвідки створюються одна-дві тимчасові модульні групи. Основною метою однієї із груп може бути вибирання (уточнення) районів для розміщення (розташування) підрозділів матеріального забезпечення і шляхів підвезення та евакуації, а іншої – визначення санітарно-епідемічного і санітарно-епізоотичного стану смуги (ділянки, району) бойових дій військової частини.

Залежно від наявності часу, тимчасова модульна група проводить вивчення об'єктів у заданому районі методом послідовного їх огляду під час руху в складі всієї групи, чи шляхом висилання від себе розвідувальних підгруп

(посадових осіб) для огляду окремих об'єктів. Про результати розвідки старший групи особисто, у визначений час, доповідає начальнику логістики.

При обмежених термінах підготовки до ведення бойових дій, а також під час наступу з високим темпом може проводитись тільки розвідка місцевості (рекогносцировка) з метою вибирання (уточнення) районів для розміщення (розташування) підрозділів МЗ і визначення найбільш зручних доріг для використання їх як шляхів підвезення та евакуації.

Тилова розвідка організовується при кожному переміщенні підрозділів МЗ в нові райони.

Під час розвідки місцевості з метою визначення (уточнення) нових районів розміщення (розташування) підрозділів логістики тимчасова модульна група визначає (уточнює):

стан маршруту переміщення;

придатність призначеного району розміщення (зосередження) підрозділів логістики;

наявність і стан джерел водопостачання.

Встановлює:

характер захисних і маскувальних властивостей місцевості;

найбільш зручні і приховані від спостереження противника місця для розміщення (розташування) підрозділів логістики, а також пункту управління підрозділами логістики;

наявність і можливості використання під'їзних шляхів до підрозділів, трудомісткість робіт щодо інженерного обладнання району розміщення (розташування) підрозділів логістики, проведення заходів щодо захисту, оборони, охорони, маскування їх, та необхідні для цього сили і засоби;

наявність ділянок радіаційного, хімічного і бактеріологічного (біологічного) зараження.

Дороги у смузі (районі) дій військової частини виконується розвідка з метою вибору кращих із них для використання як шляхів підвезення та евакуації.

При цьому визначаються:

напрямок, характер покриття і ступінь прохідності доріг;

ширина проїжджої частини, наявність спусків, підйомів, крутих поворотів;

стан дорожніх споруд, гатей, бродів;

обсяг робіт щодо підготовки і утримання шляхів підвезення та евакуації;

необхідна кількість будівельних матеріалів, підрозділів для ремонту шляхів підвезення та евакуації;

ділянки доріг, відкриті для спостереження повітряного і наземного противника;

наявність ділянок, заражених радіоактивними, отруйними речовинами і бактеріальними (біологічними) засобами та можливість їх об'їзду.

В зимовий час, крім того, визначаються ділянки доріг, які можуть бути занесені снігом, розшукуються місцеві матеріали для улаштування снігозахисних загороджень, а в разі необхідності встановлюються можливі місця льодових переправ через водні перешкоди.

Населені пункти і місцеві ресурси вивчаються тимчасовою модульною

групою з метою виявлення:

наявності транспортних засобів, продовольства і продовольчих тварин, пального, палива, запасів сировини, медичного майна, біологічних препаратів, засобів дезінфекції, житлового фонду, підвальних і підземних споруд, майстерень, підприємств, ремонтних і будівельних матеріалів та можливості їх використання для потреб військової частини;

кількості населення і наявності необхідних спеціалістів;

продуктивності майстерень, хлібопекарень, млинів, забійних пунктів, силових установок, лазень, пралень.

Під час визначення санітарно-епідемічного стану смуги (району) дій військової частини виявляються інфекційні захворювання серед місцевого населення, вивчаються умови його життя і побуту, санітарний стан населених пунктів, їх благоустрій і водопостачання, санітарний стан приміщень, які намічені для розквартирування підрозділів та розміщення підрозділів логістики. При цьому намічаються санітарно-профілактичні заходи, проводиться перевірка якості води місцевих джерел водопостачання.

Умови водопостачання визначаються на основі вивчення кількості і характеристик джерел водопостачання у смузі (районі) дій військової частини, їх санітарного стану, дебету джерел і якості води, способів водозабору, наявності під'їзних шляхів, захищеності від впливу різних видів зброї, можливості обладнання пунктів водопостачання чи водорозбірних пунктів, наявності місцевої тари для зберігання і підвезення води, потреби у силах і засобах для очищення води, обладнання і благоустрою джерел водопостачання

Для проведення тилової розвідки виділяються за наказом командира військової частини колісні броньовані машини підвищеної прохідності, які обладнані радіонавігаційною апаратурою; приладами радіаційної та хімічної розвідки; засобами зв'язку і приладами нічного бачення.

Тимчасову модульну групу забезпечення МтЗ очолює офіцер служби (підрозділу) логістики військової частини. До складу тимчасової модульної групи постачання МтЗ залучаються досвідчені спеціалісти з підрозділу МЗ, спеціалісти підрозділу РХБ захисту, інженерного підрозділу, медичної служби.

3.9.16. Тимчасова модульна група технічного обслуговування і відновлення (група технічної розвідки) – це орган технічної розвідки, на яку покладається вирішення наступних завдань:

пошук пошкоджених (несправних, застряглих) виробів (зразків) ОВСТ;

визначення ступеня пошкодження (відмов) ОВСТ;

визначення трудомісткості підготовчих, евакуаційних і ремонтно-відновлювальних робіт;

визначення місць розташування (розгортання) РВП військової частини;

вибір шляхів пересування (переміщення) РВП військової частини;

вибір шляхів евакуації і районів передавання (передачі) пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ РВО вищого органу військового управління;

виявлення та уточнення району (місць) зосередження найбільшої кількості ОВСТ, що виведено з ладу, і визначення їх належності;

визначення характеру та обсягу пошкоджень (проведення первинного технічного діагностування) виробу (зразка) ОВСТ, а також необхідних підрозділів для відновлення їх працездатності (бойової готовності);

рекогносцировка (уточнення) шляхів евакуації ОВСТ, району (місця) розташування (розгортання) підрозділів ТОВР військової частини;

виявлення джерел поповнення запасів МтЗ і стану місцевої промислово-економічної бази для проведення ремонту ОВСТ;

виявлення місця знаходження ОВСТ і МтЗ, які залишені противником, а також можливості їх використання; ведення радіаційної, хімічної та інженерної розвідки на шляхах евакуації, в районі розміщення (розгортання) РВП військової частини та на маршруті його переміщення (пересування);

своєчасне передавання зібраної інформації і пропозицій начальнику логістики для прийняття ним своєчасного і правильного рішення.

Для проведення технічної розвідки виділяються за наказом начальника логістики військової частини броньовані машини високої прохідності, броньовані ремонтно-евакуаційні машини (далі – БРЕМ), танкові тягачі, машини технічної допомоги (далі – МТП) та ін., які обладнані засобами діагностування, зв'язку і приладами нічного бачення.

Тимчасову модульну групу розвідки очолює офіцер підрозділу РВП військової частини. До складу тимчасової модульної групи розвідки залучаються досвідчені спеціалісти-ремонтники з РВП, спеціалісти підрозділу РХБ захисту, інженерного підрозділу, медичної служби.

Вона безперервно взаємодії з ПТС, РЕГ (РеМГ) підрозділів, а під час ведення бойових дій діє безпосередньо за підрозділами першого ешелону, які виконують головні завдання.

3.9.17. Евакуація озброєння, військової і спеціальної техніки полягає у:

швидкому виведенні ОВСТ, що підлягають ремонту, з-під вогню противника до найближчого укриття, з району (місця), якому загрожує захоплення противником, з району (зони) ураження ВТЗ (ЗМУ);

доставці ОВСТ, що виведено з ладу, до збірному пункту пошкоджених машин (далі – ЗППМ), на шляхи евакуації чи до іншого місця ремонту, до району відновлення боєздатності підрозділів військової частини, до району (місця) передавання засобам РВО вищого органу військового управління чи до місця завантаження (залізнична станція, порт, пристань, аеродром тощо) та на інші транспортні засоби;

витягуванні застряглих, засипаних, затоплених, а також підніманні перекинутих виробів (зразків) ОВСТ.

3.9.18. Організація евакуації ОВСТ включає:

визначення (прогнозування) кількості ОВСТ, що потребують евакуації у ході ведення бойових дій;

визначення (прогнозування) імовірних рубежів (районів) найбільшого

зосередження ремонтно-евакуаційного фонду;
 вибір і підготовка місць (районів) розташування (розміщення) евакуаційних підрозділів та шляхів евакуації;
 визначення порядку і термінів евакуації, постановка завдання евакуаційним силам і засобам;
 уточнення питань взаємодії евакуаційних підрозділів;
 моніторинг і надання допомоги під час виконання евакуаційних робіт у ході ведення бойових дій;
 виконання заходів з евакуації ОВСТ, що виведено з ладу у ході ведення бойових дій.

У ході ведення бойових дій на основі фактичних даних про наявність, розміщення (розташування) ОВСТ, які потребують евакуації, уточнюється порядок їх евакуації і завдання евакуаційним силами і засобам.

3.9.19. Евакуація пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ до місця призначення здійснюється на основі таких принципів:

безперервна евакуація пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ безпосередньо у ході ведення бойових дій;

евакуація ОВСТ в найближче укриття з-під вогню противника, а також з району (місця), якому загрожує захоплення противником чи нанесення по ньому ударів ВТЗ чи ЗМУ;

евакуація ОВСТ в умовах радіаційного, хімічного та біологічного (бактеріологічного) зараження після радіаційної, хімічної і біологічної (бактеріологічної) розвідки і проведення, за необхідності, часткової дезактивації, дегазації та дезінфекції виробів (зразків) ОВСТ;

витягування і буксирування (транспортування), насамперед, легко застряглих, затоплених, найважливіших для виконання завдань виробів (зразків) ОВСТ з найменшою трудомісткістю ремонтно-відновлювальних та інших робіт;

евакуація здійснюється «на себе», тобто евакуація виробів (зразків) ОВСТ виконується евакуаційними засобами того підрозділу, який буде здійснювати у подальшому відновлення (ремонт) даних виробів (зразків) ОВСТ. Передача ОВСТ здійснюється в районах (пунктах) передавання.

Евакуація ОВСТ здійснюється силами і засобами військової частини і підрозділів, евакуаційними підрозділами (РЕГ, РЯЕГ, ЕК) і замиканням похідних колон, а також евакуаційними засобами, які виконують завдання в інтересах РВП військової частини і попутним автомобільним транспортом.

Основними евакуаційними роботами є: буксирування чи транспортування, а також витягування застряглих (засипаних, затоплених, перекинутих) виробів (зразків) ОВСТ.

3.9.20. Залежно від конкретних умов підготовчі роботи можуть включати: моніторинг зараженості, дезактивацію (дегазацію), розмінування шляхів евакуації, місцевості, виробів (зразків) ОВСТ, що підлягають евакуації;

відкопування виробів (зразків) ОВСТ, обладнання виходів, настилів та анкерів, виготовлення полозів та інших додаткових пристроїв;

збирання такелажних, підготовку та установку підйомних пристроїв;
 проведення монтажно-демонтажних робіт з заміною (чи зняттям) пошкоджених (несправних) агрегатів, вузлів, складових одиниць, що утруднюють евакуацію ОБСТ.

До підготовчих робіт належить також збирання стрілецької зброї та інших засобів індивідуального користування, яке проводиться особовим складом медичного персоналу, що здійснює евакуацію з поля бою поранених з їх зброєю.

Підготовчі роботи залежно від їх складності і трудомісткості проводяться водіями (механіками-водіями), екіпажами (обслугою), особовим складом тимчасових модульних груп ТОiВ (ремонтних, ремонтно-евакуаційних, рятувально-евакуаційних груп) та евакуаційних підрозділів.

Для дезактивації і дегазації, розмінування, а також для проведення складних і трудомістких інженерних та інших робіт розпорядженням командира військової частини може виділятися особовий склад і техніка з інженерного підрозділу та підрозділу РХБ захисту, а також з бойових та інших підрозділів.

3.9.21. Евакуація виробів (зразків) ОБСТ, що виведено з ладу, їх доставляння до району (місця) ремонту, передавання чи завантаження здійснюються буксируванням чи транспортуванням тягачами евакуаційних підрозділів, а також попутним автомобільним транспортом. В окремих випадках для цього може бути використана однотипна військова техніка.

Застрягання виробів (зразків) ОБСТ, залежно від тягового зусилля, для їх витягування, трудомісткості і складності підготовчих робіт, поділяються на легкі, середні, важкі та надважкі.

3.9.22. Евакуація застряглих виробів (зразків) ОБСТ здійснюється:

легкого і середнього застрягання – засобами РВП військової частини і взводів ТОiВ підрозділів;

важкого і надважкого застрягання – засобами РВО вищого органу військового управління.

До легких належать застрягання, для ліквідування яких потрібно тягове зусилля менше половини маси виробу (зразка) ОБСТ, який витягується, а підготовчі для цього роботи можуть бути виконані водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою).

За зовнішніми ознаками до легкого застрягання слід віднести застрягання машини у болоті на глибину, яка перевищує шляховий просвіт (кліренс); застрягання у неглибокому яру, воронці, канаві, глибокому снігу; посадка машини днищем на ґрунт, каміння, пні тощо.

Можливими способами витягування у такому випадку є самовитягування (якщо машина справна), витягування одним-двома тягачами чи за допомогою лебідки тягача.

До середніх належать застрягання, для ліквідування яких потрібно тягове зусилля до півтори маси виробу (зразка) ОБСТ, який витягується, а підготовчі для цього роботи можуть бути виконані водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою) та особовим складом евакуаційного підрозділу.

За зовнішніми ознаками до середнього застрягання відносяться застрягання машини у болоті (до погону башти танка), в яру, котловані, протитанковому яру з крутими виходами; перекидання на рівному місці чи у неглибокому яру; затоплення у неглибокому водоймищі, до якого не потрібно залучати водолазів.

Можливими способами витягування є витягування тягачами чи лебідкою тягача з використанням поліспастів, зазвичай, для цього потрібний один тягач з комплектом такелажного обладнання.

До важких належать застрягання, для ліквідування яких потрібно тягове зусилля до трьох мас виробу (зразка) ОВСТ, який витягується, а підготовчі для цього роботи можуть бути виконані із залучуванням додаткового особового складу і техніки інженерних та інших підрозділів.

За зовнішніми ознаками до важкого застрягання слід віднести застрягання машини у болоті (по башту), у глибокому яру, а також яру з крутими стінками; затоплення, перекидання у глибокому водоймищі тощо.

Можливе витягування за допомогою поліспастів із залученням тягових зусиль одного чи декількох тягачів чи лебідки.

До надважких належать застрягання, для ліквідування яких потрібно тягове зусилля більше трьох мас виробу (зразка) ОВСТ, який витягується, а підготовчі для цього роботи можуть бути виконані силами і засобами інженерних підрозділів (частин) чи рятувально-пошукової служби.

За зовнішніми ознаками надважке застрягання – це перекидання у міжгір'ї чи глибокому яру з надто крутими стінками; затоплення у болоті чи водоймищі на глибині понад 10 м тощо.

Надважкі застрягання ліквідуються тягачами чи їх лебідками з використанням складних поліспастів, спеціальної інженерної техніки чи засобів флоту.

Підготовчі роботи, буксирування, транспортування і витягування ОВСТ здійснюються відповідно експлуатаційної документації і порадників з евакуації різних видів ОВСТ.

3.9.23. Евакуація ОВСТ здійснюється водіями (механіками-водіями), екіпажами (обслугою), евакуаційними силами і засобами тимчасових модульних груп, а саме: евакуаційною групою, групою технічної розвідки, ремонтно-евакуаційними групами, евакуаційною командою, замиканням похідних колон, евакуаційними засобами вищого органу військового управління, які виконують завдання в інтересах РВП військової частини, попутним транспортом (інколи - однотипними виробами (зразками) ОВСТ) в район розташування (розміщення) РВП військової частини (ЗППМ), безпосередньо, в райони (місця) передавання пошкодженого (несправного) ОВСТ засобам РВО вищого органу військового управління, на шляхи евакуації, станції (у порти, на пристані) завантаження для відправлення на ремонтні підприємства національної економіки України.

3.9.24. Евакуаційна група військової частини – це тимчасова модульна група ТОіВ, що створюється з числа особового складу РВП військової частини,

доданих підрозділів РВО вищого органу військового управління і призначена для евакуації у ході ведення бойових дій пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОБСТ по визначених шляхах евакуації на ЗППМ, на шляхи евакуації та у місця передавання пошкодженого (несправного) ОБСТ засобам РВО вищого органу військового управління, своєчасної евакуації ОБСТ з підрозділів, які обороняються в смузі забезпечення, під час їх відходу, з-під вогню противника, з районів, яким загрожує захоплення противником, витягування легкого і середнього застряглого ОБСТ, а також надання допомоги евакуаційній команді під час форсування водних перешкод, подолання підрозділами труднопрохідних ділянок місцевості, бар'єрних рубежів (гірських перевалів, дефіле тощо) та для вирішення раптово виникаючих завдань евакуації.

3.9.25. З початку ведення бойових дій, евакуаційні групи військової частини, кількість яких відповідає кількості обладнаних шляхів евакуації, розміщуються поблизу шляхів евакуації військової частини за підрозділами першого ешелону на напрямках імовірних ударів противника так, щоб забезпечити своєчасну евакуацію ОБСТ на ЗППМ військової частини з-під вогню противника і з районів, яким загрожує захоплення противником, а також на шляхи евакуації і в місця передавання пошкодженого (несправного) ОБСТ засобам РВО вищого органу військового управління.

В умовах наступальних дій більша частина тимчасових модульних груп ТОіВ військової частини висувуються до напрямку ділянки прориву військової частини.

Ці групи діють у ході ведення бойових дій, знаходячись поблизу відповідних шляхів евакуації.

3.9.26. Ремонтно-евакуаційна група військової частини – це тимчасова модульна група ТОіВ, що створюється для відновлення ОБСТ підрозділів, які виконують найбільш важливі чи самостійні завдання. РЕГ військової частини розміщуються (розташовується) поблизу шляхів евакуації із завданням буксирування (транспортування) виробів (зразків) ОБСТ, що виведено з ладу, у місця розміщення (розгортання) ЗППМ чи на шляхи евакуації вищого органу військового управління, у місця передавання ОБСТ засобам РВО вищого органу військового управління, а також витягування легкого та середнього застряглого ОБСТ з метою ремонту ОБСТ, що потребує поточного ремонту з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт.

До складу РЕГ військової частини виділяються: необхідна кількість ремонтно-евакуаційних підрозділів; автомобілі із запасами ВТМ, ЗІП і ПММ, а також інших необхідних видів МтЗ; особовий склад інженерних, медичних, підрозділів РХБ захисту.

РЕГ військової частини формуються зі складу РВП військової частини, а також доданих підрозділів ТОіР і завчасно висувуються до призначених пунктів.

3.9.27. Ремонтно-евакуаційна група батальйону – це тимчасова мобільна група ТОіВ у батальйоні, яка буксирує (транспортує) ОБСТ, що виведено з ладу

з-під вогню противника та з району (місця), яким загрожує захоплення противником, в найближче укриття, безпечний район (місце), до місця розташування (розгортання) ремонтно-відновлювальних підрозділів, що входять до цієї групи, з метою ремонту ОБСТ, що потребують поточного ремонту з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт, чи на шляхи евакуації військової частини, до місця передавання ОБСТ засобам РВО вищого органу військового управління, а також витягують легкозастраглі ОБСТ.

РЕГ батальйонів, зазвичай, створюються в підрозділах першого ешелону, що діють на головному (окремому) напрямку, в авангардах (передових та обхідних загонах) тощо.

До складу РЕГ батальйону виділяється: необхідна кількість ремонтно-евакуаційних підрозділів; автомобіль з запасами ВТМ, ЗІП і ПММ, а також інших необхідних видів МтЗ; особовий склад інженерних, медичних, підрозділів РХБ захисту.

Начальником РЕГ призначається командир взводу ТОіВ батальйону.

3.9.28. Ремонтна група - це тимчасова модульна група, яка призначена для ремонту виробів (зразків) ОБСТ в місцях виведення їх з ладу чи найближчих укриттях і діє у районах очікуваних масових втрат ОБСТ. Така група може створюватися за рахунок підрозділів ТОіР різних ланок і діє аналогічно РЕГ.

РемГ військової частини (підрозділу) розміщується в прогнозованих районах (місцях) масових втрат ОБСТ у готовності до ремонту пошкоджених (непрацездатних) виробів (зразків) ОБСТ, використовуючи місцеву промислову базу з різними формами власності.

Ремонтні засоби, виділені до складу РЕГ чи ремонтних груп (РемГ) підрозділу військової частини, здійснюють поточний ремонт ОБСТ в місцях виведення їх з ладу і в найближчих укриттях. РЕГ відрізняється від РемГ наявністю тягача.

Ремонтно-евакуаційні чи ремонтні групи підрозділів, які мають відділення технічного обслуговування, створюються у всіх видах бойових дій.

3.9.29. Рятувально-евакуаційна група військової частини – це тимчасова модульна група ТОіВ, яка призначається для забезпечення переправ бойових машин під водою, по глибоких бродах, на плаву.

РяЕГ включає управління, рятувальну та евакуаційну команду. До складу РяЕГ можуть залучатись спеціалісти інженерної служби, зв'язку, РХБ захисту, медичного та інших підрозділів.

РяЕГ формується за рахунок підрозділів військової частини і військових частин другого ешелону, а також доданих на підсилення підрозділів РВО вищого органу військового управління на період форсування водних перешкод. При цьому рятувальна команда в РяЕГ формується в основному за рахунок інженерних підрозділів.

Підготовлена до роботи РяЕГ висувається до переправи завчасно, за підрозділом, переправу якому забезпечує ця група.

3.9.30. Евакуаційна команда створюється з числа особового складу РВП військової частини, підрозділів ТОіР підрозділів другого ешелону, а також доданих на підсилення підрозділів РВО вищого органу військового управління на період форсування водних перешкод.

Для забезпечення організованого форсування водної перешкоди штаб військової частини організовує на переправах комендантську службу, яка складається з коменданта ділянки форсування, в межах якої може бути організовано декілька переправ, і керівника кожної переправи.

3.9.31. Рятувально-евакуаційна група та евакуаційна команда військової частини (із залученням деяких підрозділів РВО вищого органу військового управління) евакуйовують пошкоджені ОБСТ з маршрутів руху, переправи у найближчі укриття. Рятувально-евакуаційна група створюється для забезпечення переправ військової техніки на плаву, під водою чи по глибокому броду, а евакуаційна команда – для забезпечення інших видів переправ ОБСТ, а також для подолання підрозділами труднопрохідних ділянок місцевості.

3.9.32. Евакуаційні засоби, що входять до складу замикання похідних колон підрозділів, здійснюють буксирування пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОБСТ з маршрутів руху в найближчі укриття і витягування легкозастраглого ОБСТ.

Евакуаційні засоби замикання похідних колон військової частини здійснюють буксирування чи транспортування пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОБСТ до найближчого ЗППМ чи до району відпочинку (зосередження), а також витягування виробів (зразків) ОБСТ середнього застрягання.

Евакуаційні засоби, що виконують завдання в інтересах РВП військової частини, евакуйовують ОБСТ зі шляхів евакуації військової частини, з укриття та інших місць евакуації на ЗППМ військової частини, а також на шляхи евакуації вищого органу військового управління чи у визначені місця для передавання ОБСТ.

3.9.33. Ремонт виробу (зразка) озброєння, військової і спеціальної техніки – комплекс операцій для відновлення справного чи працездатного стану і відновлення ресурсів виробу (зразка) ОБСТ чи його складових.

Ремонт виробу (зразка) ОБСТ є фазою стадії життєвого циклу «підтримка», і його здійснюють тільки для виробів (зразків) ОБСТ, що підлягають відновленню (ремонту).

Відновлення (ремонт) виробів (зразків) ОБСТ покладається на підсистему підтримки («забезпечувальну підсистему»). Підсистема ремонту виробу (зразка) ОБСТ може бути створена як складова частина такої підсистеми підтримки, для складних виробів (зразків) ОБСТ — доповнення до системи їхнього технічного обслуговування.

Підсистему ремонту та її елементи розроблюють, реалізують і використовують у рамках інтегрованої логістичної підтримки (далі — ЗЛП)

виробів (зразків) ОВСТ згідно з ДСТУ В-П 15.005.

3.9.34 Під час розроблення виробу (зразка) ОВСТ питання його підсистеми ремонту вирішують:

- створенням нової підсистеми ремонту;
- адаптацією чи використанням існуючої підсистеми ремонту.

Підсистема ремонту, як і підсистема підтримки, може бути створена одна для декількох типів виробів (зразків) ОВСТ. Основу підсистеми ремонту складають підприємства-виробник виробу (зразка) ОВСТ та спеціалізовані ремонтні підприємства, а також ремонтні підприємства МО України чи ремонтно-відновлювальні органи військових частин та вищого органу військового управління.

Ремонтно-відновлювальні органи поділяють на постійні та тимчасові, стаціонарні та рухомі (виїзні ремонтні бригади, пересувні ремонтні майстерні, тимчасові модульні групи ТОіР тощо).

Підсистема ремонту виробу (зразка) ОВСТ може мати власну підсистему підтримки (для забезпечення ремонту потрібними запасними частинами, інструментом, приладдям та матеріалами (далі — ЗІП), обладнанням, ресурсами тощо).

3.9.35. У загальному випадку підсистема ремонту виробу (зразка) ОВСТ — це сукупність інфраструктури, засобів діагностування і ремонту, засобів технологічного оснащення (зокрема нестандартизованого обладнання згідно з ДСТУ В-П 15.501), конструкторської і технологічної документації на виріб (зразок) ОВСТ, підсистеми підтримки ремонту, спеціалістів-ремонтників та інших спеціалістів.

Ефективність підсистеми ремонту оцінюють як здатність відновлювати (ремонтувати) вироби (зразки) ОВСТ і забезпечувати встановлений рівень їх готовності за оптимальних (мінімальних) витрат часу і ресурсів. Показники ефективності підсистеми ремонту визначається згідно з ГОСТ 18322.

3.9.36. Ремонт здійснюють для забезпечення оптимального рівня (коефіцієнта) готовності виробів (зразків) ОВСТ, переведенням їх з непрацездатного (несправного) стану до працездатного (справного) за певний проміжок часу.

Потреба в ремонті виникає внаслідок:

- бойових пошкоджень, отриманих у ході ведення бойових дій;
- пошкоджень, отриманих після аварій та катастроф;
- виникнення відмов (дефектів) чи збоїв апаратної чи програмної компоненти виробів (зразків) ОВСТ упродовж їх експлуатації (використання);
- вичерпання ресурсу виробу (зразка) ОВСТ та його складових одиниць, які не можуть бути замінені чи які за своїм технічним станом не забезпечують необхідні тактико-технічні характеристики;
- критичних умов використання;
- порушень вимог нормативно-технічної (експлуатаційної) документації.

Під час відновлення технічний ресурс виробу (зразка) ОВСТ та його складових одиниць (комплектувальних виробів) відновлюють повністю чи частково (до встановленого значення).

3.9.37. Ремонт здійснюють відповідно до нормативно-технічної (експлуатаційної, ремонтної, конструкторської) документації.

В експлуатаційній (ремонтній) документації на виріб (зразок) ОВСТ передбачаються види і періодичність ремонтів упродовж стадії життєвого циклу «використання», трудомісткість цих ремонтів, критерії поставлення виробу (зразка) ОВСТ на ремонт, опис типових відмов (дефектів) і методів відновлення працездатності (справності), дозволені відхилення параметрів після ремонту, вимоги щодо збирання та оброблення інформації про відмови (дефекти), збоїв, пошкодження, тривалість та вартість ремонтів.

Ремонт має бути економічно доцільним стосовно витрат на життєвий цикл виробу (зразка) ОВСТ. Якщо ремонт недоцільний, виріб (зразок) ОВСТ підлягає списанню та утилізації. Після розбирання виробу (зразка) ОВСТ його складові одиниці (частини) можуть бути використані для відновлення (ремонту) інших виробів (зразків) ОВСТ (за рішенням вищого органу військового управління в межах його повноважень).

3.9.38. Завданнями ремонту ОВСТ у ході ведення бойових дій є усунення пошкоджень (відмов), що виникли на výroбах (зразках) ОВСТ і потребують ремонту, а також переведення ОВСТ з непрацездатного у працездатний стан.

Організація ремонту ОВСТ залежить, насамперед, від прийнятої системи ремонту, характеру та трудомісткості ремонтно-відновлювальних робіт, а також від обраного методу ремонту.

Ремонт у ході ведення бойових дій спрямований на приведення пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ у працездатний стан, а за можливості – і в справний стан чи відновлення ресурсу ОВСТ, що не мають чи мають недостатній його запас.

3.9.39. Підсистема ремонту ОВСТ повинна відповідати наступним вимогам: забезпечення підтримання в строю максимальної кількості ОВСТ; можливість застосування системи як у мирний, так і в воєнний час без істотної перебудови; забезпечення максимальної простоти та однаковості планування, обліку, звітності і моніторингу всіх заходів, які передбачені підсистемою ремонту.

Вимоги до підсистеми ремонту виробів (зразків) ОВСТ повинні бути адаптовані до рівня складності виробів (зразків) ОВСТ та спрямовані на зниження витрат часу і ресурсів для проведення ремонту.

3.9.40. Підсистема ремонту ОВСТ повинна забезпечувати: скорочення часу перебування ОВСТ у ремонті; економію запасних частин і матеріалів, які

необхідні під час ремонту ОБСТ; рівномірне завантаження підрозділів РВП відповідно до призначення і виробничих можливостей; постійну інформованість командира військової частини (підрозділу) щодо технічного стану ОБСТ.

3.9.41. Ремонт пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОБСТ організовується за наступними принципами:

ремонт ОБСТ здійснюється безперервно і безпосередньо у ході ведення бойових дій за можливості у місцях виведення з ладу, а також у найближчому укритті і на ЗППМ військової частини;

РВП військової частини повинен проводити поточний ремонт з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт, чим нижче ланка РВО, тим менша трудомісткість ремонтно-відновлювальних робіт встановлюється для нього. В першу чергу, ремонтуються найважливіші ОБСТ з найменшою трудомісткістю робіт для підтримання боєздатності військової частини (підрозділів);

ремонт пускових установок ракетних і зенітних комплексів, машин (засобів) управління і розвідки, станцій наведення ракет тощо, проводиться позачергово;

ремонт ОБСТ у ході ведення бойових дій проводиться з трудомісткістю, який забезпечує надійне застосування під час виконання завдань з подальшим проведенням всього обсягу необхідних ремонтно-відновлювальних робіт, а у випадку застосування противником ЗМУ ремонт ОБСТ проводиться після евакуації і спеціального оброблення;

відрив підрозділів РВП військової частини (підрозділів) від бойових порядків військової частини (підрозділів) повинен бути таким, щоб забезпечити прибуття його основної частини в установлений термін до військової частини (підрозділів) та приступити до виконання нового завдання.

3.9.42. Побудова (конструкція) виробів (зразків) ОБСТ, їх складових одиниць (комплектувальних виробів) та складу ЗІП, повинні мати вплив на технологічність, ремонтпридатність та ефективність підсистеми ремонту.

Побудова (конструкція) виробів (зразків) ОБСТ повинна передбачати:

можливість усунення наслідків бойових пошкоджень і відновлення тимчасової працездатності (часткової функціональності) виробів (зразків) ОБСТ, достатньої для виконання поставлених бойових завдань водіями (механіками-водіями), екіпажами (обслугою);

можливість відновлення основних складових частин виробів (зразків) ОБСТ за рахунок інших складових одиниць для відновлення тимчасової працездатності (часткової функціональності) виробів (зразків) ОБСТ;

мінімізацію номенклатури запасних складових одиниць (комплектувальних виробів) і матеріалів, які комплектують ЗІП;

спрощення методів дефектації, діагностування та відновлення (ремонту), доступність систем, складових одиниць і деталей;

зниження впливу відмов (дефектів), збоїв та пошкоджень на тимчасову працездатність (часткову функціональність) виробів (зразків) ОБСТ через

використання надмірності (дублювання, резервування), посилення захисту найбільш вразливих та важливих складових одиниць, вузлів, агрегатів тощо;

адаптацію до типів і ступенів бойових пошкоджень, їх усунення за допомогою розроблених (визначених) методів.

Для забезпечення технологічності, ремонтпридатності виробів (зразків) ОВСТ та ефективності відновлення (ремонту) потрібно застосовувати підходи які використовуються під час проектування їх побудови (конструкції):

модульність побудови (конструкції);

уніфікованість та взаємозамінність складових одиниць (комплектувальних виробів);

дублювання і резервування складових одиниць у межах виробу (зразка) ОВСТ, а вузлів, деталей — у межах його складових одиниць;

використання вбудованого приладдя технічного діагностування та моніторинг виробів (зразків) ОВСТ.

Процес забезпечення ремонтпридатності виробів (зразків) ОВСТ розглядається відносно всіх стадій життєвого циклу.

3.9.43. Організація ремонту озброєння, військової і спеціальної техніки включає:

прогнозування імовірної кількості ОВСТ, що можуть бути виведення з ладу та розподіл їх за видами ремонту;

прогнозування імовірного рубежу (району) найбільшого (масового) виведення ОВСТ з ладу;

вибір і підготовку місця (району) розміщення (розташування) і маршруту пересування РВП військової частини;

визначення порядку, зокрема термінів ремонту ОВСТ;

постановку завдання РВП військової частини.

У ході ведення бойових дій порядок ремонту і завдання РВП військової частини уточнюються на основі фактичних даних щодо наявності, стану і розміщення ОВСТ, що виведення з ладу.

Ремонт ОВСТ у ході ведення бойових дій здійснюється силами і засобами тимчасовий модульних груп ТОіВ і замиканням похідних колон – під час здійснення маршу своїм ходом, а також основними силами і засобами РВП військової частини, на які покладено завдання щодо проведення поточного ремонту з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт, а при наявності часу середній ремонт виконується у РВП військової частини на готових агрегатах.

Своєчасне та якісне виконання завдань з ремонту ОВСТ РВП військової частини у мирний час досягається всебічною технологічною підготовкою підрозділів ТОіР, правильною їх організацією і систематичним моніторингом якості виконуваних ремонтно-відновлювальних робіт.

3.9.44. Технологічний процес підготовки підрозділів РВП військової частини включає:

підготовку спеціалістів з ремонту ОВСТ, його складових одиниць і

правильне розміщення (розташування) спеціалістів-ремонтників за видами ремонтно-відновлювальних робіт;

забезпечення нормативно-технічною документацією;

забезпечення засобами технологічного оснащення і їх своєчасну підготовку до роботи;

створення і підтримку необхідного запасу агрегатів, вузлів, деталей і матеріалів відповідно до виробничого завдання;

оснащення виробничих приміщень, елементів парку, а також рухомих майстерень технічного обслуговування, діагностування і ремонту засобами технологічного оснащення відповідно до їх призначення;

раціональну організацію та оснащення робочих місць.

Технологічний процес ремонту ОБСТ, а також технологічного обладнання, що застосовується під час проведення ремонту, визначається Керівництвом (посібником) з військового ремонту ОБСТ та технічними умовами на проведення ремонту (тимчасовими технічними умовами на ремонт ОБСТ на особливий період) та іншою ремонтною документацією.

3.9.45. Моніторинг за дотриманням технологічного процесу і технічних умов під час проведення військового ремонту ОБСТ включає:

перевірку технічного стану і комплектності ОБСТ, яке підлягає ремонту, і його складових одиниць;

моніторинг виконання основних операцій чи групи послідовних операцій з ремонту ОБСТ і його складових одиниць;

перевірку (випробування) відремонтованих виробів (зразків) ОБСТ і їх складових одиниць.

3.9.46. Трудомісткість ремонту – один з показників комплексного чи спеціалізованого ремонту ОБСТ, виробничої діяльності певного РВО, який здійснює цей ремонт. Даний показник характеризує витрати часу РВО під час проведення ремонту певного виду пошкоджених (непрацездатних) виробів (зразків) ОБСТ, з залученням необхідної спеціалістів-ремонтників відповідного профілю.

Значення трудомісткості певного виду ремонту того чи іншого типу ОБСТ встановлюється, на основі дослідних даних, які відповідають умовам певної кваліфікації залучуваних спеціалістів-ремонтників, реальних можливостей використовуваного ремонтно-технологічного обладнання, достатнього рівня забезпеченості РВО матеріально-технічними засобами і ремонтними комплектами тощо.

Чим менше трудомісткість ремонту певного виду ОБСТ, тим вище продуктивність РВО і навпаки.

3.9.47. Виробничі можливості РВП – це середня кількість відремонтованого ОБСТ певним підрозділом за якийсь проміжок часу, наприклад, за добу, без врахування випадкових чинників, які можуть впливати на роботу даного підрозділу.

В загальному випадку призначення того чи іншого виду ремонту ОВСТ визначається його технічним станом.

3.9.48. Види ремонту виробів (зразків) ОВСТ класифікують за ознаками за:
етапом існування;
періодичністю;
трудомісткістю робіт (ступенем відновлення ресурсу);
місцем проведення.

За етапом існування види ремонту виробів (зразків) ОВСТ поділяють на – дослідний і серійний (масовий).

Дослідний ремонт виробів (зразків) ОВСТ проводять після розроблення нормативно-технічної (експлуатаційної, ремонтної, технологічної, тощо) документації на проведення даного ремонту.

На основі розробленої ремонтної документації готують дослідне ремонтне підприємство для дослідного ремонту. За результатами дослідного ремонту здійснюють коригування ремонтної документації. За трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт дослідний ремонт може бути регламентований, середній і капітальний ремонти.

Випробування дослідних ремонтних виробів (зразків) ОВСТ проводять згідно з ДСТУ В-П 15.210.

Серійний (масовий) ремонт виробів (зразків) ОВСТ розпочинають після затвердження нормативно-технічної (ремонтної) документації для серійного (масового) ремонтного виробництва. Серійний (масовий) ремонт характеризують обсягом випуску, коефіцієнтом закріплення операцій. Ремонтне підприємство залежно від кількості виробів (зразків) ОВСТ у партії чи серії може бути дрібносерійним, середньосерійним і багатосерійним.

В воєнний час (особливий період) серійний (масовий) ремонт виробів (зразків) ОВСТ може бути розгорнутий на неспеціалізованих ремонтних підприємствах

3.9.49. За періодичністю види ремонту виробів (зразків) ОВСТ поділяють на: плановий (періодичний) і неплановий (неперіодичний).

Плановий ремонт — вид ремонту, необхідність проведення якого визначена в експлуатаційній документації. Зазвичай, плановими ремонтами є поточний, регламентований, середній і капітальний ремонти .

Неплановий ремонт — ремонт, що здійснюють без попереднього призначення.

Періодичний ремонт — ремонт, що здійснюють через певний проміжок часу чи наробітку. Періодичний ремонт є плановим.

Неперіодичний ремонт — ремонт, що не залежить від проміжків часу чи наробітку. Неперіодичний ремонт, зазвичай, є неплановим.

3.9.50. За трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт види ремонту виробів (зразків) ОВСТ поділяють на: оперативний (аварійний); ремонт бойових

пошкоджень; поточний; регламентований; середній; капітальний; комплексний і за технічним станом.

3.9.51. Оперативний (аварійний) ремонт (далі – ОР) згідно ДСТУ STANAG 2418 займає важливе місце для відновлення виробів (зразків) ОВСТ, який можна розглядати як ключовий чинник підтримання бойових спроможностей у ході ведення бойових дій, а також може бути корисним і в мирний час.

Оперативний (аварійний) ремонт заснований на кваліфікації, досвіді та навичках водіїв (механіків-водіїв), екіпажів (обслуги) і може реалізовувати нетрадиційні методи ремонту (такі, що не відповідають вимогам експлуатаційній (ремонтній) документації для відновлення тимчасової працездатності (часткової функціональності) виробів (зразків) ОВСТ.

Операції оперативного (аварійного) ремонту мають бути обов'язково задокументовані в будь-який зручний спосіб. Рекомендована форма для документування оперативного (аварійного) ремонту — згідно з ДСТУ STANAG 2418.

Згідно з ДСТУ STANAG 2418 для спільних дій у НАТО країни розробляють однакові методи і засоби для оперативного (аварійного) ремонту. Рішення щодо проведення ОР виробів (зразків) ОВСТ приймає уповноважена особа.

Виділяють три основних типи оперативного (аварійного) ремонту:

імпровізований (нетрадиційний) ремонт, який забезпечує потрібну якість та надійність і дозволяє подальшу експлуатацію (використання) виробів (зразків) ОВСТ згідно з експлуатаційної документації без проведення в подальшому додаткових ремонтно-відновлювальних робіт;

імпровізований (нетрадиційний) ремонт, який, по суті, є короткочасним і дозволить виконувати поставлені бойові завдання до проведення звичайного ремонту;

імпровізований (нетрадиційний) ремонт, який здійснюють для швидкого повернення виробів (зразків) ОВСТ до застосування (використання).

Оперативний (аварійний) ремонт може не відповідати вимогам експлуатаційній (ремонтній) документації, що необхідний для підтримання бойових спроможностей у ході ведення бойових дій. Цей тип ремонту ще визначають як ремонт бойових пошкоджень.

Важливим є проведення технічного аналізу пошкоджених виробів (зразків) ОВСТ. Такий аналіз надає можливість оцінити та класифікувати отримані пошкодження та визначити методи їх усунення, зокрема через внесення змін у побудову (конструкцію) виробу (зразка) ОВСТ.

У мирний час технічний аналіз може бути проведено після комп'ютерного моделювання бойових та інших пошкоджень (відмов) під час проектування виробу (зразка) ОВСТ. Також для визначення методів оперативного (аварійного) ремонту виробу (зразка) ОВСТ можуть бути використані результати полігонних випробувань дослідних виробів (зразків) ОВСТ.

3.9.52. Ремонт бойових пошкоджень (далі – БПР) – ремонт, що швидко

здійснюють у бойових умовах для повернення виробів (зразків) ОВСТ у стан, який дозволить виконувати бойове завдання. Зазвичай, ремонт бойових пошкоджень виконують водії (механіки-водії), екіпажі (обслуга).

БПР є різновидом оперативного (аварійного) ремонту.

Методи, способи і засоби проведення операцій з ремонту бойових пошкоджень розробляють на основі досвіду бойових дій.

Для швидкого усунення бойових пошкоджень доцільно розробляти БПР-набори. БПР-набори можуть бути у складі ЗІП і вміщувати запасні складові частини (комплектувальні вироби), обладнання, приладдя, матеріали, які дозволить швидко відновлення основних функцій виробу (зразка) ОВСТ (мобільність, вогнева міць, керованість основними функціональними системами тощо).

Рекомендований у НАТО підхід до навчання водіїв (механіків-водіїв) екіпажів (обслуги) методам, способам і проведенням операціям БПР — відповідно до ДСТУ STANAG 2418.

3.9.53. Поточний ремонт (далі – ПР) — ремонт, який виконують для забезпечення чи відновлення працездатності виробів (зразків) ОВСТ, і він полягає у заміні та відновленні їх окремих складових одиниць (частин).

ПР виконує водій (механік-водій), екіпаж (обслуга), який відповідальний за експлуатування (використання) виробу (зразка) ОВСТ, чи ремонтно-відновлювальний підрозділ військової частини.

ПР здійснюють відповідно до вимог експлуатаційної документації, зазвичай, з використанням одиночного (далі — ЗІП-О) чи групового комплектів ЗІП (далі — ЗІП-Г) до виробів (зразків) ОВСТ.

3.9.54. Регламентований ремонт (далі – РР) — це вид ремонту, що здійснюють з періодичністю та в обсязі встановленими в нормативно-технічній (ремонтній) документацією незалежно від технічного стану виробів (зразків) ОВСТ на момент початку ремонту.

РР рекомендовано піддавати виріб (зразок) ОВСТ, які тривалий час перебував на довгочасному зберіганні (через 9-11 років) незалежно від його наробітку, проводиться бригадою (групою) підприємства-виробника.

Трудомісткість робіт, які виконують під час проведення регламентованого ремонту, і перелік складових одиниць виробу (зразка) ОВСТ, що підлягають заміні, визначено у нормативно-технічній (ремонтній) документації на регламентований ремонт.

Регламентований ремонт може бути проведено згідно з нормативно-технічній (ремонтній) документацією на капітальний ремонт

3.9.55. Середній ремонт (далі – СР) – ремонт, який виконують для відновлення справного (працездатного) стану і часткового відновлення технічного ресурсу (40-60 %) виробу (зразка) ОВСТ із заміною чи відновленням складових одиниць обмеженої номенклатури (не більше ніж 50 %), з моніторингом технічного стану відповідно нормативно-технічній (ремонтній)

документації на середній ремонт і за потреби проводять їм поточний ремонт, силами ремонтно-відновлювальних органів вищого органу військового управління (в деяких випадках, військової частини).

До середнього ремонту виріб (зразок) ОВСТ передається з водієм (механіком-водієм), екіпажем (обслугою), з обліку не знімаються і після ремонту, повертаються до свого підрозділу.

3.9.56. Капітальний ремонт (далі – КР) – це ремонт, який виконують для відновлення справного (працездатного) стану, відновлення повного чи близького до повного технічного ресурсу (не менше 80 %) виробу (зразка) ОВСТ із заміною чи відновленням будь-яких його складових одиниць, зокрема і базових. Під час проведення капітального ремонту проводять повне розбирання виробу (зразка) ОВСТ, defeкацію та діагностування всіх його складових частин, їх заміну чи ремонт, регулювання і випробування, з відповідним моніторингом їх технічного стану відповідно нормативно-технічної (ремонтної) документації на капітальний ремонт, силами ремонтних підприємств.

До капітальний ремонту виріб (зразок) ОВСТ передається без водія (механіка-водія), екіпажу (обслуги), знімається з обліку в військовій частині і після ремонту можуть бути зарахований в резерв вищого органу військового управління.

3.9.57. Залежно від технічного стану складових одиниць виробу (зразка) ОВСТ чи характеру бойових та інших пошкоджень на виробі (зразку) ОВСТ можна проводити одночасно кілька видів ремонту. Такий ремонт є комплексним і, зазвичай, його проводять для складного виробу (зразка) ОВСТ.

Комплексний ремонт виробу (зразка) ОВСТ можуть проводити кілька ремонтних бригад (груп) відповідно до їхньої спеціалізації.

За технічним станом може бути проведено ОР, ПР, РР, СР чи КР виробу (зразка) ОВСТ.

За ступенем відновлення ресурсу ремонт поділяють на ПР, СР і КР.

3.9.58. Ремонт за технічним станом є неплановим (неперіодичним) ремонтом, якщо необхідність його проведення виникла у результаті несправності (відмови), яка не дозволяє подальшу експлуатацію (використання) виробу (зразка) ОВСТ.

Трудомісткість непланового (неперіодичного) ремонту визначають залежно від технічного стану виробу (зразка) ОВСТ.

3.9.59. За місцем проведення види ремонту виробу (зразка) ОВСТ поділяють на: шеф-ремонт; заводський; військовий і спеціалізований.

Шеф-ремонт – ремонт виробу (зразка) ОВСТ, який виконують спільно ремонтне підприємство і підприємство-виробник чи підприємства-виробники.

Заводський ремонт – ремонт виробу (зразка) ОВСТ, який виконують на ремонтних підприємствах Міністерства оборони чи на підприємстві-виробнику, коли вибір (зразок) знімають з експлуатації для виконання ремонту.

Військовий ремонт – ремонт виробу (зразка) ОВСТ у місцях розміщення чи базування військової частини чи у місцях розташування несправних виробів (зразків) ОВСТ силами і засобами РВП військової частини, а також бригадою ремонтного підприємства чи підприємства-виробника.

Спеціалізований ремонт – ремонт виробу (зразка) ОВСТ, який виконують за окремою чи окремими номенклатурами їх складових частин відповідно до цільового призначення ремонтно-відновлювального підрозділу чи підприємства.

Комплексний ремонт – ремонт виробу (зразка) ОВСТ, який виконують за всією номенклатурою їх складових частин, поєднаний за місцем і часом його проведення.

3.9.60. За методами проведення ремонт виробу (зразка) ОВСТ поділяють на: знеособлений; незнеособлений; агрегатний; повузловий; комбінований (змішаний); паралельний; послідовний; паралельно-послідовний.

Знеособлений метод – метод ремонту виробу (зразка) ОВСТ, коли не зберігається належність відремонтованих складових частин виробу (зразка) ОВСТ.

Незнеособлений метод – метод ремонту виробу (зразка) ОВСТ, коли зберігається належність відремонтованих складових частин виробу (зразка) ОВСТ.

Агрегатний метод – метод ремонту вибору (зразка) ОВСТ, коли несправні агрегати замінюють новими чи заздалегідь відремонтованими.

Комбінований метод – метод ремонту виробу (зразка) ОВСТ та його складових частин, коли під час ремонту одночасно використовуються знеособлений та незнеособлений методи ремонту.

Паралельний метод – метод ремонту групи виробів (зразків) ОВСТ, коли одночасно виконується ремонт зазначеної групи виробів (зразків) ОВСТ.

Послідовний метод – метод ремонту групи виробів (зразків) ОВСТ, коли кожний виріб (зразок) надходить у ремонт після завершення ремонту попереднього виробу (зразка) ОВСТ.

Паралельно-послідовний метод – метод ремонту групи виробів (зразків) ОВСТ, коли всю групу поділяють на підгрупи, в яких ремонтно-відновлювальні роботи виконують послідовним методом.

При незнеособленому методі ремонту несправні вузли та агрегати, які знімаються з виробів (зразків) ОВСТ, не знеособлюються і після ремонту знову встановлюються на ОВСТ, з яких були зняті.

ОВСТ перебувають у ремонті, поки не будуть відремонтовані всі вузли та агрегати, які були зняті з них.

Отже, основним недоліком незнеособленого методу ремонту є тривале перебування виробу (зразка) ОВСТ у ремонті.

Застосування цього методу ремонту обумовлюється відсутністю зворотних агрегатів і вузлів чи порушенням принципу взаємозамінності.

Тому цей метод ремонту застосовується досить рідко і, найчастіше, у ремонтно-відновлювальних підрозділах, які мають невелику програму.

При застосуванні агрегатного методу ремонту несправні вузли та агрегати,

які знімаються з виробу (зразка) ОВСТ, знеособлюються і замість них встановлюються нові чи завчасно відремонтовані.

Для здійснення агрегатного методу ремонту необхідні такі умови: побудова (конструкція) виробу (зразка) ОВСТ повинна передбачати знеособленість всіх головних агрегатів, вузлів та окремих деталей; ремонтно-відновлювальний підрозділ повинен мати резерв (зворотній фонд) агрегатів, вузлів та окремих деталей.

Агрегатний метод ремонту у порівнянні з незнеособленим має ряд переваг, а саме: значно скорочується час перебування виробу (зразка) ОВСТ у ремонті, оскільки у даному випадку визначається тільки тривалістю монтажно-демонтажних робіт; підвищується продуктивність РВП військової частини за рахунок спрощеної організації виробництва; скорочуються виробничі площі монтажно-демонтажних ділянок, оскільки зняті агрегати не розбираються, а замінюються у зібраному стані; зменшується потреба у складному спеціальному обладнанні і у висококваліфікованих спеціалістах.

У разі комбінованого (змішаний) методу ремонту частина агрегатів і вузлів виробу (зразка) ОВСТ ремонтується, а частина замінюється готовими. Комбінований (змішаний) метод застосовується, якщо у побудові (конструкції) виробу (зразка) ОВСТ не повністю витриманий принцип взаємозамінності чи відсутні зворотні агрегати.

Основним методом ремонту ОВСТ є агрегатний, що забезпечує найбільш швидкий та якісний ремонт.

3.9.61. Залежно від характеру пошкоджень (відмов), складності і трудомісткості ремонтно-відновлювальних робіт можуть проводитись такі види ремонту:

для виробів (зразків) ОВСТ – оперативний (аварійний), поточний, регламентований, середній та капітальний ремонт;

для агрегатів – поточний і капітальний.

Види ремонту для конкретних виробів (зразків) ОВСТ та їх агрегатів, механізмів, вузлів, характер та трудомісткість робіт для кожного виду ремонту, технічні умови і технологічні процеси, норми витрат запасних частин устанавлюються нормативно-технічною документацією.

3.9.62. Вид ремонту складових одиниць ОВСТ визначається їх технічним станом відповідно до вимог НТД. Якщо за технічним станом основні складальні одиниці ОВСТ потребують капітального ремонту, а інші складові одиниці не виробили встановленого до капітального ремонту ресурсу, то ремонт цих складових одиниць проводиться в обсязі, що забезпечує відновлення ресурсу до чергового планового ремонту основної складеної одиниці ОВСТ.

Вибір способу залежить від конструкторських особливостей ОВСТ, характеру пошкоджень (відмов), співвідношення трудомісткості різних видів ремонтно-відновлювальних робіт, структури підрозділу ТОіР та інших чинників.

При цьому організація ремонту складових одиниць комплексних виробів (зразків) ОВСТ покладається на відповідних начальників служб.

3.9.63. Організація ремонту озброєння, військової і спеціальної техніки включає: прогнозування імовірної кількості ОВСТ, що можуть бути виведено з ладу та розподіл їх за видами ремонту; прогнозування імовірного району найбільшого (масового) виведення ОВСТ з ладу; вибір і підготовку місця (району) розташування і маршруту пересування РВП військової частини; визначення порядку, зокрема термінів, ремонту ОВСТ; постановку завдання РВП військової частини.

3.9.64. У ході ведення бойових дій ремонт ОВСТ допускається проводити в скороченому обсязі з виконанням тільки тих робіт, які дозволяють використовувати ОВСТ за функціональним призначенням, але з обов'язковим завершенням інших робіт після виконання бойового завдання.

У ході ведення бойових дій порядок ремонту і завдання РВП військової частини уточнюються на основі фактичних даних щодо наявності, стану і розміщення (розташування) ОВСТ, що виведено з ладу.

Ремонт ОВСТ у ході ведення бойових дій здійснюється силами і засобами тимчасовий модульних груп ТОіВ і замикань похідних колон – під час здійснення маршу своїм ходом, основними силами і засобами РВП військової частини, на які покладено завдання щодо проведення поточного ремонту з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт, а інколи, по деяких видах ОВСТ, при наявності часу – і середній ремонт на готових агрегатах.

3.9.65. Ремонтні засоби, виділені до складу технічного замикання похідних колон військової частини і підрозділів здійснюють поточний ремонт з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт на місці виведення ОВСТ з ладу чи в найближчому укритті, що розташовано поблизу маршруту руху колони.

Порядок і тривалість роботи підрозділів РВП військової частини, які виділені для замикання похідної колони підрозділу, визначається заступником командира підрозділу з озброєння, а військової частини – начальником логістики.

3.9.66. Замикання похідної колони створюється у військовій частині і підрозділах під час пересування своїм ходом (маршем).

До складу замикання похідної колони підрозділу включаються взвод ТОіВ в повному складі, медичні засоби, автомобілі з військово-технічним майном і з ПММ.

Начальником замикання призначається заступник командира підрозділу з озброєння.

До складу технічного замикання похідної колони військової частини включаються ремонтний взвод і тягачі з ремонтно-відновлювального підрозділу військової частини, автомобілі з ВТМ, з ПММ, а також медичні засоби.

Начальником замикання похідної колони військової частини призначається представник РВП військовій частини.

3.9.67. На замикання похідної колони, крім завдання з виконання евакуації ОВСТ, покладається:

у підрозділі:

встановлення причин виведення ОВСТ з ладу;

надання технічної допомоги водіям (механікам-водіям), екіпажам (обслузі) щодо ремонту ОВСТ на маршруті руху, а також щодо технічного обслуговування і ремонту на привалах і у районі відпочинку (зосередження);

видача водіям (механікам-водіям), екіпажам (обслузі) запасних частин;

позначення на карті і доповідь командира підрозділу і заступнику командира з озброєння про місцезнаходження ОВСТ, що виведено з ладу;

у військовій частині:

встановлення причин виведення ОВСТ з ладу і ремонт ОВСТ на маршруті руху чи в найближчому укритті;

дозаправлення ОВСТ ПММ, які відстали і відновлюються силами і засобами замикання;

направлення і супроводження відсталих в дорозі та відремонтованих ОВСТ до своїх підрозділів.

позначення на карті і доповідь командира підрозділу і начальнику логістики про місцезнаходження ОВСТ, що виведено з ладу;

3.9.68. Тимчасові модульні групи ТОіВ військової частини здійснюють поточний ремонт з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт ОВСТ на місці виведення з ладу чи в найближчому укритті.

Тимчасова модульна група ТОіВ військової частини створюються для відновлення ОВСТ підрозділів, що виконують найважливіші чи самостійні завдання. До складу тимчасової модульної групи ТОіВ військової частини можуть виділятися ремонтний взвод, автомобіль з МтЗ, з ПММ, тягачі, а також особовий склад інженерних, медичних підрозділів і підрозділів РХБ захисту.

РВП військової частини без підрозділів, що виділені у тимчасові модульні групи ТОіВ, здійснює ремонт ОВСТ у ЗППМ військової частини.

3.9.69. Збірний пункт пошкоджених машин військової частини організовується для зосередження пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ і подальшого розгортання на ньому основних підрозділів РВП військової частини.

Він організовується розпорядженням начальника логістики під прикриттям своїх підрозділів поблизу шляху евакуації військової частини в районі (місці) найбільшого (масового) виведення ОВСТ з ладу, евакуація ОВСТ з якого можлива найкоротшими і найзручнішими шляхами.

Для ЗППМ обираються ділянки місцевості з природним маскуванням поблизу джерел води.

Територія ділянки повинна: забезпечувати розосереджене і скрите розташування ОВСТ і РВП та мати зручні шляхи підходів і відходів; мати захисні властивості на випадок застосування противником ВТЗ, ЗМУ; забезпечувати

кругову оборону від наземного противника.

Слід уникати розташування (розгортання) ЗППМ у великих населених пунктах і поблизу об'єктів, по яких противник може завдати ударів ВТЗ та авіації. Ділянки розміщення (розташування) ЗППМ попередньо перевіряються на наявність мін і зараження радіоактивними, хімічними і біологічними (бактеріальними) засобами.

РВП військової частини розгортається на ЗППМ в порядку, який забезпечує технологічний процес ремонту ОВСТ.

3.9.70. На збірному пункті пошкоджених машин обладнуються:

ділянка для приймання ОВСТ, яка включає: пост моніторингу зараження радіаційними та отруйними речовинами; майданчик спеціальної обробітки, дезактивації і дегазації; майданчик для розміщення ОВСТ з високими рівнями радіаційної зараженості; пост миття, а також пост огляду ОВСТ;

ділянка для розташування (розміщення) ОВСТ, що очікують ремонту чи подальшої евакуації у тил (передачу ОВСТ, яке не відновлюється власними силами засобам РВО вищого органу військового управління);

ділянка для ремонту ОВСТ і спеціальних робіт, яка включає майданчики для монтажних-демонтажних робіт на виробу (зразка)х ОВСТ, що ремонтуються, та окремі майданчики для списаних виробів (зразків) ОВСТ;

ділянка для розташування відремонтованих виробів (зразків) ОВСТ, де здійснюється приведення їх у готовність до застосування і повернення до підрозділів;

ділянка для розташування та обслуговування засобів технічного обслуговування і ремонту РВП військової частини;

місця для зберігання боєприпасів, МтЗ, ПММ і металобрухту;

укриття для особового складу, ОВСТ, а також окопи для оборони ЗППМ.

Ступінь обладнання ділянок, майданчиків, постів, місць укриття та окопів визначається, виходячи з конкретних умов обстановки, можливостей РВП військової частини, який розгорнутий на ЗППМ, і необхідних для цього підрозділів.

Сили і засоби РВП військової частини на ЗППМ розташовуються розосереджено.

Захист, охорона, оборона та маскування організовується командиром РВП військової частини, із залученням підрозділів ТОіР військової частини, а також водіїв (механіків-водіїв) і екіпажів (обслуги) виробів (зразків) ОВСТ, які ремонтуються та з використанням їх справного озброєння.

ОВСТ розташовуються на ЗППМ з урахуванням забезпечення його кругової оборони.

На ЗППМ організовується і постійно ведеться радіаційна, хімічна розвідка і спостереження за повітрям.

У деяких випадках за рішенням командира військової частини для охорони та оборони ЗППМ можуть виділятися бойові підрозділи, для обладнання ЗППМ – сили і засоби інженерних підрозділів, для виконання дезактивації і дегазації ОВСТ – сили і засоби підрозділу РХБ захисту.

Всі роботи на ЗППМ виконуються із суворим дотриманням вимог маскування.

Все ОВСТ, що надходять на ЗППМ і прийняті до ремонту, обліковуються в РВП військової частини у Книзі обліку ремонту (обслуговування) ОВСТ і МтЗ.

3.9.71. Начальник логістики у встановлені терміни доповідає командирі військової частини про кількість відремонтованого ОВСТ.

Крім того, про підсумки роботи з ремонту ОВСТ командир підрозділу логістики (РВП) військової частини щодня доповідає начальнику логістики в донесенні (зведенні), а також у звіті з ремонту ОВСТ, який подається за формою і в терміни, встановлені Табелем термінових донесень.

У донесенні (зведенні), крім підсумків роботи, обов'язково вказується кількість ОВСТ, які у військовій частині не охоплені ремонтно-відновлювальними роботами, їх стан і місця розташування (розміщення).

3.10. Організація приведення озброєння, військової і спеціальної техніки у готовність до застосування

Приведення відремонтованого (евакуйованого) ОВСТ у готовність до застосування і повернення його до строю є завершальним етапом процесу відновлення.

Роботи щодо приведення ОВСТ в готовність до застосування включають: проведення чергового номерного технічного обслуговування і необхідних додаткових робіт з поповненням боєкомплекту;

укомплектування засобами тяги чи транспортування;

дозаправлення ПММ;

відновлення комплектів ЗІП, поповнення світлотехнічними приладами, засобами підвищення прохідності, що необхідні для надійного застосування виробів (зразків) ОВСТ під час виконання бойових завдань.

Під час приведення ОВСТ у готовність до застосування за необхідності проводиться доукомплектування водіїв (механіків-водіїв), екіпажів (обслуги) чи закріплення ОВСТ за іншим особовим складом з відповідною підготовкою, замість того, що втратив боєздатність.

Приведення відремонтованого ОВСТ у готовність до застосування здійснюється під час чи після завершення ремонтних (евакуаційних) робіт, доукомплектування водіїв (механіків-водіїв), екіпажів (обслуги) чи після закріплення ОВСТ за особовим складом.

Роботи з приведення ОВСТ у готовність до застосування можуть виконуватись у РВП військової частини чи безпосередньо у взводі ТОiВ підрозділу.

Готове до застосування ОВСТ повертається до своїх підрозділів.

Крім того, відремонтоване ОВСТ може бути направлено на укомплектування (доукомплектування) підрозділів, що відновлюють боєздатність.

У разі некомплекту особового складу у підрозділах стрілецька зброя і

засоби індивідуального користування здаються на склади з МтЗ військової частини.

3.11. Організація передавання озброєння, військової і спеціальної техніки

Передавання ОВСТ, яке не охоплене ремонтно-відновлювальними роботами у військовій частині, може здійснюватися на місці його виведення з ладу чи в найближчому укритті, на шляхах евакуації і ЗППМ військової частини чи районі (пункті) передавання ОВСТ, який призначений вищим органом військового управління. Передавання ОВСТ здійснюється відповідно до розпорядження начальника логістики (начальника відповідної служби) чи за нарядом. Під час передавання ОВСТ за нарядом на кожний виріб (зразок) ОВСТ, що обліковується за номером і технічним станом, обов'язково подається акт технічного стану, складений комісією і затверджений командиром військової частини. У разі передавання декількох виробів (зразків) ОВСТ, які перебувають на ЗППМ військової частини чи в іншому місці зосередження, може бути складений зведений акт довільної форми з переліком типів, марок, індексів і номерів всіх виробів (зразків) ОВСТ, що передаються, та з описом їхнього стану.

За відсутності представника підрозділу ці акти можуть бути складені в односторонньому порядку представником військової частини, що приймає ОВСТ. В цьому випадку представник військової частини надсилає підрозділу, якій належить прийняти ним ОВСТ, оформлені екземпляри актів.

Військова частина, яка перебуває на формуванні (переформуванні, в резерві та ін.), відправляє і передає ОВСТ до ремонту в РВО вищого органу військового управління, а також на ремонтні підприємства національної економіки України і Міністерства оборони тільки за нарядом вищого органу військового управління, який виписується на основі представленого військовою частиною акту технічного стану чи акту зміни технічного (якісного) стану та інших встановлених документів.

Під час здавання ОВСТ до наряду обов'язково додається оформлений акт технічного стану. Оформлений наряд, акт технічного стану, а також приймально-здавальний акт на автомобільну техніку, яка здається до капітального ремонту, з підписом приймальника РВО вищого органу військового управління (ремонтного підприємства) є підставою для внесення відповідних змін до обліку військовій частини.

Приймання відремонтованого ОВСТ від РВО вищого органу військового управління, а також від ремонтного підприємства національної економіки України і Міністерства оборони оформляються з підписом приймальника військової частини в наряді, за яким здійснювалось здавання до ремонту, в акті технічного стану та в інших документах. В акті повинен бути вказаний обсяг виконаних робіт, гарантований термін і напруцювання виробу (зразка) ОВСТ, його систем, агрегатів та інших складових одиниць.

Документальне оформлення здавання до ремонту і приймання після ремонту, облік ОВСТ, які перебувають поза військовою частиною з поверненням

їх до своєї військової частини здійснюється у порядку, що встановлений Інструкцією з обліку військового майна в Збройних Силах України.

Порядок перевезення та охорони ОВСТ, що відправленні до ремонту (із ремонту) залізничним, водним і перекидання повітряним транспортом, встановлюється наказами Міністерства оборони України, відповідними інструкціями і порадами.

4. ІНЖЕНЕРНО-ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інженерно-інфраструктурне забезпечення полягає у здійсненні комплексу заходів щодо утримання елементів інфраструктури логістичного забезпечення військової частини (підрозділів), виконання заходів її живучості, створення необхідних житлово-побутових умов для підрозділів під час розквартирування (розміщення) як в стаціонарних, так і в польових умовах.

Основними завданнями інженерно-інфраструктурного забезпечення є:

визначення потреби та забезпечення військової частини земельними і водними ділянками, іншими об'єктами нерухомого майна, фондами та відповідними комунікаціями (мережами), необхідними для належного виконання завдань;

ведення бази даних щодо наявних земельних і водних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, фондів та комунікацій (об'єктів інфраструктури логістики та комунікацій) національної економіки, що можуть бути використані в інтересах підрозділів військової частини для виконання поставлених завдань;

планування інженерно-інфраструктурного забезпечення;

установлення вимог до об'єктів інфраструктури логістики та її розвиток, участь у плануванні та здійсненні заходів обладнання території щодо забезпечення логістичних потреб;

удосконалення існуючих об'єктів логістики, розгортання (обладнання) нових (шляхів підвезення та евакуації, ремонту ОВСТ, тощо);

планування розквартирування підрозділів військової частини.

Інженерно-інфраструктурне забезпечення включає:

будівництво, закупівлю, оренду, утримання та удосконалення об'єктів для зберігання ОВСТ та МтЗ, проведення технічного обслуговування і ремонту ОВСТ;

розміщення особового складу як у стаціонарних, так і польових умовах, створення необхідних житлово-побутових умов для особового складу військової частини (підрозділів);

розгортання в районах розташування (розміщення) військової частини (підрозділів) польового табору, польових складів, їх обладнання мережами енергопостачання, обігріву, водопостачання та каналізації (утилізації відходів життєдіяльності), системою охорони та оборони, під'їзними шляхами;

організацію експлуатації та підтримання в робочому стані об'єктів інфраструктури, відновлення і технічне обслуговування військових комунікацій;

сприяння прийманню, зосередженню і подальшому висуванню підрозділів військової частини до району виконання завдань;

виконання заходів щодо захисту навколишнього природного середовища.

Створення необхідних житлово-побутових умов для підрозділів військової частини під час розквартирування (розміщення) як в стаціонарних, так і в польових умовах здійснюється:

під час підготовки до проведення операції (ведення бойових дій)– забезпечення підрозділів квартирним майном (комунальною технікою, обладнанням, меблями, казарменим інвентарем, паливом, та іншим майном закріпленої номенклатури);

під час розквартирування у військових містечках, приміщеннях для тимчасового розквартирування (розміщення) – надання підрозділам казарменно-житлового фонду, комунальних споруд та всіх видів комунальних послуг.

Квартирно-експлуатаційне забезпечення організовується начальником логістики і здійснюється установами квартирно-експлуатаційного забезпечення оперативного командування, при необхідності для виконання ремонту, будівельних та інших робіт залучаються сили і засоби будівельних органів, а також військової частини.

Постачання військової частини (підрозділів) водою здійснюється у всіх видах бойових дій і включає:

розвідку джерел води, її добування та очищення;

обладнання, утримання і охорону пунктів водопостачання та водорозбірних пунктів;

створення запасів води, їх зберігання, підвезення, розподіл (видавання);

поповнення витрати води;

моніторинг її якості.

Відповідальність за своєчасне постачання підрозділів військової частини водою у необхідній кількості і необхідної якості покладається на начальника інженерної служби, а в ланці від підрозділу до окремого військовослужбовця - на командирів підрозділів і начальника логістики.

Основні заходи щодо постачання водою підрозділів військової частини передбачаються у Плані логістичного забезпечення та у плані інженерного забезпечення, а щодо розвідки джерел води, крім того, – у Плані розвідки джерел води військової частини.

В окремих випадках, особливо у ході ведення бойових дій на місцевості з обмеженими водними ресурсами, у разі зараження більшості джерел води, штабом військової частини за участю начальника логістики, офіцерів інженерної, медичної служби та служби радіаційного, хімічного і біологічного захисту розробляється План водопостачання, який затверджується командиром військової частини.

Постачання водою підрозділів для господарсько-питних, санітарно-побутових і технічних потреб здійснюється з пунктів водопостачання, які обладнуються на джерелах води і з водозабірних пунктів, що створюються для видачі запасів води. Використання води для цих потреб із інших джерел забороняється.

Господарсько-питні потреби передбачають витрату води для пиття, первинної обробки продуктів, приготування їжі, умивання, миття посуду і кухонного інвентарю, медичних потреб та утримання тварин, а санітарно-побутові – для гігієнічного миття (санітарної обробки) особового складу.

Підвезення води для вказаних потреб з пунктів водопостачання на батальйоні та інші пункти харчування, а також водорозбірні пункти організовується розпорядженням начальника логістики силами і засобами продовольчої служби військової частини.

На технічні потреби використовується вода незаражених поверхневих джерел без очищення за умови відповідності її якості нормативним вимогам.

Використання води питної якості на технічні потреби і прання білизни допускається лише за особливо сприятливих умов водопостачання.

Підвезення води для миття особового складу, на технічні та інші потреби здійснюється, зазвичай, з використанням автомобілів підвезення підрозділів – споживачів води. При цьому безпосередньо в роти і взводи вода підвозиться автомобілями підвезення підрозділів.

Забезпечення водою пунктів спеціальної обробки, розташованих не далі 4 км від джерел води, здійснюється підрозділами РХБ захисту. При більшій відстані для підвезення води залучаються сили і засоби військової частини (підрозділів), що підлягають обробці.

Командири підрозділів контролювати своєчасність, повноту та якість забезпечення їх водою.

В окремих випадках, особливо при діях на місцевості з обмеженими водними ресурсами, під час зараження більшості джерел води, штабом військової частини за участю начальника логістики, начальників інженерної та медичної служб і служби РХБ захисту розробляється План водопостачання, який затверджується командиром військової частини. У Плані водопостачання ураховується:

потреба військової частини (підрозділів) у воді;

наявність і стан джерел води, у тому числі, і наявних систем водопостачання у населених пунктах;

сили, технічні засоби і матеріали, які виділяються для обладнання пунктів водопостачання і водорозбірних пунктів, для зберігання запасів води і її підвезення (подачі) підрозділам;

час, який необхідний для організації водопостачання.

При обмежених можливостях добування і підвезення води визначається порядок водопостачання і через командирів підрозділів здійснюють суворий моніторинг за дотриманням особовим складом питного режиму та економною витратою води.

З метою безперебійного забезпечення підрозділів водою необхідно мати запас для питних, господарчих і санітарно-побутових потреб на 1-2 доби. Можливості щодо створення запасів води у військовій частині визначаються наявністю автомобілів підвезення і тари для її підвезення і зберігання.

Завдання щодо забезпечення підрозділів водою доводяться до виконавців начальником S-4 військової частини.

При організації постачання водою підрозділів виходять, зазвичай, із мінімальних норм споживання води. На господарчо-питні потреби для підрозділів передбачена норма споживання води 10 л на військовослужбовця за добу.

Під час дій в умовах жаркого клімату кількість води збільшується до 15 л на військовослужбовця за добу. У виключних випадках, особливо при зараженні джерел води та при діях на місцевості з обмеженою кількістю водних ресурсів, вода може видаватись особовому складу за мінімально допустимою нормою тільки для пиття у кількості 2,5 л на військовослужбовця (не більше 5 діб) в умовах помірного клімату і 4 л (не більше 3 діб) в умовах жаркого клімату.

Потреба у воді на санітарну обробку та миття особового складу визначається, зазвичай, з розрахунку до 45 л на одного військовослужбовця. Для прання 1 кг білизни (обмундирування) механізованим способом потрібно 60 л, а для прання ручним способом – до 35 л води.

На дезактивацію ОВСТ і МтЗ витрати води передбачені: у разі обробки з брансбойтів з щітками для однієї колісної машини – до 70 л, гусеничної машини – до 100 л, артилерійської гармати (міномета) – 40-60 л.

Для технічних потреб необхідно: для миття однієї колісної машини – до 75 л, гусеничної машини – до 150 л, артилерійської гармати (міномета) – до 40 л.

5. ЗАХИСТ, ОХОРОНА ТА ОБОРОНА ПІДРОЗДІЛІВ ЛОГІСТИКИ

Захист, охорона та оборона підрозділів логістики є одним з основних обов'язків начальника логістики і його підлеглих начальників служб та командирів підрозділів.

Безпосередньо захист, охорону та оборону підрозділів логістики організовують їх командири, які несуть за це особисту відповідальність.

Заходи щодо захисту, охорони та оборони підрозділів логістики військової частини розробляє начальник логістики спільно із начальниками родів військ і служб на основі розпорядження начальника штабу. Основні заходи відображаються у Плані логістичного забезпечення і детально розглядаються в розрахунках начальників служб.

Командири підрозділів логістики відповідно до вказівок начальника логістики визначають конкретний порядок дій підпорядкованих підрозділів за бойовим розрахунком, місця, порядок збору та дій особового складу за сигналами сповіщення, доводять завдання підлеглим щодо захисту, охорони та оборони і забезпечують їх виконання.

Вирішення завдань досягається проведенням заходів щодо захисту від високоточної зброї, радіаційного, хімічного і біологічного захисту, протиповітряній та наземній охорони, оборони та протипожежному захисту підрозділів логістики.

Для захисту, охорони та оборони підрозділів логістики залучається особовий склад цих підрозділів, не зайнятих виконанням завдань з логістичного забезпечення, але у разі загрози безпосереднього впливу противника на підрозділи логістики у відбитті його нападу буде приймати участь весь наявний

склад підрозділів логістики, а також підрозділи, які виділяються для виконання вантажно-розвантажувальних робіт, підсилення захисту, охорони та оборони.

Захист, охорона та оборона підрозділів логістики організовується на основі рішення командира військової частини, у якому визначається загальний порядок бойового забезпечення у військовій частині та сили і засоби, які, при необхідності, виділяються для організації захисту, охорони та оборони підрозділів логістики. На основі рішення командира і даних штабу військової частини начальником логістики спільно з начальниками служб розробляються заходи з захисту, охорони та оборони. Відповідно до цих заходів начальник логістики віддає вказівки командирам підрозділів логістики, у яких передбачає:

- сигнали сповіщення і порядок дій особового складу при нападі наземного і повітряного противника;

- склад груп підрозділів логістики за бойовим розрахунком;

- порядок взаємодії з сусідніми підрозділами; танконебезпечні напрямки і заходи щодо протитанкового обладнання місцевості;

- заходи щодо маскуванню; час виконання робіт, які забезпечують захист, охорону та оборону.

Залежно від умов обстановки у вказівках начальника логістики можуть відображатися і інші питання.

Під захистом від високоточної зброї противника розуміється комплекс заходів, який здійснюється з метою максимального зниження ефективності дії цієї зброї на підрозділи логістики і збереження їх боєздатності.

Основі заходи захисту підрозділів логістики від високоточної зброї включають:

- своєчасне попередження про небезпеку нанесення ударів високоточною зброєю;

- розосередження, маскуванню і періодичну зміну районів розміщення (розташування);

- обладнання в інженерному відношенні районів розміщення (розташування), а також створення та обладнання хибних районів, використання маскувальних і захисних властивостей місцевості;

- проти дія всім видам розвідки, особливо радіотехнічної;

- обмеження роботи радіозасобів в радіомережі логістичного забезпечення; обмеження руху автомобілів підвезення в районах розміщення (розташування);

- пофарбування військової і спеціальної техніки радіопоглинаючими фарбами;

- створення зон (загороджень) із матеріалів, які здатні поглинати випромінювання радіосигналів (металізовані тканини, кутникові відбивачі, синтетичні полотна, задимлення районів);

- використання природних укриттів і штучних споруд;

- надійний протипожежний захист і протиповітряну оборону;

- використання інфрачервоних пасток;

- застосування захисних димів і маскувальних аерозолів;

- оснащення вихлопних труб засобами розсіювання тепла і теплоізоляції;

- ліквідація наслідків застосування противником високоточної зброї та інші

заходи, які сприяють захисту підрозділів логістики від високоточної зброї.

Заходи щодо захисту від високоточної зброї плануються і організовуються в повному обсязі під час підготовки і в ході ведення бойових дій, а їх проведення в підрозділах логістики не повинне призупиняти виконання завдань з логістичного забезпечення підрозділів військової частини.

Радіаційний, хімічний і біологічний захист організовується з метою максимально знизити втрати підрозділів логістики і забезпечити виконання поставлених ним завдань при діях в умовах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.

Основі заходи радіаційного, хімічного і біологічного захисту підрозділів логістики включають:

- радіаційну, хімічну і біологічну розвідку і моніторинг;
- збирання даних інформації про радіаційну, хімічну і біологічну обстановку;
- сповіщення про радіоактивне, хімічне і біологічне зараження;
- використання засобів індивідуального і колективного захисту, захисних властивостей місцевості;
- спеціальну обробку;
- аерозольну протидію засобам розвідки і наведення зброї, а також застосування радіопоглинаючих матеріалів і піни.

Радіаційний, хімічний і біологічний захист підрозділів логістики організовується в повному обсязі незалежно від того, як можуть початися бойові дії – із застосуванням ЗМУ, ВТЗ чи тільки звичайною зброєю.

Підрозділи логістики виконують завдання радіаційного, хімічного і біологічного захисту у всіх умовах обстановки, перш за все, своїми силами і засобами у будь-яку пору року і час доби, відповідно до їх можливостей і умов тактико-логістичної обстановки. Найбільш складні і специфічні завдання, що вимагають особливої підготовки особового складу і застосування спеціальної техніки, виконується підрозділом радіаційного, хімічного і біологічного захисту військової частини.

Завданнями радіоактивного, хімічного і біологічного захисту є:

- визначення наявності і меж районів радіоактивного, хімічного і біологічного зараження ділянок місцевості в районах розміщення (розташування) підрозділів логістики і на шляхах підвезення та евакуації;
- визначення потужностей доз випромінювання, типу отруйливих і сильнодіючих отруйних речовин;
- виявлення напрямів (маршрутів, районів) з найменшими потужностями доз випромінювання;
- проведення відбору проб для специфічної індикації в лабораторіях медичної і інженерної служб.

Виконання завдань досягається діями спеціально підготовлених позаштатних та доданих відділень радіаційної і хімічної розвідки.

Радіаційна, хімічна і біологічна розвідка в районах розміщення (розташування), на шляхах підвезення та евакуації і переміщення підрозділів

логістики ведеться хімічними спостережними постами (хімічними спостерігачами) і хімічними розвідувальними дозорами.

Хімічний спостережний пост виставляються на тиловому командному пункті, спостерігачі – на пунктах управління підрозділів логістики.

Основним завданням хімічного спостережного посту (спостерігачів) є своєчасне виявлення РХБ зараження, сповіщення про нього особового складу, визначення потужності доз вимірювання і типу отруйних речовин в районі розташування підрозділу.

Хімічний спостережний пост із складу розвідувального підрозділу військової частин радіаційного, хімічного і біологічного захисту, виконує свої завдання з використанням розвідувальної хімічної машини чи в пішому порядку, а спеціально підготовлені відділення – з використанням штатної техніки чи в пішому порядку, маючи при собі прилади радіаційної і хімічної розвідки.

Хімічний розвідувальний дозор ведуть РХБ розвідку району призначених для розміщення підрозділів логістики, шляхів підвезення та евакуації, а також маршрутів переміщення пунктів управління.

Для ведення РХБ розвідки на шляхах підвезення та евакуації можуть залучатись комендантський пост регулювання руху, для чого він забезпечується приладами радіаційної і хімічної розвідки.

Радіаційний контроль проводиться з метою оцінювання боєздатності підрозділів логістики з радіаційного чинника і визначення необхідності проведення спеціальної обробки. Радіаційний моніторинг включає моніторинг опромінювання особового складу і моніторинг ступеня зараження радіоактивними речовинами особового складу, озброєння, військової і спеціальної техніки підрозділів логістики і запасів МтЗ.

Моніторинг радіоактивного зараження здійснюється з метою визначення необхідності проведення спеціальної обробки озброєння, військової і спеціальної техніки підрозділів логістики, запасів МтЗ, знезараження продуктів харчування і води. Він проводиться, зазвичай, після виходу підрозділів логістики із зон радіоактивного зараження за показниками вимірників потужності доз випромінювання.

Хімічний моніторинг організовується і проводиться з метою визначення необхідності і повноти дегазації військової і спеціальної техніки підрозділів логістики, запасів МтЗ, споруд і місцевості, знезараження води і продовольства, встановлення можливості дій особового складу без засобів захисту. Він здійснюється підрозділом радіаційного, хімічного і біологічного захисту, інженерним підрозділом, особовим складом медичної служби з використанням військових і лабораторних засобів хімічного моніторингу. Підрозділи логістики хімічний моніторинг проводять з використанням табельних військових засобів моніторингу.

Моніторинг джерел води здійснюється спільними зусиллями підрозділу радіаційної, хімічної і біологічної розвідки і медичної служби. Моніторинг зараження в ході очищення води здійснюється хімічною лабораторією, що входить до складу станції водоочищення.

Біологічний моніторинг організовується і проводиться з метою визначення зараженості біологічними засобами місцевості, особового складу, військової і спеціальної техніки підрозділів логістики, продовольства і води, споруд та інших засобів, змісту заходів і порядку ліквідації наслідків біологічного зараження в підрозділах логістики.

Спеціальна обробка підрозділів логістики і знезараження ділянок місцевості, споруд проводиться з метою ліквідації їх радіоактивного, хімічного і біологічного зараження і полягає в проведенні дегазації, дезактивації і дезінфекції військової і спеціальної техніки підрозділів логістики, обмундирування, спорядження, взуття, засобів індивідуального захисту, інших МтЗ, а при необхідності – і санітарної обробки особового складу. Спеціальна обробка виконується силами підрозділів логістики з використанням табельних засобів спеціальної обробки і підрозділом радіаційного хімічного захисту. Спеціальна обробка може бути частковою і повною.

Часткова спеціальна обробка підрозділів логістики здійснюється – за рішенням командирів підрозділів без припинення виконання поставлених завдань; повна – з дозволу командира військової частини.

Під час повної спеціальної обробки найбільш складні завдання виконуються силами і засобами підрозділу РХБз, а під час санітарної обробки – з залученням підрозділів медичної, речової та інших служб військової частини.

Маскування полягає в усуненні чи послабленні демаскуючих ознак, що розкривають призначення і характер завдань, які виконують підрозділи логістики. Це досягається:

- використанням маскувальних властивостей місцевості, природного укриття з урахуванням пори року і часу доби; застосуванням табельних маскувальних засобів і місцевих матеріалів, а також аерозолів (димів);

- фарбування військової і спеціальної техніки під фон місцевості;

- суворим дотриманням правил прихованого управління підрозділом логістики;

- постійним проведенням заходів щодо радіосвітлового, теплового, звукового, оптичного та інших видів маскування.

Маскування здійснюється постійно, у будь-якій обстановці та у всій системі логістичного забезпечення без спеціальних вказівок вищого органу військового управління.

Протиповітряна оборона організовується і здійснюється у загальній системі ППО військової частини з метою своєчасного виявлення повітряного противника, попередження особового складу, органів управління, підрозділів логістики про його напад, проведення заходів безпеки і відбиття ударів літаків і вертольотів противника, які знаходяться на малих висотах.

У всіх підрозділах логістики за розпорядженнями їх командирів проводяться заходи щодо маскування від повітряного противника та інженерного обладнання районів розташування (розміщення), організовується спостереження за повітрям, сповіщення про наближення авіації противника та система вогню із штатної зброї по цілях на малих висотах.

Оборона підрозділів логістики від наземного противника організовується з

метою відбиття нападу противника, збереження боєздатності підрозділів логістики і забезпечення виконання ними поставлених завдань.

Організація оборони передбачає виконання заходів:

організацію кругового спостереження і сповіщення;

визначення порядку збирання (збору) особового складу в разі оголошення бойової тривоги;

призначення підрозділів згідно бойовому розрахунку, у тому числі, і резерву;

встановлення межі відповідальності за оборону району;

підготовку на кожному об'єкті логістики систем оборонних споруд і вогню;

широке використання рельєфу місцевості для створення перешкод просуванню противника;

обладнання протитанкових і протипіхотних загороджень на загрозливих напрямках.

Оборона, зазвичай, створюється круговою, по можливості ешелонованою, для чого на найбільш імовірних напрямках нападу противника заздалегідь готуються опорні пункти (позиції), обладнані окопами, щілинами і ходами сполучення.

Кількість опорних пунктів і позицій залежить від чисельності підрозділів за бойовим розрахунком та особового складу, який може бути залучений до відбиття нападу противника, можливостей штатного озброєння підрозділів логістики.

На кожен ремонтний взвод (відділення) готується до 2-3 опорних позицій. Оборонні позиції для оборони районів розміщення (розташування) автомобілів підвезення ракет, боєприпасів і пального доцільно виносити за межі району на 300-500 м і більше, щоб виключити можливість ведення противником прицільного вогню із стрілецької зброї.

До відбиття нападу противника може бути залучено не більше як 50% особового складу підрозділів логістики, оскільки частина водіїв практично весь час знаходитиметься у відриві від своїх підрозділів.

Протитанкова оборона підрозділів логістики досягається розміщенням (розташуванням) їх в недоступних для танків районах і якісним маскуванню. На танконебезпечних напрямках можуть встановлюватися протитанкові загородження і мінні поля. Для знищення броньованих машин противника, що прорвалися в райони розташування (розміщення), застосовуються наявні в підрозділах логістики ручні протитанкові гранатомети.

Основними завданнями з організації та забезпечення протидії диверсіям з використанням безпілотних літальних апаратів є: проведення попереджувальних заходів з метою виявлення найбільш імовірних напрямів прольоту, районів (майданчиків) пусків безпілотних літальних апаратів; інженерне обладнання районів розміщення (розташування) підрозділів логістики з метою унеможливлення виконання безпілотними літальними апаратами завдань повітряної розвідки та нанесення ураження; забезпечення протиповітряного прикриття та надійного функціонування системи протиповітряної оборони в районі розміщення (розташування) підрозділів логістики.

Посадовими особами, на яких покладено обов'язки щодо організації та забезпечення протидії диверсіям з використанням безпілотних літальних апаратів є: командири підрозділів; особовий склад добового наряду, варти (чергової зміни).

Протипожежний захист засобів підрозділів логістики організовується і здійснюється з метою запобігання виникненню пожеж, їх локалізації і гасіння.

Він включає виконання наступних заходів:

суворе і безумовне дотримання вимог пожежної безпеки під час розміщення (розташування) підрозділів логістики;

обкопування ділянок зберігання легкозаймистих МтЗ, а також вогнезахисну обробку (при необхідності) брезентів, тканинних і дерев'яних виробів;

очищення території від предметів, що легко розгораються, і створення протипожежних розривів під час розміщення (розташування) підрозділів логістики в лісі;

створення пожежних груп чи відділень у складі команд з ліквідації наслідків застосування противником високоточної та запалювальної зброї;

забезпечення підрозділів логістики необхідним протипожежним інвентарем;

визначення порядку дій особового складу логістики по сигналу пожежної тривоги, навчання його заходам попередження та гасіння пожеж, поводженню з протипожежним інвентарем та обладнанням.

У разі виникнення пожеж в підрозділах логістики, перш за все, ліквідовуються осередки пожеж, які створюють загрозу для життя особового складу, займання боєприпасів і пального. Локалізація і гасіння пожеж здійснюється силами і засобами підрозділів логістики у взаємодії із сусідами. При необхідності для цього можуть виділятися додаткові сили і засоби.

З метою профілактики пожеж необхідно прибирати галуззя, суху траву і кущі, облаштовувати протипожежні смуги і розриви. Для локалізації пожеж застосовуються спеціальні машини, призначені для дегазації місцевості, штатні засоби гасіння пожеж.

Для досягнення стійкості, живучості і боєздатності підрозділів логістики в умовах застосування противником високоточної зброї доцільно створювати тимчасові модульні групи логістики відповідно оперативній побудові (бойовому порядку) військової частини (підрозділів). При цьому кожна мобільна група логістики повинна бути максимально автономна, здатна вирішувати завдання логістичного забезпечення в повному обсязі.

6. СИСТЕМА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (ПІДРОЗДІЛІВ)

6.1. Основні складові системи логістичного забезпечення

6.1.1. Система логістичного забезпечення військової частини (підрозділів) є складовою частиною та кінцевою ланкою логістичного забезпечення Збройних

Сил України і призначена для безпосереднього виконання логістичного забезпечення підрозділів військової частини під час підготовки та у ході ведення бойових дій, а також повсякденній діяльності. Система логістичного забезпечення військової частини (підрозділів) є єдиною інтегрованою в системі логістичного забезпечення ЗС. Вона формує матеріальну основу бойової готовності і боєздатності військової частини (підрозділів).

6.1.2. Кожен командир відповідно до покладених обов'язків відповідає за організацію логістичного забезпечення підпорядкованих підрозділів, з цією метою в штабах створюються підрозділи логістики штабів (далі – S-4), які надають всебічну підтримку командирів та відповідають за планування логістичного забезпечення військової частини.

6.1.3. Основними завданнями S-4 є: аналіз логістичної обстановки, визначення потреб військової частини (підрозділів) у ОВСТ і МтЗ; визначення порядку та пріоритетів логістичного забезпечення бою (бойових дій); планування логістичного забезпечення військової частини (підрозділів); розроблення планувальних документів з логістичного забезпечення; управління логістичним забезпеченням бою (бойових дій).

6.1.4. S-4 у ході планування бою (бойових дій), розробляє план логістичного забезпечення як складову частину плану бою (бойових дій). Під час розробки плану логістичного забезпечення S-4 повинен розкрити питання щодо: спроможності здійснити забезпечення підрозділів необхідним ОВСТ, МтЗ та послугами, відповідно до обраного способу виконання завдання;

інформування командира, про слабкі сторони в логістичному забезпеченні та надання рекомендацій щодо їх мінімізації;

надання пропозицій щодо порядку забезпечення підрозділів необхідним ОВСТ, МтЗ та послугами.

6.1.5. В ході ведення бою (бойових дій), S-4 повинен здійснювати: моніторинг виконання плану логістичного забезпечення; взаємодію з питань логістичного забезпечення; координацію виконавчої складової логістичного забезпечення від імені командира; розробку плану логістичного забезпечення наступних дій.

6.1.6. Основу системи логістичного забезпечення військової частини складають підрозділи логістичного забезпечення. Безпосереднє планування та управління якими здійснюється логістикою військової частини.

Підрозділи логістичного забезпечення призначені для:

участі у підготовці ОВСТ і МтЗ до застосування; зберігання і підтримання їх у стані, що забезпечує своєчасне приведення ОВСТ до бойової готовності та застосування; підвищення ефективності та експлуатаційної надійності ОВСТ; участь в освоєнні особовим складом нових виробів (зразків) ОВСТ;

ведення логістичної розвідки, евакуації та ремонту пошкоджених (непрацездатних) виробів (зразків) ОВСТ;

своєчасного і безперебійного забезпечення підрозділів та їх підрозділів технічного обслуговування і ремонту запасними частинами, деталями, вузлами, агрегатами, механізмами тощо;

заправлення військової техніки пально-мастильними матеріалами;

забезпечення особового складу гарячою їжею, хлібом та водою;

лазнево-прального обслуговування; ремонту, дезінфекції, дезінсекції речового майна;

виконання завдань інженерно-інфраструктурного забезпечення підрозділів;

здійснення заходів захисту, охорони, оборони та маскування запасів МтЗ, що зберігаються на складах військової частини.

6.1.7. За функціональним призначенням підрозділи логістичного забезпечення поділяються на:

зберігання запасів МтЗ, із завданнями: прийняття МтЗ, їх облік та підготовка до зберігання; утримання запасів МтЗ; підготовка запасів до видачі (відправки) та видача (відправка) МтЗ підрозділам;

технічного обслуговування та ремонту (ремонтно-відновлювальні), із завданнями: проведення операцій (робіт) з технічного обслуговування на зразках ОВСТ, технічної розвідки, евакуації (транспортування), здійснення військового ремонту несправних (пошкоджених) зразків ОВСТ;

транспортні, із завданнями: забезпечення перевезення підрозділів, підвезення (подача) запасів МтЗ; розгортання транспортних комунікацій, організації їх технічного обслуговування та прикриття; оперативне регулювання та контроль за виконанням військових перевезень;

інфраструктурного забезпечення (квартирно-експлуатаційні), із завданнями: створення необхідних житлово-побутових умов для військ (сил) під час їх розквартирування та тимчасового розміщення в польових умовах, облаштування, обслуговування та ремонт (відновлення) об'єктів військової інфраструктури;

спеціалізовані, із завданнями: проведення лабораторно-діагностичних досліджень, експертизи якості (стану) запасів МтЗ під час їх прийняття, зберігання та видачі військам (силам); здійснення контролю якості послуг, що надаються військам (силам); виготовлення та зберігання технічної документації та інші завдання, що забезпечують функціонування системи логістичного забезпечення.

6.1.8. Підрозділи забезпечення МтЗ військової частини призначені для виконання завдань із зберігання запасів МтЗ, транспортування та надання послуг підрозділам бригади.

До цих підрозділів відносяться: рота (взводи) матеріального забезпечення зі складами МтЗ.

На підрозділи забезпечення МтЗ покладено завдання:

приймання, утримання та підвезення (відпускання) запасів МтЗ; заправлення військової техніки ПММ;

забезпечення особового складу гарячою їжею і його лазнево-прального обслуговування;

ремонту, дезінфекції, дезінсекції речового майна;

евакуації із підрозділів несправних, непотрібних вітчизняних і трофейних виробів (зразків) ОВСТ і МтЗ, підготовки їх до відправлення за призначенням.

Рота матеріального забезпечення військової частини (зі складами МтЗ) призначена для утримання (зберігання), транспортування і підвезення МтЗ підрозділам, організації приготування гарячої їжі, організації заправлення військової техніки ПММ, прання білизни, лазне-прального обслуговування особового складу, утримання запасів МтЗ на складах.

Взводи підвезення матеріального забезпечення призначені для перевезення МтЗ, а також для евакуації пошкоджених, (несправних), непотрібних для ведення бойових дій вітчизняних і трофейних виробів (зразків) ОВСТ і МтЗ, поранених і хворих.

Вантажопідйомність роти (взводу) матеріального забезпечення повинна забезпечувати, зазвичай, утримання установлених військових запасів МтЗ та їх переміщення одним рейсом.

Речова ремонтна майстерня призначена для середнього ремонту обмундирування, взуття та спорядження.

Польова лазня призначена для миття особового складу в польових умовах, проведення дезінфекції, дезінсекції речового майна.

Їдальня призначена для забезпечення гарячою їжею особового складу управління військової частини, а також підрозділів, які не мають штатних засобів для приготування їжі, утримання і видавання питної води.

Господарче відділення призначене для утримання батальйонних запасів МтЗ, забезпечення ними підрозділів, приготування і видавання особовому складу гарячої їжі, зберігання особистих речей військовослужбовців батальйону.

Склади матеріально-технічного забезпечення військової частини призначені для прийому, обліку, утримання запасів МтЗ і видачі їх підрозділам; прийому від підрозділів несправного, непотрібного для ведення бойових дій вітчизняного і трофейного ОВСТ і МтЗ та підготовки їх до відправки за призначенням.

6.1.9. Підрозділи технічного обслуговування і ремонту військової частини призначенні для:

ведення технічної розвідки, евакуації і ремонту ОВСТ, підтримання бойової готовності і боєздатності підрозділів шляхом завчасного накопичення до установлених норм військових запасів ВТМ і своєчасного забезпечення підрозділів;

зберігання і підтримання цих засобів у стані, що забезпечує своєчасне приведення їх у бойову готовність до застосування;

освоєння особовим складом ОВСТ, підвищення ефективності та експлуатаційної надійності роботи ОВСТ у різних фізико-географічних і

природно-кліматичних умовах, а також своєчасне поповнення запасів ВТМ замість витрачених і втрачених.

До підрозділів технічного обслуговування і ремонту (далі – ТОіР) тактичного рівня належать:

військової частини – ремонтно-відновлювальний батальйон (ремонтна рота);

підрозділів військової частини – взводи технічного обслуговування і відновлення (далі – ТОіВ), відділення технічного обслуговування (далі – ТО).

Ремонтно-відновлювальний батальйон – це спеціалізований підрозділ, призначений для проведення технічної розвідки, евакуації і поточного ремонту з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт (до 100 люд-год.), а за наявності часу і середнього ремонту на готових агрегатах пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ (бронетанкове озброєння і техніка, автомобільна техніка, засоби інженерного озброєння, озброєння РХБ захисту, техніка зв'язку), а також перевірки і ремонту засобів вимірювання техніки (далі – ЗВТ) у районі розташування (розміщення) ЗППМ з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт.

Ремонтна рота – це спеціалізований підрозділ, призначений для проведення технічної розвідки, евакуації і поточного ремонту з визначеною трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт (до 50 люд-год.), а також для виконання складних і трудомістких робіт під час підготовки і технічного обслуговування ОВСТ.

В окремих випадках, за наявності часу, ремонтна рота може застосовуватись для проведення середнього ремонту ОВСТ на готових агрегатах.

Можливості ремонтно-відновлювального батальйону (ремонтної роти) характеризуються можливостями з евакуації і ремонту пошкодженого (непрацездатного) ОВСТ протягом певного часу, а також маневреними можливостями. Ремонтно-відновлювальний батальйон (ремонтна рота) виконує завдання відповідно до розробленого плану і за розпорядженнями (вказівками) начальника з логістики.

7. ПЛАНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (ПІДРОЗДІЛІВ)

7.1. Планування логістичного забезпечення бою (бойових дій)

7.1.1. Загальні положення.

Планування логістичного забезпечення – це комплекс заходів щодо визначення потреб військової частини в ОВСТ та МтЗ та порядку її забезпечення, необхідного складу підрозділів логістичного забезпечення, їх розподілу за напрямками дій та завданнями підрозділів, організації управління та взаємодії.

Основними принципами планування логістичного забезпечення є:

сувора відповідність планування логістичного забезпечення умовам його здійснення, завданням, формам і способам застосування підрозділів військової частини та можливостям щодо їх забезпечення;

централізація управління плануванням в поєднанні з самостійністю органу управління у виборі способів виконання заходів планування;

безперервність, циклічність та етапність планування логістичного забезпечення;

відповідність мети і завдань застосування підрозділів логістики загальній меті ведення бою (бойових дій);

наукова обґрунтованість ефективності прогнозів і Плану логістичного забезпечення у ході застосування підрозділів логістики;

відповідність визначених завдань військової частини (підрозділам), можливостям підрозділів логістики.

Планування логістичного забезпечення бою (бойових дій) є невід’ємною складовою процесу планування бою (бойових дій) та організовується і здійснюється штабом військової частини. Безпосередня реалізація завдань з планування логістичного забезпечення покладається на S-4.

7.1.2. Планування логістичного забезпечення бою (бойових дій) розпочинається з отриманням директивного документу (Бойовий наказ (попереднє бойове розпорядження), Розпорядження з логістичного забезпечення, вказівок командира бригади).

Начальник S-4 усвідомлює завдання на основі проведеного командиром орієнтування і його вказівок, бойового наказу, розпорядження (попереднього розпорядження) з логістичного забезпечення вищого органу військового управління, вивчає та аналізує отриману інформацію.

Під час аналізу отриманого завдання начальник S-4 вивчає:

бойове завдання військової частини (підрозділів);

замисел організації логістичного забезпечення і заходи, що проводяться вищим органом військового управління в інтересах військової частини;

сили і засоби логістики вищого органу військового управління, які будуть задіяні в інтересах військової частини, місце, час, порядок їх розташування (розміщення);

обсяг і термін виконання технічного обслуговування (ремонт) ОВСТ під час підготовки та у ході ведення бойових дій і після виконання завдання;

заходи щодо забезпечення надійної роботи ОВСТ;

порядок постачання МтЗ підрозділам;

військові автомобільні дороги (шляхи підвезення та евакуації) вищого органу військового управління;

порядок евакуації ОВСТ, стріляних гільз і тари з-під МтЗ;

порядок організації відновлення ОВСТ і передавання ОВСТ, що не відновлюється РВП військової частини, засобам РВО вищого органу військового управління;

умови взаємодії з органами логістичного забезпечення військових формувань сил оборони;

організація управління логістичним забезпеченням.

На основі аналізу начальник S-4 визначає: заходи, що необхідно провести

негайно для підготовки вихідних даних, які необхідні для вироблення пропозицій до замислу (рішення) командира військової частини (підрозділу). Завдання щодо виконання невідкладних заходів до виконавців доводяться вказівками (попередніми розпорядженнями) з логістичного забезпечення.

За результатами усвідомлення отриманого завдання формулюються висновки щодо заходів, які необхідно провести в інтересах організації планування логістичного забезпечення, визначення порядку логістичного забезпечення та розроблення плану логістичного забезпечення (в тому числі, які дані необхідно підготувати, у який строк та від кого її отримати), відпрацювання інших планувальних і директивних документів.

7.1.3. Для організації планування логістичного забезпечення начальник S-4 проводить орієнтування службових осіб S-4 та логістики військової частини. Під час орієнтування начальник S-4:

доводить зміст отриманого директивного документа або вказівок командира у необхідному обсязі;

доводить метод роботи штабу та розрахунок часу на планування логістичного забезпечення;

визначає, які розрахунково-довідкові документи (дані) і пропозицій, необхідно підготувати для визначення порядку логістичного забезпечення;

віддає вказівки службовим особам S-4 на розробку (уточнення) графіку роботи S-4 в ході планування;

доводить порядок і терміни орієнтування S-4 батальйонів.

Графік роботи S-4 в ході планування підписують начальник S-4 і затверджується начальником штабу.

Для орієнтування S-4 батальйонів та логістики військової частини з питань логістичного забезпечення та надання їм більшого часу на підготовку можуть доводитись попередні розпорядження (вказівки) з логістичного забезпечення. У них можуть зазначатись: дії, до яких підпорядковані підрозділи повинні бути готові; першочергові заходи та терміни їх виконання; завдання щодо проведення розрахунку потреби в ОВСТ та МтЗ (за класами постачання); де, коли їм будуть поставлені завдання. Замисел та час готовності підрозділів до бойових дій у розпорядженнях не вказується.

7.1.4. Під час оцінювання обстановки начальник S-4 аналізує і використовує:

дані, отримані під час усвідомлення бойового завдання, розпорядження (попереднього розпорядження) з логістичного забезпечення;

довідкові матеріали, розрахунки проведені логістикою військової частини; інформацію, яка надходить від структурних підрозділів штабу, S-4 батальйонів;

наявність і технічний стан ОВСТ з урахуванням умов застосування і

можливої витрати ресурсу;

потреба військової частини (підрозділів) в ОВСТ та МтЗ, послугах, земельних і водних ділянках, фондах та комунікаціях, необхідних для належного виконання завдань, імовірні витрати (втрати) і можливості поповнення;

обсяг підвезення МтЗ, можливості підрозділів матеріального забезпечення щодо підвезення МтЗ;

імовірні втрати ОВСТ, можливості та умови евакуації і відновлення (ремонту);

наявність підрозділів логістики, у тому числі тих, які надходять для підсилення, їх стан та загальні можливості, рівень готовності до їх застосування;

рівень спеціальної, професійної і технічної підготовки особового складу і можливості підвищення;

довідкові дані, які характеризують місцевість, та найбільш доцільні райони для розташування (розміщення) підрозділів логістики;

економічний стан району бойових дій, наявні об'єкти інфраструктури і транспортних комунікацій, можливості з розквартирування підрозділів військової частини, найбільш доцільні райони для розташування (розміщення) підрозділів логістики;

наявність і можливість використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки, інші чинники та їх вплив на виконання завдань логістичного забезпечення;

ступінь імовірного впливу противника на сили і засоби (об'єкти) логістики;

умови і зміст взаємодії з штабами сусідніх військових частин (підрозділів) та інших складових сил оборони за напрямком логістичного забезпечення;

наявність часу, відведеного на виконання завдань логістичного забезпечення;

стан доріг та характер місцевості в районі (у смузі, на ділянці) подальших бойових дій;

умови управління логістичним забезпеченням та наявність для цього підрозділів.

За результатами оцінювання обстановки проводиться загальний аналіз спроможності системи логістичного забезпечення охопити (задовільнити) потребу в забезпеченні військ (сил) ОВСТ та МтЗ, технічному обслуговуванні та відновленні ОВСТ, у відповідних умовах обстановки та розробляються висновки з оцінювання обстановки.

У висновках з оцінювання обстановки визначаються:

можливий вплив противника на виконання завдань логістичного забезпечення;

стан забезпеченості підрозділів ОВСТ та МтЗ (за класами постачання);

загальна потреба в матеріальних засобах за класами постачання з урахуванням прогнозованих витрат та втрат;

необхідних обсягів робіт з технічного обслуговування (відновлення) ОВСТ;

загальна спроможність (достатність) підрозділів логістичного

забезпечення виконати визначені завдання з логістичного забезпечення підрозділів (розрахунковий обсяг завдань щодо забезпечення ОВСТ та МтЗ, технічного обслуговування та відновлення ОВСТ (технічних засобів), який можливо виконати за відведений час наявними силами та засобами), необхідність залучення додаткових сил і засобів логістичного забезпечення;

прогнозований рівень боєздатності за етапами бою з урахуванням витрат (втрат, виходу з ладу) ОВСТ та МтЗ, що очікуються та можливостей підрозділів логістичного забезпечення;

об'єкти інфраструктури, які можуть бути використані для проведення заходів логістичного забезпечення.

Відповідно до висновків з оцінювання обстановки готуються пропозиції щодо попереднього розподілу наявного (виділеного) ресурсу на бій (бойові дії) з відповідними розрахунками.

Висновки з оцінювання обстановки та пропозиції з відповідними розрахунками готуються для доповіді начальнику штабу та у подальшому доповідаються командирі на нараді.

7.1.5. З метою вироблення замислу командира на ведення бойових дій, S-4 бере участь у розробленні та розіграші варіантів ведення бойових дій.

У ході розроблення варіантів ведення бойових дій, під керівництвом начальника S-4, відповідно до можливих способів ведення бою (бойових дій), готуються пропозиції щодо порядку їх логістичного забезпечення за напрямками: забезпечення підрозділів ОВСТ та МтЗ (за класами постачання), їх ешелонування та відновлення, обслуговування, створення резервів, з відповідними розрахунками для обґрунтування та дії військових частин (підрозділів) логістичного забезпечення.

Під час розіграшу варіантів способу ведення бойових дій підрозділів від S-4 призначаються офіцери в групу розіграшу за свої війська для відпрацювання питань логістичного забезпечення, відповідно до визначених їм завдань. При цьому розглядаються такі питання: найбільш ефективне використання підрозділів логістичного забезпечення відповідно до умов обстановки; здатність до зміни порядку забезпечення та їх швидкому адаптуванню до умов обстановки, що складається; можливість виконання поставлених завдань з найменшими втратами (витратами) ОВСТ та МтЗ; простота реалізації порядку забезпечення військ за даних (прогнозованих) умов обстановки.

Після розіграшу начальник S-4 бере участь в порівнянні варіантів способу ведення бойових дій. У ході роботи розглядається кожний з варіантів, виявляються їх переваги і недоліки, особливості реалізації та надаються оцінки відповідно до показників. За результатами порівняння S-4 готуються пропозиції щодо доцільного порядку логістичного забезпечення з урахуванням виявлених переваг і недоліків усіх варіантів, уточнюються (проводяться) розрахунки розподілу наявного (виділеного) ресурсу на бойові дії.

У пропозиціях щодо порядку логістичного забезпечення відображаються такі питання:

основні висновки із оцінювання обстановки щодо її можливого впливу на організацію логістичного забезпечення;

напрямок зосередження основних зусиль логістичного забезпечення;

порядок поповнення запасів МтЗ та відновлення ОВСТ;

райони та час розгортання підрозділів логістики під час підготовки та у ході ведення бою (бойових дій).

Завдання щодо організації забезпечення МтЗ включають:

кількість МтЗ, які необхідно додатково витребувати у вищому органі військового управління;

обсяг робіт з підготовки МтЗ;

порядок ешелонування МтЗ;

кількість, місця, терміни подачі МтЗ для забезпечення конкретних бойових завдань;

обсяг запасів, що створюються, і розподіл їх по елементах тимчасових модульних груп логістики;

порядок і термін поповнення запасів МтЗ підрозділів і на складах військової частини;

місця розташування (розміщення) і порядок переміщення складів, порядок використання підприємств місцевої промислової бази з різними формами власності, підприємств національної економіки України і можливості її застосування для забезпечення МтЗ та для відновлення (ремонт) ОВСТ в районі ведення бою (бойових дій).

7.1.6. У ході наради з визначення замислу бойових дій командир може заслухати начальника S-4 щодо наданих оцінок, за результатами розгляду варіантів, та пропозиції щодо доцільного порядку логістичного забезпечення.

Після визначення і оголошення замислу бою (бойових дій) командир може уточнити раніше віддані вказівки, встановлює розміри і строки створення запасів МтЗ і віддає вказівки з логістичного забезпечення в ході бойових дій, в яких, як правило, визначає: основні завдання логістичного забезпечення підрозділів в ході ведення бою (бойових дій); порядок зосередження основних зусиль логістичного забезпечення; вимоги та загальний порядок організації відновлення ОВСТ; порядок поповнення запасів ОВСТ та МтЗ замість витрачених і втрачених в ході бойових дій.

У подальшому, після віддання вказівок командиром (начальником штабу), начальник S-4 уточнює обраний порядок логістичного забезпечення та оформлює його як додаток до замислу бою (бойових дій). Додаток підписує начальник S-4.

На графічній частині замислу бою (бойових дій) відображаються:

склад, райони та час розгортання сил логістики вищого органу військового

управління, які діють в інтересах військової частини, та підрозділів логістики військової частини;

місце, райони (основні і запасні), час розміщення (розташування) ЗППМ, маршрути руху;

район дозакраплення ПММ з визначенням залучених підрозділів;

шляхи підвезення МтЗ, пункти доставляння військовій частині МтЗ, місця і час зустрічі транспорту;

шляхи евакуації ОВСТ, зокрема, рокадні;

місця і час організації ЗППМ, сили і засоби, які розгортаються у ньому;

потенційно небезпечні об'єкти в районі бойових дій (АЕС, хімічні підприємства та інші) та імовірні райони зараження (затоплення), дані про радіаційну, хімічну і бактеріологічну (біологічну) обстановку, завали, руйнування і затоплення;

місце і час розгортання ПУПЛ та напрямки переміщення.

7.1.7. Під час формулювання рішення на логістичне забезпечення начальник S-4 визначає завдання відповідно до таких основних елементів:

просторових – глибина, смуга (район, сектор) бою (бойових дій), у тому числі за тактичними завданнями; напрямки (райони, рубежі, об'єкти) зосередження основних зусиль; розмежувальні лінії, вихідні рубежі, початку дій;

часових – строки готовності до дій, зайняття районів; терміни виконання завдань;

кількісних – норми витрат ракет і боєприпасів, інших матеріально-технічних засобів, що виділяється на бій (бойові дії).

У розпорядженні з логістичного забезпечення визначаються:

основні висновки із оцінювання обстановки та її можливого впливу на організацію логістичного забезпечення;

основні завдання логістичного забезпечення, напрямки (підрозділи) зосередження основних зусиль;

загальний порядок забезпечення підрозділів ОВСТ та МтЗ під час підготовки та в ході ведення бойових дій, вимоги та необхідні спроможності підрозділів логістичного забезпечення, які необхідно мати для забезпечення виконання завдання щодо забезпечення підрозділів ОВСТ та МтЗ, підготовки (розгортання) об'єктів матеріально-технічної бази;

загальний порядок відновлення ОВСТ (необхідний склад та порядок розгортання підрозділів РВО, порядок відновлення несправних та пошкоджених зразків ОВСТ, установлений ресурс, вимоги та необхідні показники можливостей РВО (підрозділів) для забезпечення виконання завдання з технічної розвідки, евакуації та ремонту ОВСТ);

порядок транспортного забезпечення (ВАД, порядок та строки готовності об'єктів транспортної інфраструктури, основні автомобільні і залізничні напрямки та їх розподіл, система та порядок підвезення (подачі) ОВСТ та МтЗ);

порядок інфраструктурного забезпечення;

межі смуги логістичного забезпечення;

наявний склад та завдання підрозділів логістичного забезпечення, загальні вимоги щодо порядку їх розгортання (розміщення, переміщення) в ході ведення бойових дій та виконання завдань за функціональним призначенням;

організація захисту, охорони і оборони;

організація управління логістичним забезпеченням;

готовність системи логістичного забезпечення.

Після доповіді та схвалення командиром (начальником штабу) завершується розроблення розпорядження з логістичного забезпечення та подається для погодження. Після погодження та усунення виявлених недоліків директивний документ підписує начальник штабу та начальник S-4. Відповідно до визначеного начальником штабу порядку розпорядження доводиться до підрозділів логістики.

Для організації своєчасного та безперебійного забезпечення підрозділів ракетами та боєприпасами, пально-мастильними матеріалами та іншими витратними МтЗ, в S-4 розробляються розподіл ресурсу ракет і боєприпасів, пально-мастильних матеріалів та інших МтЗ по завданнях. Зазначені розрахунки повинні містити дані про кількість ракет і боєприпасів, ПММ та інших МтЗ (в розрахунково-постачальних одиницях), виділених на витрати, втрати та створення запасів на початок та кінець бою (бойових дій), розподіл по підрозділах та завданнях.

Завдання щодо організації логістичної розвідки:

оцінювання місцевості і вибір (уточнення) районів розміщення підрозділів логістики, шляхів підвезення та евакуації;

джерела води та потреби у силах і засобах для їх підготовки;

наявні місцеві ресурси і можливі їх використання для логістичного забезпечення підрозділів;

санітарно-епідемічний стан смуги (ділянки, району) дій військової частини;

ступені пошкодження (несправності, застрягання) виробів (зразків) ОВСТ; обсяг підготовчих, евакуаційних і ремонтно-відновлювальних робіт;

місця розташування (розгортання) підрозділів логістики;

шляхи переміщення підрозділів логістики;

райони передавання пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ вищому органу військового управління;

промислово-економічна база з різними формами власності, підприємств національної економіки в районі бойових дій (бою), можливостей її застосування з забезпечення МтЗ та для відновлення ОВСТ.

Завдання з організації евакуації ОВСТ, стріляних гільз і тари з-під МтЗ:

визначення (прогнозування) кількості ОВСТ, стріляних гільз і тари з-під МтЗ, що потребує евакуації у ході ведення бою (бойових дій);

імовірні рубежі (райони) найбільшого зосередження ремонтно-

евакуаційного фонду, стріляних гільз і тари з-під МтЗ;

місця (райони) розміщення евакуаційних засобів і шляхів підвезення та евакуації; визначення порядку і термінів евакуації ОВСТ, стріляних гільз і тари з-під МтЗ, постановки завдання евакуаційним засобам;

питання взаємодії евакуаційних органів;

виконання заходів з евакуації ОВСТ, що виведено з ладу, і тари з-під МтЗ в ході ведення бою (бойових дій), безпосередньо в ході ведення бою (бойових дій);

евакуаційні сили і засоби за елементах бойового порядку;

плечі евакуації; шляхи підвезення та евакуації; райони передавання ремонтного фонду, стріляних гільз і тари з-під МтЗ вищому органу військового управління .

Завдання з організації відновлення (ремонту) ОВСТ:

розподіл підрозділів РВП військової частини за напрямками, бойовими завданнями, елементами бойового порядку;

райони, терміни і порядок їх розташування (розміщення) і переміщення;

завдання силам і засобам РВП військової частини;

порядок використання місцевої промислової бази з різними формами власності, підприємств національної економіки.

Завдання з організації захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів логістики:

оповіщення особового складу;

порядок проведення радіаційної, хімічної розвідки;

зміст і порядок проведення заходів з маскування та інженерного обладнання районів розташування (розміщення) підрозділів логістики і шляхів підвезення та евакуації;

сили і засоби, що виділені в загін ліквідації наслідків застосування противником ЗМУ.

Завдання з організації управління логістичним забезпеченням:

порядок зв'язку радіомережі;

зміст, термін, періодичність і порядок отримання донесення (зведення) з логістичного забезпечення з нижчої ланки;

зміст, термін, періодичність і порядок подання донесення (зведення) вищому органу військового управління.

7.1.8. Розробка документів Плану логістичного забезпечення, як складової частини плану бою (бойових дій), проводиться під загальним керівництвом начальника штабу. План логістичного забезпечення розробляється S-4, включає текстуальну і графічну частини та додатки:

розрахунок потреби в ОВСТ та МтЗ (за класами постачання);

обсяги прогнозованого виходу з ладу ОВСТ та можливості з ремонту;

перелік об'єктів, земельних ділянок, на яких можливе розквартирування військ;

інші розрахунки за необхідності.

Визначені додатки до плану ведення бойових дій підписує начальник штабу та начальник S-4.

У текстуальній частині плану логістичного забезпечення викладаються: висновки з оцінювання обстановки щодо її можливого впливу на організацію логістичного забезпечення;

замисел логістичного забезпечення;

завдання з логістичного забезпечення;

організація управління;

основні питання взаємодії.

На графічній частині Плану логістичного забезпечення, як правило, відображаються: державний кордон (лінія зіткнення); склад, угруповання та імовірний характер дій противника; імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ; склад і положення своїх підрозділів, основні завдання, склад і положення підрозділів логістичного забезпечення; склад та розташування резервів підрозділів логістичного забезпечення; склад і положення взаємодіючих підрозділів логістичного забезпечення; межі смуги логістичного забезпечення; основні та запасні райони, терміни розгортання, маршрути, напрямки їх нарощування (відновлення) і пропускна спроможність; вивантажувальні (навантажувальні) станції; місця і терміни розгортання пунктів управління логістичним забезпеченням; техногенно-небезпечні об'єкти.

План логістичного забезпечення підписує начальник штабу військової частини та начальник S-4.

7.2. Планування застосування підрозділів логістики

7.2.1. Планування застосування підрозділів логістики включає комплекс заходів щодо: визначення необхідного складу підрозділів логістичного забезпечення та ресурсів для забезпечення виконання бойових завдань, послідовності, термінів їх створення, розподілу за зонами (районами) та завданнями підрозділів, розподілу за межами логістичного забезпечення; визначення порядку управління, взаємодії; розроблення необхідних документів з управління логістичним забезпеченням.

7.2.2. Організація, зміст і методи роботи у підрозділах логістичного забезпечення під час планування застосування підрозділів логістики визначаються конкретною обстановкою, характером поставлених завдань і встановлених термінів готовності підрозділів логістичного забезпечення.

В усіх випадках робота підрозділу логістики військової частини, яка здійснює планування застосування підрозділів логістики повинна виконуватись у тісній взаємодії з S-4 військових частин. Організація і методи роботи повинні забезпечувати: своєчасне вироблення замислу, формулювання рішення та постановку завдань підпорядкованим підрозділам логістичного забезпечення;

якісне планування дій підрозділів логістичного забезпечення; надання підлеглим можливо більшого часу для безпосередньої підготовки до виконання завдань; впевнене, безперервне управління логістичним забезпеченням, оперативне реагування на зміни обстановки; ефективне використання підрозділів логістичного забезпечення під час виконання завдань.

7.2.3. Планування застосування підрозділів логістики розпочинається з отриманням вказівок командира, розпоряджень за видами забезпечення вищого органу військового управління та вступає в активну фазу після розроблення S-4 порядку логістичного забезпечення та отримання від них попередніх розпоряджень з логістичного забезпечення.

7.2.4. З отриманням директивного документу (вказівок), начальник логістики організовує роботу з планування виконання визначених заходів логістичного забезпечення.

7.2.5. Під час усвідомлення отриманого завдання начальник логістики вивчає:

замисел командира, завдання підрозділів, що перебувають на забезпеченні, напрямки та підрозділи на забезпеченні яких зосереджуються основні зусилля в ході застосування;

мету, основні завдання, напрями зосередження основних зусиль логістичного забезпечення;

склад підрозділів логістичного забезпечення, їх розподіл за завданнями, райони розгортання та переміщення, час готовності до виконання завдань за функціональним призначенням;

заходи логістичного забезпечення, що проводяться в інтересах підрозділів, що перебувають на забезпеченні, силами та засобами логістичного забезпечення старшого начальника;

завдання, місце і роль підпорядкованих підрозділів логістичного забезпечення;

основні питання взаємодії з логістикою сусідніх військових частин та S-4 військової частини;

визначені межі логістичного забезпечення;

місце та терміни розгортання пункту управління;

терміни подання необхідних даних штабу військової частини, старшому начальнику.

За результатами усвідомлення отриманого завдання визначаються заходи щодо логістичного забезпечення підрозділів, підготовки підрозділів логістичного забезпечення, які необхідно провести першочергово та формулюються висновки в інтересах вироблення замислу та розроблення плану застосування підрозділів логістики.

Начальник логістики віддає вказівки щодо орієнтування відповідних службових осіб та підпорядкованих підрозділів логістичного забезпечення щодо характеру майбутніх дій, першочергових заходів з підготовки до бою (бойових дій), проведення розрахунку часу, розроблення графіків роботи відповідних посадових осіб та подальшого порядку їх роботи.

Для організації роботи структурних підрозділів логістики щодо планування застосування підпорядкованих підрозділів логістичного забезпечення розробляється Розрахунок часу, Графік роботи начальника логістики та Календарний план підготовки підрозділів логістики.

У Графіку роботи, як правило, зазначаються терміни вироблення замислу та формулювання рішення, доведення попередніх розпоряджень; порядок та терміни розробки основних оперативних документів, їх доповіді та затвердження; терміни відпрацювання та доведення розпоряджень до підпорядкованих підрозділів, організації взаємодії та управління, а також інші дані, необхідні для організації роботи логістики військової частини.

Графік роботи узгоджується з S-4, підписується начальником логістики військової частини, затверджується командиром військової частини та доводиться до службових осіб структурних підрозділів логістики військової частини в частині, що їх стосується.

На основі Графіка роботи начальника логістики розробляються графіки роботи керівників його структурних підрозділів та уточнюється (за необхідності) порядок роботи інших службових осіб.

7.2.6. Оцінювання обстановки – це найбільш відповідальний і трудомісткий елемент управлінської діяльності начальника логістики під час розробки заходів з планування логістики військової частини. За результатами оцінювання обстановки готуються пропозиції до вироблення замислу логістики.

Оцінювання обстановки полягає у проведенні кількісно-якісного аналізу завдань логістикою військової частини (відділенням логістики штабу) та умов їх виконання під час підготовки і в ході проведення бою (бойових дій) та можливостей щодо виконання цих завдань.

Оцінювання обстановки та формування вихідних даних для планування логістичного забезпечення є творчо-логічним завданням, що вирішується за допомогою логічного мислення і конкретних розрахунків.

Методи, глибина і послідовність оцінювання обстановки залежать, головним чином, від наявності часу та елементів обстановки, що є вирішальним.

За будь-яких умов обстановки начальники служб логістики, повинні бути готовими доповісти начальнику логістики необхідні дані, розрахунки та пропозиції.

Вивчення та аналіз всіх елементів обстановки проводиться у взаємозв'язку, а оцінювання кожного елементу обстановки завершується відповідними висновками.

Оцінювання обстановки проводиться особисто начальником логістики

(начальником відділення логістики штабу) по карті, з урахуванням характеру дій противника, своїх підрозділів та сусідів, а також місцевості, радіаційної, хімічної обстановки, економічного стану району бойових дій (бою), погоди, пори року і доби.

7.2.6.1. У ході оцінювання обстановки здійснюється:

аналіз ймовірного замислу та вірогідних дій противника, визначення його можливого впливу на виконання завдань логістичного забезпечення;

аналіз просторових розмірів бойових дій, характер місцевості в операційних зонах (районах), кліматичні, сезонні та природні умови, наявність потенційно-небезпечних об'єктів, потенційних бар'єрних рубежів, зон затоплень, руйнувань, пожеж, районів радіаційного, хімічного, біологічного зараження та районів з незадовільною санітарно-епідеміологічною обстановкою;

аналіз стану оперативного обладнання території операційної зони (району) щодо наявності об'єктів логістичної інфраструктури (стаціонарних арсеналів, баз, складів, центрів зберігання, польових складів МтЗ); стану транспортних комунікацій, важливих (критичних) об'єктів на них; наявних об'єктів оборонної інфраструктури (військових містечок, пунктів базування, аеродромів) та їх можливостей з розміщення (розквартирування) військ (сил);

вивчення наявних у регіоні об'єктів національної економіки різних форм власності щодо виробництва та постачання необхідних ОВСТ та МтЗ, їх зберігання, ремонту, надання транспортних, комунально-побутових послуг;

оцінювання суспільно-політичної обстановки, етнічного складу населення, релігійної та криміногенної обстановки в районах майбутніх дій підрозділів логістичного забезпечення;

уточнення стану та можливостей підрозділів логістичного забезпечення (у тому числі, які надходять для підсилення), їх місце знаходження, рівня їх здатності щодо виконання завдань за призначенням;

уточнення обсягів наявних запасів ОВСТ та МтЗ, що зберігаються (утримуються) у підпорядкованих підрозділах логістичного забезпечення (у тому числі, які надходять для підсилення); обмеження по ресурсу МтЗ, що виділяється на проведення бою (бойових дій);

прогнозування виходу із ладу ОВСТ, втрат особового складу у безпосередньо підпорядкованих підрозділах логістичного забезпечення (у тому числі, які надходять для підсилення);

умови та можливості з управління підпорядкованими підрозділами логістичного забезпечення, порядок прийняття в підпорядкування підрозділів, які надходять для підсилення.

За результатами аналізу обстановки робляться висновки щодо існуючих спроможностей системи логістичного забезпечення задовольнити потреби підрозділів в доукомплектуванні та забезпеченні ОВСТ та МтЗ, відновленні ОВСТ, виробляються пропозиції щодо найбільш раціонального використання

підрозділів логістичного забезпечення для виконання завдань.

Висновки з оцінювання обстановки та пропозиції з відповідними розрахунками надаються на розгляд начальнику логістики. Відповідно до його вказівок вони доопрацьовуються (за необхідності) та готуються для доповіді на оперативній нараді.

7.2.6.2. Під час оцінювання обстановки начальник логістики аналізує і використовує:

дані, отримані під час усвідомлення завдання, розпорядження (попереднього розпорядження) з видів логістичного забезпечення вищого органу військового управління;

довідкові матеріали, розрахунки і пропозиції, підготовлені начальниками служб логістики;

наявність і технічний стан ОВСТ з урахуванням умов застосування і можливої витрати ресурсу;

потребу військової частини (підрозділів) в МтЗ, послугах, земельних і водних ділянках, фондах та комунікаціях, необхідних для належного виконання завдань, імовірні витрати (втрати) і можливості поповнення;

обсяг підвезення МтЗ, можливості підрозділів матеріального забезпечення щодо підвезення МтЗ;

імовірні втрати ОВСТ, можливості та умови евакуації і відновлення (ремонту);

наявність підрозділів логістики, у тому числі тих, які надходять для підсилення, їх стан та загальні можливості, рівень готовності до їх застосування;

рівень спеціальної (професійної) і технічної підготовки особового складу і можливості підвищення;

довідкові дані, які характеризують місцевість, та найбільш доцільні райони для розташування (розміщення) підрозділів логістики;

економічний стан району бойових дій, наявні об'єкти інфраструктури і транспортних комунікацій, можливості з розквартирування підрозділів військової частини, найбільш доцільні райони для розташування (розміщення) підрозділів логістики;

наявність і можливість використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки, інші чинники та їх вплив на виконання завдань логістичного забезпечення;

ступінь імовірного впливу противника на сили і засоби (об'єкти) логістики;

умови і зміст взаємодії з органами управління логістичним забезпеченням сусідніх військових частин (підрозділів) та інших складових сил оборони;

наявність часу, відведеного на виконання завдань логістичного забезпечення;

стан доріг та характер місцевості в районі (у смузі, на ділянці) подальших бойових дій;

умови управління логістичним забезпеченням та наявність для цього підрозділів.

7.2.6.3. Під час оцінювання економічного стану району бойових дій і можливостей використання підприємств місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки України начальник логістики вивчає та аналізує дані логістичної розвідки, опис району, вказівки вищого органу військового управління про порядок поповнення МтЗ із місцевих ресурсів та використання підприємств місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки України для ремонту ОВСТ та комунальної бази.

На основі аналізу начальник логістики визначає:

в яких районах і які МтЗ можуть бути поповнені;

яким підрозділам і в який час потрібно дати вказівки про використання виробничих потужностей підприємств місцевої промислової бази з різними формами власності,

підприємств національної економіки України для відновлення (ремонт) ОВСТ.

7.2.6.4. Під час оцінювання стану доріг та характеру місцевості в районі (на ділянці) подальших бойових дій начальник логістики проводить по карті з метою правильного вибору шляхів підвезення та евакуації, визначення заходів щодо їх підготовки, а також визначення районів розташування (розміщення) підрозділів логістики під час підготовки та у ході проведення операції (ведення бойових дій).

При цьому враховуються можливості щодо організації ефективного захисту, оборони, охорони і маскування підрозділів логістики.

На основі аналізу начальник логістики визначає:

напрямок зосередження підрозділів логістики;

у якому складі та у які періоди бойових дій вони можуть бути застосовані (використані за призначенням), що необхідно зробити для підвищення їх боєздатності;

доцільні райони розташування (розміщення) підрозділів логістики під час підготовки до ведення бою (бойових дій) і порядок їх переміщення у ході ведення бою (бойових дій);

заходи щодо підготовки запасних маршрутів, об'їздів, організації переправ через водні перешкоди і подолання труднопрохідних ділянок місцевості, можливих зон радіоактивного і хімічного зараження місцевості;

сили і засоби, які необхідні для підтримання шляхів підвезення та евакуації у проїжджому стані та організації на них комендантської служби.

7.2.6.5. Під час оцінювання наявності, стану і можливостей підрозділів логістики аналізуються їх укомплектованість, можливості, бойова готовність, підготовка особового складу, стан автомобілів підвезення МтЗ, рухомих майстерень ТО, технічного діагностування і ремонту, технологічного обладнання тощо.

На основі аналізу начальник логістики визначає стан і можливості підрозділів логістики.

7.2.6.6. Під час оцінювання потреби МтЗ військової частини з урахуванням їх надходження начальник логістики визначає потребу МтЗ.

Аналіз проводиться в розрахунково-постачальних одиницях на основі даних про наявність запасів в бойових підрозділах і в підрозділах логістики, запланованого їх надходження, встановлених норм витрат під час підготовки та у ході ведення бою (бойових дій), а також імовірної потреби МтЗ підрозділів під час підготовки та у ході ведення бою (бойових дій) відповідно до поставлених завдань.

На основі аналізу начальник логістики визначає:

потребу МтЗ під час підготовки та у ході ведення бою (бойових дій);

наявність МтЗ у військовій частині та терміни їх надходження;

можливості створення установлених запасів МтЗ на початок ведення ведення бою (бойових дій) і підтримання цих запасів МтЗ на кінець дня бою (бойових дій); норми витрат МтЗ на день ведення бою (бойових дій);

доцільність ешелонування запасів МтЗ і розподіл їх за напрямками бойових дій підрозділів;

заходи щодо досягнення безперебійності постачання МтЗ підрозділам військової частини.

7.2.6.7. Під час оцінювання обсягу підвезення МтЗ і можливостей підрозділів МЗ начальник логістики вивчає на основі даних про потребу військової частини в МтЗ, доповідей начальників родів військ і служб про необхідність підвезення МтЗ, вказівок командира військової частини і вищого органу військового управління щодо організації підвезення МтЗ.

При цьому враховуються відстань і терміни підвезення, стан і пропускні можливості шляхів підвезення, метеорологічні умови, можливий вплив противника на шляхи підвезення та на підрозділи МЗ.

На основі аналізу начальник логістики визначає:

загальний обсяг підвезення МтЗ (окремо сухих вантажів і пального);

наявність і можливості автомобілів підвезення та організовує підвезення МтЗ підрозділам під час підготовки та у ході проведення бою (бойових дій).

7.2.6.8. Під час оцінювання ступеня імовірного впливу противника на підрозділи логістики начальник логістики проводить з метою вивчення заходів щодо захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів логістики. При цьому він ураховує характер можливих дій противника, захисні і маскувальні якості місцевості, можливості підрозділів логістики з організації захисту, охорони, оборони та маскування.

На основі аналізу начальник логістики визначає: порядок організації захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів логістики та потребу в силах і засобах для цього.

7.2.6.9. Під час оцінювання умов застосування ОВСТ визначаються такі чинники, які потребують проведення відповідних заходів щодо забезпечення

надійності роботи ОВСТ під час підготовки та у ході проведення бою (бойових дій).

На основі аналізу начальник логістики визначає: необхідність виконання відповідних робіт та намічаються конкретні заходи щодо підготовки ОВСТ.

7.2.6.10. Під час оцінювання наявності ОВСТ усвідомлюється: процент укомплектованості підрозділів ОВСТ (кількість ОВСТ, що може бути відновлено (передано, отримано) до початку ведення бою (бойових дій).

На основі аналізу начальник логістики визначає: кількість ОВСТ, які будуть в строю до початку ведення бойових дій (для автомобілів – КТГ).

7.2.6.11. Під час оцінювання імовірних витрат ресурсу військової техніки визначається пробіг військової техніки у ході висування підрозділів до оборонного рубежу противника чи до ділянки (межі) оборони з вихідного району, з ППД (районів навчань, вихідного району), пробіг, що передбачається з початком прориву оборони на глибину бойових завдань чи у ході ведення наступального (оборонного) бою.

На основі аналізу начальник логістики визначає: сумарну витрату ресурсу, що передбачається у ході виконання поставлених завдань.

7.2.6.12. Під час оцінювання технічного стану ОВСТ вивчається запас ресурсу до чергового номерного технічного обслуговування (ремонту).

Оцінювання виконується порівнянням імовірних витрат ресурсу з розмірами його наявного запасу.

На основі аналізу начальник логістики визначає: в якій мірі стан ОВСТ забезпечує надійність його роботи під час виконання поставлених завдань та намічаються роботи зі збільшення запасу ресурсу, визначаються обсяг, час і місце проведення технічного обслуговування.

7.2.6.13. Під час оцінювання наявності і технічного стану засобів технічного обслуговування, діагностування і ремонту визначаються кількість і стан засобів технічного обслуговування, діагностування і ремонту, вивчається їх укомплектованість особовим складом, технологічним обладнанням, місцезнаходження, зайнятість і час готовності до роботи.

На основі аналізу начальник логістики визначає: про можливість засобів технічного обслуговування, діагностування і ремонту щодо проведення технічного обслуговування і ремонту, визначаються конкретні сили і засоби, які залучаються до технічного обслуговування і ремонту ОВСТ та порядок їх застосування (використання за призначенням).

7.2.6.14. Під час оцінювання імовірних втрат ОВСТ, можливостей та умов евакуації і ремонту вивчаються: імовірні рубежі чи райони значних втрат ОВСТ; стан підрозділів РВП військової частини, їх положення, можливий розподіл підрозділів РВП під час висування з ППД (району навчань, вихідного району) чи на марші; можливі місця розташування (розміщення) підрозділів РВП у ході ведення бою (бойових дій) та їх завдання.

Для визначення імовірних рубежів чи районів значних втрат прогнозується можливість виведення ОВСТ з ладу на початку ведення бою (бойових дій) у вихідному районі, під час висування, у ході прориву оборонних рубежів і бою в глибині, рубежу переходу в контратаку (нанесення контрудару), ведення наступального (оборонного) бою з урахуванням застосування противником ВТЗ.

7.2.6.15. Під час оцінювання можливих місць і часу розташування (розміщення) РВП військової частини виконується на основі прогнозування імовірних районів (рубежів) виведення ОВСТ з ладу.

На основі аналізу начальник логістики визначає: наявності ремонтно-евакуаційного фонду ОВСТ, глибини бойових завдань, темпів бойових дій, тривалість роботи підрозділів РВП військової частини.

7.2.6.16. Під час оцінювання можливостей та умов евакуації ОВСТ, стріляних гільз і тари з-під МтЗ вивчається:

- наявність, стан і можливості евакуаційних засобів;
- імовірні потреби в евакуації ОВСТ і надлишкового озброєння, стріляних гільз і тари з-під МтЗ;
- імовірні райони і рубежі перебування ОВСТ, що потребують евакуації (ремонту).

На основі аналізу начальник логістики визначає:

- завдання евакуаційних засобів; шляхи підвезення та евакуації;
- райони передавання ремонтно-евакуаційного фонду;
- порядок евакуації ОВСТ і надлишкового озброєння, стріляних гільз і тари з-під МтЗ.

Крім того, проводиться розподіл штатних і доданих евакуаційних засобів по елементах бойового порядку, час і місця їхнього розташування (розміщення) і розгортання, порядок переміщення.

7.2.6.17. Під час оцінювання рівня спеціальної (професійної) і технічної підготовки особового складу вивчаються укомплектованість спеціалістами логістики, підготовленість до роботи в конкретних умовах бойової обстановки і робиться висновок про можливість укомплектування підрозділів спеціалістами логістики.

На основі аналізу начальник логістики спільно з начальниками родів військ і служб, начальниками служб логістики визначає: тематику і методи проведення занять з особовим складом військової частини (підрозділів).

7.2.6.18. Під час оцінювання умов організації управління логістичним забезпеченням вивчаються: наявність, стан і можливості засобів зв'язку для організації управління, наявність і можливості технічних засобів управління, укомплектованість, підготовленість і бойовий досвід посадових осіб логістики, їх моральний стан,

На основі аналізу начальник логістики визначає: можливість створення радіомережі логістичного забезпечення, використання інших засобів зв'язку для

передавання інформації з логістичного забезпечення і створення тимчасових модульних груп ТОВ і ПТС в підрозділах.

Крім того визначається місце начальника логістики та офіцерів логістики, склад радіомережі логістичного забезпечення, періодичність і порядок подачі донесення (зведення) з логістичного забезпечення.

7.2.7. За результатами усвідомлення завдання та оцінювання обстановки начальник логістики приймає рішення на застосування підрозділів логістичного забезпечення.

Основою рішення на застосування підрозділів логістичного забезпечення є замисел застосування підрозділів логістичного забезпечення у якому зазначається:

- завдання логістичного забезпечення;
- напрямок зосередження основних зусиль;
- райони, час розташування (розміщення, переміщення) і розгортання підрозділів логістики під час підготовки та у ході ведення бою (бойових дій);
- основні заходи і порядок організації логістичного забезпечення підрозділів військової частини.

Розроблення замислу логістичного забезпечення передбачає:

- розроблення варіантів порядку організації логістичного забезпечення;
- розіграш варіантів організації логістичного забезпечення;
- доповідь командир (начальнику штабу) військової частини пропозиції до замислу логістичного забезпечення.

7.2.8. За результатами оцінювання обстановки та визначених завдань логістичного забезпечення бою (бойових дій), начальник логістики виробляє замисел застосування підрозділів логістики та доповідає його командир.

Замисел застосування підрозділів логістики (далі – Замисел) складається з текстуальної частини з додатком графічної частини на карті та інших необхідних текстуальних та графічних додатків.

Замисел складається з таких розділів:

- мета, основні завдання, напрями (елементи бойової побудови, підрозділи) зосередження основних зусиль підрозділів логістичного забезпечення;
- склад підрозділів логістичного забезпечення, їх розподіл за завданнями та межами логістичного забезпечення;
- організація та порядок виконання завдань з логістичного забезпечення.

На графічній частині Замислу відображається обстановка в обсязі питань текстуальної частини, а також інші необхідні дані.

Текстуальну частину Замислу підписує начальник штабу (начальник логістики) та затверджується командиром. Після затвердження, другий примірник замислу надсилається до штабу вищого ОВУ.

Положення Замислу доводяться розпорядженнями до ОВУ, що їх стосується в обсязі, необхідному для їх подальшої роботи.

Затверджений Замисел є правовою підставою для розроблення Плану застосування підрозділів логістики.

У подальшому, начальник логістики визначає завдання підрозділам логістики.

7.2.9. За результатами формулювання рішення визначаються:

завдання підрозділам (службам забезпечення), безпосередньо підпорядкованим та доданим (що передаються в підпорядкування) підрозділам логістичного забезпечення;

порядок організації управління;

основні питання взаємодії;

порядок організації захисту, охорони і оборони підрозділів логістичного забезпечення;

основні завдання за видами логістичного забезпечення.

Для уточнення завдань підрозділам логістичного забезпечення, порядку організації управління, взаємодії, охорони і оборони, всебічного забезпечення підрозділів логістичного забезпечення та уточнення окремих питань може проводитися нарада, на якій начальник логістики заслуховує пропозиції:

щодо порядку організації управління, основних питань взаємодії, охорони і оборони військових частин логістичного забезпечення;

обґрунтовані розрахунками пропозиції щодо використання підрозділів логістичного забезпечення та виконання завдань з забезпечення за напрямками діяльності:

розміри і терміни створення визначених запасів МтЗ у підрозділах, їх ешелонування, джерела поповнення;

порядок транспортного забезпечення, послідовність підвезення (подачі) ОВСТ та МтЗ;

порядок, послідовність та терміни відновлення ОВСТ;

заходи інфраструктурного забезпечення.

7.2.10. Після схвалення начальником логістики завдань підпорядкованим підрозділам логістичного забезпечення, порядку організації управління, основних питань взаємодії, охорони і оборони, порядку всебічного забезпечення підпорядкованих підрозділів логістичного забезпечення завершується розроблення директивних документів, їх підпис та доведення до підпорядкованих підрозділів.

Бойове розпорядження підрозділам логістики підписує посадова особа, яка очолює ПУПЛ, та його заступник (начальник структурного підрозділу ПУПЛ (начальник служби) за напрямком відповідальності).

7.2.11. Завдання штатним та доданим силам і засобам логістики доводяться бойовими (попередніми бойовими) розпорядженнями.

Попереднім бойовим розпорядженням до командирів підрозділів логістики доводиться така інформація:

- вид бойових дій (бою), район бойових дій (бою) і терміни готовності;
- додаткові завдання, які потрібно виконати в інтересах підготовки бойових дій (бою);

- заходи, які необхідно провести першочергово для підготовки підрозділу до бойових дій (бою);

- необхідні дані і час їх подання до управління логістики (підрозділу логістики штабу) військової частини.

7.2.12. У бойовому розпорядженні командирів підрозділу матеріального забезпечення військової частини визначаються:

- короткі зведення (відомості) про характер дій противника;

- бойове завдання підрозділам військової частини в обсязі, що стосується виконання завдань логістики і послуг;

- шляхи підвезення військової частини, військово-автомобільні дороги, райони та час розгортання складів матеріального забезпечення військової частини;

- район розташування (розміщення) підрозділів (тимчасових модульних груп) логістики вищого органу військового управління, які виконують завдання в інтересах військової частини (у разі потреби) та райони (місця, пункти) зустрічі транспортів з МтЗ;

- завдання підрозділу матеріального забезпечення щодо прийняття МтЗ та організації їх зберігання і підвезення МтЗ підрозділам військової частини, організації заправлення військової техніки ПММ, захисту, оборони, охорони та маскування і виконання інших завдань;

- райони розміщення підрозділу матеріального забезпечення, порядок та терміни переміщення;

- термін готовності підрозділу до виконання завдання;

- порядок і терміни подання зведення (донесення);

- час і місце розміщення ПУ підрозділу.

7.2.13. У бойовому розпорядженні командирів ремонтно-відновлювального підрозділу військової частини визначаються:

- короткі зведення (відомості) про характер дій противника та підрозділів військової частини;

- час і райони розгортання підрозділів РВО вищого органу військового управління, які діють в інтересах військової частини;

- склад, завдання, час і місце зосередження, смуги (райони, напрямки) дій та завдання тимчасовим модульним групам ТОiВ, які виділяються зі складу РВП військової частини;

- райони, склад і час розгортання підрозділів РВП військової частини на ЗППМ, запасний район розгортання ЗППМ, порядок переміщення в ході ведення бою (бойових дій);

- порядок приведення відремонтованих (евакуйованих) ОВСТ у готовність

до застосування і повернення їх у підрозділи;

райони (пункти) зосередження і передавання пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ, які не відновлюються силами і засобами РВП військової частини засобам РВО вищого органу військового управління;

пункти передавання пошкоджених (несправних) виробів (зразків) ОВСТ з підрозділів засобам РВП військової частини;

шляхи евакуації, райони та час розгортання польового артилерійського складу та складів МЗ військової частини;

обсяг і порядок поповнення запасів МтЗ;

склад та завдання підрозділів, що виділяються для забезпечення подолання підрозділами водних перешкод, труднопрохідних ділянок місцевості та інших перешкод, дії у складі загонів ліквідації наслідків застосування противником ЗМУ, порядок їх висування до перешкод і використання після виконання завдання;

заходи щодо захисту, охорони, оборони та маскуванню підрозділів РВП військової частини;

організація зв'язку, порядок і терміни доповіді і подання зведення (донесення), час і місце розміщення ПУ РВП військової частини.

7.2.14. Бойові (попередні) розпорядження до підрозділів логістики доводяться в усній чи письмовій формі. Віддане усно розпорядження обов'язково записується в журнал обліку бойових розпоряджень та донесень і підписується начальником логістики (начальником відповідної служби логістики).

Загальні завдання з питань організації логістичного забезпечення (за видами), що не ввійшли до розпорядження (попереднього розпорядження) з логістичного забезпечення, а також до бойових розпоряджень командирам підрозділів логістики доводяться до підрозділів окремими розпорядженнями, які підписує начальник логістики.

7.2.15. Під час підготовки до ведення бою (бойових дій) підрозділам логістики в бойовому розпорядженні додатково визначаються: склад, номери маршрутів, місця в похідному порядку, район зосередження (відпочинку) і час прибуття до нього, місця і час привалів; час проходження вихідного рубежу (пункту) і рубежів (пунктів) регулювання.

Під час здійснення маршу на велику відстань в бойовому розпорядженні додатково визначаються обсяги та ешелонування запасів МтЗ.

Завдання підрозділам логістики ставляться на перший добовий перехід, на кожний наступний перехід доводяться в районі відпочинку.

7.2.16. Під час перевезення (перекидання) підрозділів військової частини у бойовому розпорядженні зазначаються:

необхідна кількість транспортних засобів (військових ешелонів, суден тощо) для перевезення (перекидання) підрозділів;

черговість і терміни завантаження і відправлення підрозділів;

розподіл станцій (портів, аеродромів тощо) завантаження між підрозділами;

порядок використання місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки в районі бойових дій;

вихідні райони, райони очікування, збору і зосередження підрозділів, характер їх інженерного обладнання, маршрути і час виходу до місць завантаження;

порядок дій підрозділів у разі зриву і припинення перевезення;

розміри та ешелонування запасів МтЗ.

7.2.17. Командир підрозділу логістики військової частини після отримання попереднього бойового розпорядження усвідомлюють (аналізують) завдання, визначає заходи, які необхідно провести для завершення постачання МтЗ і послуг підрозділів, технічне обслуговування і ремонт ОВСТ та підготовки підрозділів до роботи в умовах бойових дій, виконує розрахунок часу і віддає усне попереднє бойове розпорядження підлеглим.

Після отримання бойового розпорядження (розпорядження з логістичного забезпечення) командир підрозділу логістики оцінює обстановку і розробляє замисел (формулює рішення) на застосування підрозділів підрозділів у ході ведення бою (бойових дій, доповідає начальнику логістики та віддає вказівки начальнику штабу, заступнику з озброєння та командирам підрозділів.

За необхідності і можливості командир підрозділу логістики забезпечення проводить рекогносцировку, потім віддає усний наказ та організовує взаємодію. У подальшому він здійснюють моніторинг ходу робіт щодо завершення постачання МтЗ і послуг підрозділів, технічного обслуговування і ремонту ОВСТ та підготовки підрозділів.

У встановлений час командир підрозділу логістики доповідає начальнику логістики про завершення постачання МтЗ і послуг підрозділів, технічного обслуговування і ремонту ОВСТ та готовність підрозділу до виконання завдань логістичного забезпечення.

Командир підрозділу логістики відображає своє рішення на робочій карті.

Отриманні витяги з розпоряджень з логістичного забезпечення, що передаються по технічних засобах зв'язку, негайно підтверджуються.

7.2.18. Робота щодо розроблення проекту Плану застосування підрозділів логістики, зазвичай, починається після завершення оформлення замислу і здійснюється у тісній взаємодії з S-4. При цьому, у проєкті текстуальної і графічної частин плану відображаються дані в обсязі замислу, вносяться визначені завдання підпорядкованим підрозділам логістичного забезпечення, розкривається порядок виконання завдань з логістичного забезпечення, організація управління, взаємодії, основні питання охорони і оборони всебічного забезпечення підрозділів логістичного забезпечення.

7.2.19. План застосування підрозділів логістики (далі – План) включає

текстуальну, графічну частини, додатки та складові частини.

У текстуальній частині Плану зазначаються: висновки з оцінювання обстановки щодо її можливого впливу на виконання завдань підпорядкованими підрозділами логістичного забезпечення; замисел застосування підрозділів логістики (мета, основні завдання, напрями зосередження основних зусиль підрозділів логістичного забезпечення; склад підрозділів логістичного забезпечення, їх розподіл за завданнями та межами логістичного забезпечення; організація та порядок виконання завдань з логістичного забезпечення); завдання підрозділам (службам) забезпечення, безпосередньо підпорядкованим та доданим підрозділам логістичного забезпечення; порядок організації управління; основні питання взаємодії; організація захисту, охорони і оборони підрозділів логістичного забезпечення; основні завдання всебічного забезпечення підрозділів логістичного забезпечення.

Додатки до текстуальної частини Плану включають:

бойовий та чисельний склад підрозділів логістики, їх можливості з виконання завдань логістичного забезпечення;

розподіл підпорядкованих підрозділів логістичного забезпечення для виконання завдань;

розрахунки забезпечення ОВСТ та МтЗ за класами постачання у ході підготовки та ведення бою (бойових дій);

розрахунок відновлення ОВСТ у ході підготовки та ведення бою (бойових дій);

розрахунки постачальних військових перевезень за видами транспорту.

Складовою частиною Плану є план організації військових перевезень.

Графічна частина Плану відпрацьовується на карті (схемі) масштабу:

– 1 : 100 000 залежно від просторових показників бою (бойових дій).

На графічній частині Плану відображаються: державний кордон (лінія зіткнення (протистояння) військ); склад, угруповання та імовірний характер дій противника, імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ; склад і дислокація збройних сил третіх держав, їх контингентів (окремих підрозділів); склад і положення угруповання своїх підрозділів, склад і положення підрозділів логістичного забезпечення, їх основні завдання; основні, запасні та хибні райони, терміни розгортання, маршрути, порядок і терміни переміщення підрозділів логістичного забезпечення, шляхи їх маневру та виводу з під ударів противника; склад і дислокація підрозділів інших складових сил оборони; склад і положення (ППД, основні, запасні та хибні райони) підрозділів логістичного забезпечення інших складових сил оборони та завдання, що ними виконуються; державні підприємства (за необхідності підприємства іншої форми власності), центри забезпечення, стаціонарні ремонтні заводи, у тому числі підприємства місцевої промислової бази, які можуть бути використані в інтересах логістичного забезпечення, їх можливості; склад та розташування резервів підрозділів логістичного забезпечення; смуги логістичного забезпечення (межі смуг),

розмежувальні лінії; ділянки форсування (подолання) водних перешкод із зазначенням місць і часу розгортання рятувально-евакуаційних засобів, обходи бар'єрних рубежів, мости-дублери, тощо; транспортні комунікації, напрямки їх нарощування (відновлення) і пропускна спроможність; вивантажувальні (навантажувальні) станції на них (порти, пристані), аеродроми матеріального забезпечення; ПМТП, їх можливості, напрямки нарощування, сили і засоби що їх розгортають та утримують; шляхи підвезення (подачі) ОВСТ та МтЗ та евакуації ОВСТ, пункти доставки (передачі) ОВСТ та МтЗ, місця передачі та час зустрічі транспортів; потенційно небезпечні об'єкти (АЕС, хімічні підприємства, греблі тощо), ймовірні бар'єрні рубежі, їх обходи, місця розгортання переправ, тимчасових перевантажувальних районів; райони технічного обслуговування та відновлення ОВСТ, місця і терміни розгортання ЗППМ, польових складів, склад сил та засобів, що використовуються на них; райони дозакраплення паливом на маршрутах руху військ, пункти видачі пального на ПМТП; табори і пункти приймання полонених; райони, місця і терміни розгортання ТКП (КП, ПУ), напрямки їх переміщення у ході бою (бойових дій); місця розташування об'єктів (зон, місцевостей), які знаходяться під захистом МГП; райони компактного проживання (скупчення) цивільного населення.

План застосування підрозділів логістики відпрацьовується з деталізацією положення (дії) підрозділів що забезпечуються, підрозділів логістичного забезпечення, що взаємодіють на один ступінь нижче, підпорядкованих підрозділів логістичного забезпечення.

7.2.20. План забезпечення підрозділів МтЗ за класами постачання (номенклатурами служб) включає текстуальну та графічну частини.

У текстуальній частині Плану зазначаються:

висновки із оцінки обстановки щодо її можливого впливу на організацію забезпечення МтЗ;

замисел забезпечення МтЗ (мета забезпечення; основні завдання забезпечення та напрямки зосередження основних зусиль; склад підрозділів, необхідний для виконання завдань забезпечення МтЗ, їх розподіл по завданнях;

організація виконання завдань забезпечення МтЗ за основними номенклатурами;

порядок забезпечення МтЗ за класом І;

порядок забезпечення МтЗ за класом ІІ;

порядок забезпечення МтЗ за класом ІІІ;

порядок забезпечення МтЗ за класом ІV;

порядок забезпечення МтЗ за класом V;

завдання щодо організації забезпечення МтЗ;

організація управління;

організація взаємодії;

захист, охорона і оборона.

Додатки до текстуальної частини Плану включають:

склад, стан та можливості підрозділів забезпечення;

розрахунки забезпечення МтЗ за класами (підкласами) постачання (з визначенням обсягів, термінів, пунктів відправки, районів (пунктів) подачі та виду транспорту).

На графічній частині Плану відображаються: державний кордон (лінія зіткнення військ); склад, угруповання та імовірний характер дій противника, імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ; смуги логістичного забезпечення, угруповання підрозділів логістичного забезпечення угруповань військ (сил), склад, райони і час розгортання підрозділів забезпечення старшого начальника, які діють в інтересах угруповань військ (сил); об'єднані центри забезпечення, арсенали, бази, склади, із запасами МтЗ, інших складових сил оборони, у тому числі підприємства місцевої промислової бази, які можуть бути використані в інтересах забезпечення угруповань військ (сил); райони, терміни розгортання польових елементів системи логістичного забезпечення, маршрути, порядок і терміни переміщення військових частин (підрозділів) безпосередньо підпорядкованих і на ступінь нижче під час підготовки і в ході бою (бойових дій); місця і терміни організації ЗППМ, сили та засоби, що розгортаються на них, шляхи евакуації ОВСТ, райони передачі ремонтного фонду; шляхи підвозу МтЗ, пункти доставки військам (силам) МтЗ, місця та час зустрічі транспортів з ними; транспортні комунікації, напрямки їх нарощування (відновлення) і пропускна спроможність; обходи бар'єрних рубежів, мости-дублери, вивантажувальні (навантажувальні) станції (порти, пристані), аеродроми матеріального забезпечення, райони передачі ОВСТ та МтЗ; район дозаправки паливом з визначенням залучених сил та засобів, пункти видачі пального на ПМТП; табори і пункти приймання полонених, техногенно-небезпечні об'єкти; місця і терміни розгортання ПУ забезпеченням вищої ланки і сусідів, а також нижчих на 1-2 ступеня, безпосередньо підпорядкованих частин забезпечення, напрямки їх переміщення у ході застосування військ; склад і розташування резервів підрозділів забезпечення; райони, у межах яких забороняється (обмежується) підготовка та ведення воєнних дій; місця розташування об'єктів (зон, місцевостей), які знаходяться під захистом МГП; райони компактного проживання (скупчення) цивільного населення.

7.2.21. План організації забезпечення та відновлення ОВСТ включає текстуальну та графічну частини.

У текстуальній частині Плану зазначаються:

висновки із оцінювання обстановки щодо її можливого впливу на організацію забезпечення та відновлення ОВСТ в ході застосування;

замисел організації забезпечення та відновлення ОВСТ у ході застосування;

мета, основні завдання, зосередження основних зусиль з організації

забезпечення та відновлення ОВСТ;

угруповання сил та засобів логістичного забезпечення, розподіл підрозділів підпорядкованих військових частин по завданням з забезпечення та відновлення ОВСТ;

порядок виконання завдань із забезпечення та відновлення ОВСТ;

організація забезпечення ОВСТ;

організація відновлення ОВСТ;

забезпечення військово-технічним майном для проведення ремонту ОВСТ;

завдання підпорядкованим військовим частинам з організації відновлення ОВСТ;

організація управління відновленням ОВСТ;

організація взаємодії з питань відновлення ОВСТ;

організація захисту, охорони, оборони, всебічного забезпечення підпорядкованих сил та засобів логістичного забезпечення, які залучаються до виконання завдань з відновлення ОВСТ.

Додатки до Плану включають:

розрахунок прогнозованого виходу з ладу озброєння і військової техніки, порядок їх відновлення;

план-графік ремонту озброєння та військової техніки.

На графічній частині Плану відображаються: державний кордон (лінія зіткнення військ); склад, угруповання та імовірний характер дій противника, імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ, склад і дислокація збройних сил третіх держав (суміжних); розмежувальні лінії, основні завдання, смуги логістичного забезпечення, угруповання підрозділів РВО (ремонтних підрозділів) угруповань військ (сил), склад, райони і час розгортання підрозділів логістичного забезпечення старшого начальника, які діють в інтересах угруповань військ (сил); об'єднані центри забезпечення, арсенали, бази, склади, із запасами ОВСТ Збройних Сил України, інших складових сил оборони, у тому числі підприємства місцевої промислової бази, які можуть бути використані в інтересах забезпечення та відновлення ОВСТ угруповань військ (сил); райони, терміни розгортання, маршрути, порядок і терміни переміщення військових частин (підрозділів, органів) забезпечення та відновлення ОВСТ (безпосередньо підпорядкованих і на ступінь нижче) під час підготовки і в ході бою; місця і терміни організації ЗППМ, сили та засоби, що розгортаються на них, шляхи евакуації ОВСТ, райони передачі ремонтного фонду; шляхи подачі ОВСТ, пункти доставки військам (силам) ОВСТ, місця та час зустрічі транспортів з ними; транспортні комунікації, напрямки їх нарощування (відновлення) і пропускна спроможність; обходи бар'єрних рубежів, мости-дублери, вивантажувальні (навантажувальні) станції (порти, пристані), аеродроми матеріального забезпечення, райони передачі ОВСТ та МтЗ; район дозаправки паливом з визначенням залучених сил та засобів, пункти видачі пального на ПМТП; техногенно-небезпечні об'єкти; місця і терміни розгортання ПУ

забезпеченням вищої ланки і сусідів, а також нижчих на 1-2 ступеня, безпосередньо підпорядкованих частин забезпечення, напрямок їх переміщення у ході застосування військ; склад і розташування резервів підрозділів забезпечення та відновлення ОБСТ; райони, у межах яких забороняється (обмежується) підготовка та ведення воєнних дій; місця розташування об'єктів (зон, місцевостей), які знаходяться під захистом МГП; райони компактного проживання (скупчення) цивільного населення.

7.2.22. План організації військових перевезень включає текстуальну та графічну частини.

У текстуальній частині Плану зазначаються:

висновки з оцінювання обстановки та її можливий вплив на виконання військових перевезень;

основні завдання служби військових сполучень;

мета організації військових перевезень;

основні завдання та напрямки зосередження основних зусиль;

органи військових сполучень, які залучаються для виконання завдань, основні завдання;

організація виконання завдань з тилового забезпечення;

напрямки перевезення та навантажувально-розвантажувальні райони, станції;

обсяги військових перевезень (за видами транспорту), способи, строки здійснення оперативних (постачальних) перевезень;

бар'єрні місця на маршрутах перевезення;

організація управління;

організація взаємодії.

Додатки до текстуальної частини Плану включають:

план-графік оперативних перевезень;

план-графік постачальних перевезень;

план військових перевезень видами транспорту.

На графічній частині Плану відображаються: державний кордон (лінія зіткнення військ); склад, угруповання та імовірний характер дій противника, імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ, склад і дислокація збройних сил третіх держав (суміжних); розмежувальні лінії, основні завдання, склад і дислокація; смуги логістичного забезпечення, угруповання підрозділів підвезення МтЗ, склад, райони і час розгортання підрозділів підвезення МтЗ старшого начальника, які діють в інтересах військової частини; об'єднані центри забезпечення, арсенали, бази, склади, із запасами ОБСТ та МтЗ, інших складових сил оборони, у тому числі підприємства місцевої промислової бази, які можуть бути використані в інтересах підвезення МтЗ угрупованням військ (сил); райони, терміни розгортання, маршрути, порядок і терміни переміщення частин підвезення МтЗ (безпосередньо підпорядкованих і на ступінь нижче) під час

підготовки і в ході ведення бою (бойових дій); місця організації ЗППМ, шляхи евакуації ОБСТ, райони передачі ремонтного фонду; шляхи підвозу МтЗ, пункти доставки підрозділам ОБСТ та МтЗ, місця та час зустрічі транспортів з ними; транспортні комунікації, напрямки їх нарощування (відновлення) і пропускна спроможність; обходи бар'єрних рубежів, мости-дублери, вивантажувальні (навантажувальні) станції (порти, пристані), аеродроми матеріального забезпечення, райони передачі МтЗ; район дозаправки паливом з визначенням залучених сил та засобів, пункти видачі пального на ПМТП; табори і пункти приймання полонених, техногенно-небезпечні об'єкти; місця і терміни розгортання ПУ забезпеченням вищої ланки і сусідів, а також нижчих на 1-2 ступеня, безпосередньо підпорядкованих частин забезпечення, напрямки їх переміщення у ході застосування військ; склад і розташування резервів підрозділів підвезення МтЗ; райони, у межах яких забороняється (обмежується) підготовка та ведення воєнних дій; місця розташування об'єктів (зон, місцевостей), які знаходяться під захистом МГП; райони компактного проживання (скупчення) цивільного населення.

7.2.23. План організації інфраструктурного забезпечення включає текстуальну та графічну частини.

У текстуальній частині Плану зазначаються:

висновки з оцінки обстановки (з питань інфраструктурного забезпечення, які в себе включають: оцінювання противника, своїх військ, їх сильні і слабкі сторони з питань інфраструктурного забезпечення; оцінювання території застосування (району бойових дій) в інтересах інфраструктурного забезпечення, загальні висновки);

замисел інфраструктурного забезпечення (мета, основні завдання та порядок їх виконання; угруповання підрозділів інфраструктурного забезпечення);

завдання з питань інфраструктурного забезпечення;

організація управління інфраструктурним забезпеченням;

основні питання взаємодії;

порядок забезпечення виконання завдань інфраструктурного забезпечення.

Додатки до Плану включають:

розрахунок потреби земельними і водними ділянками, фондами та комунікаціями для виконання завдань відповідно до угруповань, що створюються, оперативної побудови, напрямків їх дій та імовірних дій противника;

перелік та характеристика фондів і комунікацій що використовуються в інтересах Збройних Сил України, інших складових сил оборони;

перелік та характеристика об'єктів, земельних ділянок, на яких можливе розквартирування військ;

потреба в основних видах МтЗ, коштах з метою виконання заходів організації інфраструктурного забезпечення, удосконалення існуючих об'єктів логістичної інфраструктури, створення (розгортання) нових;

На графічній частині Плану відображається: державний кордон (лінія зіткнення військ); склад, угруповання та ймовірний характер дій противника; важливі (критичні) об'єкти логістичної інфраструктури противника, його можливості з інфраструктурного забезпечення, ймовірні райони дій, базові табори та можливі завдання незаконних збройних формувань щодо порушення системи логістичного забезпечення; засоби застосування зброї масового ураження (далі – ЗМУ) противника і рубежі їх досягнення; потенційно-небезпечні об'єкти руйнування (виведення з ладу), які можуть вплинути на інфраструктурне забезпечення застосування наших військ (Збройних Сил України та інших складових сил оборони) (райони забруднення, зараження, отруєння, затоплення, пожеж); фактична та прогнозована радіаційна, хімічна, біологічна обстановка; склад і положення військ Збройних Сил України та інших складових сил оборони; склад та дислокація збройних сил третіх держав (суміжних); розмежувальні лінії і завдання військ; завдання інфраструктурного забезпечення (райони, обсяги, об'єкти, строки їх виконання, сили та засоби, що залучаються); залізничні напрямки, станції завантаження (розвантаження), шляхи висування, маневру військ, підвозу і евакуації, переправи та десантно-доступні ділянки; смуги логістичного забезпечення, склад і розташування підрозділів інфраструктурного забезпечення, які визначені до складу резерву; завдання інфраструктурного забезпечення та заходи, що виконуються Збройними Силами України та іншими складовими сил оборони; склади ОВСТ, ракет і боєприпасів та інших МтЗ за всіма номенклатурами; місця розташування об'єктів (зон, місцевостей), які знаходяться під захистом МГП; райони компактного проживання (скупчення) цивільного населення.

7.2.24. План підвезення матеріально-технічних засобів розробляється начальником логістики. У плані зазначаються:

обсяги підвезення МтЗ на ведення бою (бойових дій), з більш детальним розрахунком на період підготовки до ведення бою (бойових дій) та на першу добу ведення бою (бойових дій);

розподіл обсягів підвезення, організація зв'язку та порядок управління підвезенням (подачею).

Після затвердження плану підвезення МтЗ до підрозділу матеріального забезпечення доводяться витяги з нього з визначенням завдань, кількості, порядку, місця та часу постачання МтЗ, термін завантаження автомобілів, віддаються бойові розпорядження командирів підрозділу матеріального забезпечення на підвезення МтЗ.

План підвезення МтЗ підписує начальник штабу, начальник логістики і затверджує командир військової частини.

7.2.25. План захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів логістики розробляється начальником логістики спільно з посадовими особами логістики та узгоджується з начальником відділення логістики штабу. У ньому зазначаються:

завдання щодо захисту, оборони, охорони та маскування підрозділів логістики, склад підрозділів для їх виконання;

порядок організації РХБ розвідки та оповіщення особового складу;

порядок організації ППО, сигнали оповіщення і необхідні розрахунки.

План захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів логістики підписує начальник логістики і затверджує командир військової частини.

Крім того, під час підготовки та у ході ведення бою (бойових дій) начальник логістики віддає розпорядження щодо маскування, загальних питань діяльності системи логістичного забезпечення, а посадовим особам логістики – розпорядження про порядок виконання завдань за напрямками діяльності.

7.2.26. Оформлені та підписані проекти документів Плану подаються на розгляд і затвердження начальнику логістики військової частини в порядку, визначеному у графіку роботи.

У ході розгляду документів Плану начальник логістики військової частини може заслухати доповіді всіх або визначених службових осіб, відповідальних за розроблення планувальних документів.

Текстуальна і графічна частини Плану відпрацьовується в двох примірниках та підписується начальником логістики. Додатки та відповідні документи інших складових Плану підписують начальник логістики та начальники структурних підрозділів логістики за напрямками діяльності.

8. УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ

Управління логістичним забезпеченням повинно бути безперервним, оперативним, стійким, прихованим і забезпечувати ефективне використання можливостей підрозділів логістики та виконання ними завдання за призначенням у встановлені терміни та в будь-яких умовах.

Для забезпечення надійного та ефективного управління логістичним забезпеченням необхідно:

мати високий рівень спеціальної (професійної) підготовки та організаторських здібностей;

глибоко розуміти характер і способи проведення сучасних бойових дій, принципи організації логістики підрозділів;

твердо знати можливості та основи застосування підрозділів логістики;

усвідомлювати завдання, які поставлені вищим органом військового управління та оцінювати обстановку;

організувати планування логістичного забезпечення підрозділів у ході ведення бою (бойових дій);

мати старанність, розумну ініціативу, високу оперативність та організованість в роботі під час вироблення замислу (формування рішення), постановки (уточнення) завдань посадовим особа і підрозділам логістики; вміло використовувати засоби зв'язку та автоматизації.

Система управління логістичним забезпеченням функціонує в єдиній системі управління підрозділами військової частини та є її невід'ємною складовою частиною.

Загальне управління логістичним забезпеченням підрозділів військової частини здійснює командир військової частини з делегуванням повноважень з організації застосування та управління підрозділами логістики на логістику військової частини.

S-4 військових частин надають командирам підтримку у здійсненні загального управління логістичним забезпеченням підрозділів, відповідно покладених на них функцій:

- аналізу логістичної обстановки,
- визначення (уточнення) порядку логістичного забезпечення бою (бойових дій),

- планування логістичного забезпечення,
- підтримання постійної взаємодії з органами управління сусідніми військовими частинами, підприємствами місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємствами національної економіки України і Міністерства оборони у районі бойових дій, органами логістики вищого органу військового управління;

- взаємодія з S-структурами штабу з питань узгодження способу ведення бою (бойових дій) та можливості його забезпечення матеріальними засобами, моніторинг виконання плану логістичного забезпечення,

- визначення уточнених завдань,
- підготовка довідкових даних та надання звітно-інформаційних документів.

8.1. Управління підрозділами логістики

8.1.1. Управління підрозділами логістики є складовою частиною управління військами і полягає в цілеспрямованій діяльності начальників логістики (служб забезпечення), які відповідають за вирішення завдань логістичного забезпечення, що здійснюється з метою підтримання готовності підрозділів логістики до виконання завдань за призначенням, належного утримання запасів ОВСТ і МтЗ, військової інфраструктури, підготовки підрозділів логістики, успішного виконання ними завдань забезпечення підрозділів у ході їх повсякденної діяльності та під час виконання завдань оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

8.1.2. Принципи управління підрозділами логістики базуються на загальних принципах управління військами і основними з них є:

єдиноначальність та єдність керівництва;

персональна відповідальність посадових осіб за прийнятті рішення, застосування підпорядкованих сил логістики та результати виконання поставлених завдань;

централізація управління з наданням підлеглим ініціативи та самостійності у визначенні способів виконання поставлених завдань у межах визначених ресурсних, просторових та часових показників;

ієрархічність системи управління підрозділами логістики щодо розподілу функцій, завдань, повноважень, відповідальності та рівня керівництва;

чіткий розподіл функцій, завдань, повноважень і відповідальності між структурними підрозділами органів управління логістичним забезпеченням;

взаємоузгодженість і комплексність замислів і планів застосування сил логістики, єдність процесу їх розробки, виконання та контролю;

реальність, простота, гнучкість та адаптивність планів, відповідність їх завданням які вирішуються підрозділами що забезпечуються та наявним ресурсам;

раціональність розподілу завдань між підрозділами логістики;

відповідність завдань визначених підрозділам логістики їх реальним спроможностям;

твердість та наполегливість у ході реалізації планів, які розроблено;

координація діяльності та взаємодія підрозділів логістичного забезпечення;

швидке (своєчасне) та ефективне реагування на зміни оперативної та логістичної обстановки.

8.1.3. До завдань управління підрозділами логістики належать:

підтримання визначеного рівня готовності підрозділів логістики до виконання функціональних завдань та переведення на функціонування в умовах особливого періоду;

безперервне добування, збір, вивчення, узагальнення, аналіз, оцінювання і відображення даних логістичної обстановки, обстановки в районах виконання завдань (дислокації) підрозділів логістики та прогнозування її розвитку;

вироблення замислу та формулювання рішення на застосування підрозділів логістики;

постановка завдань підрозділам (службам забезпечення) забезпечення, підпорядкованим підрозділам логістики;

розроблення плану застосування підрозділів логістики;

організація і підтримання взаємодії;

організація охорони та оборони, вибухопожежобезпеки та всебічного забезпечення спідрозділів логістики;

підготовка підрозділів логістики, інфраструктури логістичного забезпечення і районів (місць, об'єктів) розгортання підрозділів логістики під час бою (бойових дій);

керівництво підпорядкованими структурними підрозділами (службам забезпечення) і підрозділами логістики у ході виконання завдань забезпечення

повсякденної діяльності підрозділів, підготовки та ведення бою (бойових дій); організація і здійснення контролю та надання допомоги підпорядкованим структурними підрозділами (службам забезпечення) та підрозділам логістики.

8.2. Робота органів військового управління щодо організації управління підрозділами логістики

8.2.1. Управління підрозділами логістики організовується та здійснюється на основі рішення командира на логістичне забезпечення бою (бойових дій), директивних документів з логістичного забезпечення вищого органу військового управління та вказівок начальника штабу органу військового управління щодо організації управління військами в бою (бойових діях).

8.2.2. Організація управління підрозділами логістики на тактичному рівні здійснюється у ході роботи органів військового управління з організації управління військами і полягає у визначенні (уточненні): завдань та порядку роботи логістики військової частини під час підготовки і в ході бою (бойових дій); складу, порядку розгортання та роботи логістики військової частини на пункті управління (далі – ПУ); порядку передачі управління з одного ПУ на інший; питань організації зв'язку з підрозділами логістики та органами забезпечення, автоматизованого управління ресурсами; заходів, спрямованих на забезпечення безперервності та оперативності управління підрозділами логістики, запасами МтЗ.

8.2.3. З пункту управління підрозділами логістики є складовою частиною (елементом) ОКП. Призначений для здійснюється управління логістичним забезпеченням військової частини та підрозділами логістики. В особливих випадках у разі виведення з ладу ОКП з ПУПЛ тимчасово можуть виконуватися окремі завдання з управління підрозділами військової частини.

Пункт управління підрозділами логістики повинен бути мобільним і забезпечувати безперервне управління підрозділами логістики у будь-якій обстановці. Він обладнується засобами зв'язку, автоматизації управління, на ньому організовується цілодобове бойове чергування.

Склад пункту управління підрозділами логістики, визначається розрахунком розподілу особового складу управління військової частини, засобів зв'язку і транспортних засобів по пунктах управління. Розрахунок розробляється штабом військової частини і затверджується командиром.

На ПУПЛ військової частини розташовуються: органи управління логістичним забезпеченням; органи управління медичного забезпечення, офіцери штабу військової частини, що відають питаннями обліку і комплектування, а також інші посадові особи, що не входять до складу ОКП, засоби зв'язку і група забезпечення.

Для організації зв'язку, забезпечується розташування (розміщення) і переміщення особового складу ПУПЛ та обслуговування засобів управління із підрозділу управління, а саме командно-штабні машини, транспортні засоби,

засоби зв'язку та автоматизації управління, а також інші необхідні сили і засоби.

Очолює ПУПЛ та організовує його роботу начальник логістики. Його вказівки з питань розташування (розміщення), переміщення, внутрішнього розпорядку, організації комендантської служби та бойового чергування, секретного діловодства, захисту, охорони, оборони та маскування, а також використання засобів зв'язку та автоматизації управління обов'язкові для виконання іншими посадовими особами, які входять до складу ПУПЛ.

8.2.4. Пункт управління повинен забезпечувати безперервне управління логістичним забезпеченням військової частини в будь-яких умовах обстановки, як на місці, так і під час руху. Для цього він повинен мати: надійний зв'язок; організований захист особового складу, засобів управління і транспортних засобів від високоточної зброї, оборону та охорону від нападу диверсійно-розвідувальних груп противника; можливість швидкого згортання і розгортання у ході ведення бойових дій.

8.2.5. Час і місце розгортання ПУПЛ визначає командир військової частини (начальник штабу). Місце розташування (розміщення) ПУПЛ має бути відомо тільки тим посадовим особам, яким він необхідний для виконання своїх службових обов'язків. ПУПЛ, зазвичай, розгортається у районі розташування (розміщення) основної частини підрозділу матеріального забезпечення військової частини.

Віддалення всіх елементів ПУПЛ один від одного повинне забезпечувати необхідну живучість ПУПЛ, стійкий зв'язок між ними, надійну охорону, оборону та маскування.

Розміри майданчика для розташування (розміщення) ПУПЛ залежать від його складу, захисних властивостей місцевості і доцільного розташування (розміщення) елементів.

Відповідно до характеру та обсягу роботи тої чи іншої посадової особи чи органу управління, робочі місця офіцерів і спеціалістів, обладнуються засобами зв'язку, електронно-обчислювальною технікою, засобами звукозапису, збору даних обстановки та іншими технічними засобами управління.

Розташування (розміщення) та обладнання ПУПЛ повинні забезпечувати його живучість, надійний зв'язок з ОКП, з підрозділами, силами і засобами логістики, з ПУСЛ вищого органу військового управління і сусідніх військових частин, а також між посадовими особами на ПУПЛ, зручність роботи, можливість відпочинку та особистого спілкування посадових осіб.

8.2.6. Готовність ПУПЛ до роботи визначається встановленням зв'язку з ОКП військової частини, ПУСЛ вищого органу військового управління, з КП (ПУ) підрозділів логістики, з ПУПЛ сусідніх військових частин, а також з пунктами управління доданих і підтримуючих підрозділів логістики. Район розміщення (розташування) ПУПЛ повинен обладнатися в інженерному відношенні і ретельно маскуватися. В обороні на випадок раптового нападу противника чи зараження основного району ПУПЛ командиром (начальником

штабу) призначається запасний район його розгортання.

8.2.7. Оборона ПУПЛ будується по круговій системі і входить в загальну систему оборони підрозділів логістики. Для ведення вогню готуються наявні інженерні споруди. До відбиття нападу противника залучається особовий склад бойових розрахунків підрозділів логістики, а також підрозділів, які розташовані (розміщені) поблизу ПУПЛ.

Охорона ПУПЛ забезпечується системою безпосередньої і сторожової охорони (цілодобові та нічні пости охорони, спостереження, цілодобові патрулі в середині району розташування (розміщення) і сторожові пости на підступах до ПУПЛ), а також перекриттям (загородженням) шляхів підходу до нього. У всіх випадках проводяться заходи з маскування елементів ПУПЛ.

Живучість ПУПЛ залежить від надійного захисту, охорони, оборони та маскування.

8.2.8. Під час організації захисту, охорони та оборони ПУПЛ начальник логістики визначає завдання особовому складу, установлює сигнали сповіщення та порядок дій.

Для ведення радіаційної, хімічної і біологічної розвідки в районі ПУПЛ силами підрозділу РХБр розгортається пост РХ спостереження. Крім того, всі пости охорони та патрулі ведуть спостереження, а в разі виявлення ознак зараження доповідають про це по команді.

Ступінь інженерного обладнання району розташування (розміщення) ПУПЛ визначається умовами обстановки, характером місцевості, наявністю для цього підрозділів та їх можливостями, а також часом, на протязі якого ПУПЛ буде знаходитись у цьому районі.

У всіх випадках роботи щодо удосконалення інженерного обладнання та маскування району розташування (розміщення) повинні починатись негайно з прибуттям і вестись безперервно, незалежно від імовірних термінів перебування у цьому районі.

8.2.9. Переміщення ПУПЛ у новий район здійснюється тільки з дозволу командира (начальника штабу) військової частини, при цьому повинне підтримуватись безперервне та стійке управління. Для розвідки та уточнення нового району розташування (розміщення) ПУПЛ та організації робіт щодо його інженерного обладнання, доцільно висилати рекогносцирувальну групу.

ПУПЛ переміщується разом з підрозділом матеріального забезпечення військової частини, в голові колони. Переміщення ПУПЛ організовує начальник з логістики. Про початок переміщення та готовність до роботи у новому районі начальник логістики доповідає командирі (начальнику штабу) військової частини та вищому органу військового управління. Одночасно він інформує про це начальників логістики сусідніх військових частин, командирів бойових підрозділів та командира РВП військової частини.

Переміщення ПУПЛ повинне проводитися по можливості в короткі терміни, приховано, організовано, не співпадати за часом з вирішенням головних

тактичних завдань у ході ведення бойових дій і забезпечувати безперервність управління.

Організовуючи роботу ПУПЛ, начальник логістики визначає порядок бойового чергування, добовий розпорядок роботи та організацію чергування по ПУПЛ.

8.2.10. Бойове чергування посадових осіб на ПУПЛ організовується для забезпечення його цілодобової роботи позмінно з широким застосуванням принципу взаємозамінності. Начальник логістики розробляє та узгоджує з штабом (відділенням штабу логістики) добовий розпорядок роботи, який щодня уточняється відповідно до обстановки. Розпорядок регламентує час роботи і відпочинку посадових осіб із складу ПУПЛ, терміни збору та доповіді даних обстановки, проведення інформування про обстановку, підведення підсумків за добу та виконання інших завдань особовим складом ПУПЛ.

Чергування на ПУПЛ організовується для підтримання статутного порядку та організованості і чіткості в роботі. Черговий призначається із числа офіцерського складу ПУПЛ на добу чи на менший термін залежно від обстановки, без звільнення його від виконання своїх основних обов'язків, згідно з графіком чергування. Черговий ПУПЛ підпорядкований начальнику логістики.

Під час чергування він розміщується в командно-штабній машині начальника логістики.

8.2.11. Черговий по ПУПЛ зобов'язаний: мати дані про обстановку, що склалася, і негайно доповідати начальнику логістики про її зміни; мати в своєму розпорядженні відомості про місця розгортання ОКП військової частини і ПУ бойових підрозділів і підрозділів логістики та ПУСЛ вищого органу військового управління; знати місцезнаходження начальника логістики, офіцерів служб логістики; вести робочу карту; стежити за станом зв'язку і додержанням режиму прихованості; знати і своєчасно подавати сигнали сповіщення особовому складу ПУПЛ; за вказівкою начальника логістики перевіряти своєчасність передавання розпоряджень виконавцям і здійснювати моніторинг їх виконання, а також своєчасність представлення донесень (зведень), які спільно розроблені з відділенням логістики штабу; керувати роботою чергової зміни вузла зв'язку ПУПЛ; здійснювати моніторинг за веденням радіаційного і хімічного спостереження; керувати особовим складом, призначеним для оборони та охорони ПУПЛ; стежити за санітарно-гігієнічним станом району розташування (розміщення) ПУПЛ.

Для виконання обов'язків черговий ПУПЛ повинен мати підготовлене робоче місце, інструкцію черговому, документи кодового зв'язку, в тому числі, закодовану карту, таблиці позивних вузлів зв'язку та посадових осіб, схему розміщення ПУПЛ з відображеними на ній заходами з захисту, охорони та оборони, документи обліку радіаційної і хімічної обстановки, робочий журнал, графік чергування по ПУПЛ, журнал прийому і здачі чергування, опис документів і майна, які знаходяться у чергового. Для зберігання документів чергового і робочих папок виконавців у чергового ПУПЛ повинна бути металева

скринька (сейф).

У разі виведення ПУПЛ з ладу тимчасове управління логістичним забезпеченням передається на ПУ підрозділу логістики (ПУ матеріального забезпечення чи на ПУ РВП військової частини). Командир, який бере на себе тимчасове управління логістичним забезпеченням, доповідає про це командирі (начальнику штабу) військової частини, вищому органу військового управління, повідомляє командирів бойових підрозділів і їх заступників з озброєння і начальників логістики взаємодіючих (сусідніх) військових частин.

Для управління логістичним забезпеченням застосовуються радіо-, радіорелейні, дотові, волоконно-оптичні лінії зв'язку та рухомі і сигнальні засоби зв'язку. За їхньої допомоги організовується обмін інформацією та доведення сигналів управління, розгортаються локальні обчислювальні мережі Ethernet. Також використовуються рухомі засоби зв'язку фельд'єгерсько-поштового зв'язку.

Всі засоби зв'язку використовуються комплексно, із застосуванням апаратури засекречування, шифрування та кодування, методів криптографічного захисту інформації, а також документів прихованого управління військами.

8.2.12. Система зв'язку логістичного забезпечення військової частини включає: вузли зв'язку ПУПЛ; лінії прямого зв'язку між ОКП, тимчасових модульних груп логістики (ГТР, РЕГ, РемГ) і ПТС; лінії прив'язки вузлів зв'язку ПУПЛ до опорної мережі зв'язку, вищого органу військового управління. У військовій частині зв'язок логістичного забезпечення планується та організовується відповідно до вказівок начальника штабу і рішення начальника логістики, з урахуванням наявності та стану підрозділів зв'язку.

Безпосередньо зв'язок логістичного забезпечення організовує начальник зв'язку військової частини. Він відповідає за своєчасну організацію і стійку роботу радіомережі логістичного забезпечення.

8.2.13. Начальник логістики за будь-яких обставин зобов'язаний мати при собі засоби зв'язку, які б дозволяли йому підтримувати постійний зв'язок зі штабом, ОКП, ПУПЛ, ПУ підрозділів, тимчасовими модульними групами логістичного забезпечення, вміти особисто вести переговори з використанням відповідних технічних засобів зв'язку і документів прихованого управління військами.

Для підвищення ефективності управління логістичним забезпеченням повинні широко використовуватись автоматизовані комплекси і засоби автоматизації. Їхнє застосування забезпечує високу оперативність збирання, оброблення і видавання інформації, скорочення термінів оцінювання обстановки, доведення завдань (сигналів, команд) до виконавців і моніторинг за виконанням відданих розпоряджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Доктрина розвитку військових публікацій у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 03.06.2020, ВКДД 7-01(01).01
2. Наказ Генерального штабу ЗС України від 26.12.2018 № 460 “Про затвердження Тимчасового порядку оформлення військових публікацій у Збройних Силах України”, ВКДП 1-00(03).01.
3. Директива Генерального штабу Збройних Сил України від 13.03.2020 № Д-6 “Про організацію розробки доктринальних документів Збройних Сил України”.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

